

Vård- och omsorgsförvaltningen
Sammanträdande organ
Tid
Plats

KALLELSE

2023-09-20

Vård- och omsorgsnämnden

2023-09-28 klockan 13:15

KTS-salen, Vita huset, Drottninggatan 18

Sammanträdet är öppet för allmänheten från klockan 13:15 till och med punkt nr 13.

Nr	Ärende	Beteckning	Föredragande
1.	Upprop		
2.	Val av justerare		
3.	Fastställande av dagordning		
4.	Yttrande över idrottspolitiskt program 2024-2027	VON/2023:55	Lars Hernevid
5.	Yttrande över måltidspolitiskt program 2024-2027	VON/2023:49	Lars Hernevid
6.	Yttrande över EU-kommissionens förslag till förordning och rådsbeslut om skydd för utsatta vuxna	VON/2023:51	Andreas Karlsson
7.	Revidering av boendeplanen – prioriteringsordning av renovering av särskilda boenden för äldre	VON/2018:43	Jeanette Dahlin
8.	Synpunkter på Framtidsplan 2050 - Översiktsplan för Katrineholm	VON/2023:57	Lars Hernevid
9.	Delårsrapport 2023	VON/2023:40	Lars Hernevid
10.	Ändring av hyressättningsmodell och hyressättning av särskilda boendeformer inom grupp- och servicebostäder LSS och SoL-boende funktionsstöd	VON/2023:56	Petra Kruse
11.	Ansökan från Avancerad Omsorg Vård AB om att utföra hemtjänst enligt lagen om valfrihetssystem	VON/2023:47	Petra Kruse
12.	Sammanträdesdagar 2024	VON/2024:2	Mona Kjellström
13.	Meddelanden		
14.	Information - stödpedagogernas arbete		
15.	Aktuell verksamhetsinformation		
16.	Redovisning av delegationsbeslut		

Johanna Karlsson (S)
Ordförande

Förhinder anmäls till Mona Kjellström 0150-578 14 mona.kjellstrom@katrineholm.se

Av hänsyn till våra allergiker. Kom doftfri!

Kommande sammanträdesdagar år 2023

Beredning 13.15-15.00	2/11	30/11	
Nämnd 13.15	16/11	14/12	
Enskilt utskott 13.15-15.00	5/10	9/11	7/12

Förslag till yttrande över idrottspolitiskt program 2024-2027

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden ställer sig bakom vård- och omsorgsförvaltningens bedömning och översänder den till service- och teknikförvaltningen.

Sammanfattning av ärendet

Service- och teknknämnden har remitterat förslag om nytt idrottspolitiskt program 2024-2027. Programmets syfte är att vara vägledande i beslut och handling för att stärka och utveckla förutsättningarna för idrott, fritid och föreningsliv i Katrineholms kommun.

Vård- och omsorgsförvaltningens bedömning

Vård och omsorgsförvaltningen ställer sig positiv till programförslaget med motiveringen att det ger förutsättningar för ett brett arbete med att stärka och utveckla förutsättningar för idrott, fritid och föreningsliv inom Katrineholms kommun.

Förvaltningen vill särskilt betona vikten av att belysa och bevaka punkten *att jämlika rörelsefrämjande insatser inkluderas i samhällsplaneringen*. Detta utifrån behoven om tillgänglighet till offentliga lokaler och idrottsanläggningar för alla medborgare oavsett funktionsnivå. Punkten bedöms viktig ur perspektivet att äldre och personer med funktionsvariationer ska erbjudas möjlighet till en aktiv fritid. Förvaltningen vill därför också understryka vikten om att värna för en målsättning om att alla kommunens friluft- och idrottsanläggningar ska vara inventerade för fysisk tillgänglighet och nya anläggningar ska tillgänglighetsanpassas enligt gällande byggnormer.

Förvaltningen identifierar dock en risk om att fokus på tillgänglighetsanpassning kan tendera att bara avse en fysisk tillgänglighet. Förvaltning vill således framhäva behovet om att förstärka och tydliggöra en målsättning som även avser förutsättningar för jämlik inkludering i relation till neuropsykiatriska funktionsvariationer.

Förutsättningar för inkludering och jämlikhet för individer med neuropsykiatriska funktionsvariationer avser ofta miljöanpassningar, ledarskap och bemötande. Neuropsykiatriska funktionsvariationer är ett brett spektrum som inte utgör en homogen målgrupp eller ingår i parasport. Vård och omsorgsförvaltningen vill därför även framhålla att ökad kunskap i syfte att främja förutsättningar för en aktiv fritid för denna målgrupp är en viktig vision och målsättning att värna om.

Ärendets handlingar

- Förslag till idrottspolitiskt program 2024–2027, *styrdokument*.
- Remiss av idrottspolitiskt program *STN/2023:137, tjänsteskrivelse*.

Ärendebeskrivning

Nuvarande idrottspolitiska program av kommunfullmäktige antogs 2019-10-21 § 154. År 2023 har ett nytt, reviderat förslag till idrottspolitiskt program, vars mål utgår ifrån från kommunens vision och kommunplan skickats ut på remiss. Det idrottspolitiska programmet beskriver och konkretiserar åtgärder som ska genomföras under programperioden samt förutsättningar för att bidra till att stärka och utveckla idrott, fritid och föreningsliv. Det idrottspolitiska programmet ska vara vägledande för hur kommunen ska prioritera och arbeta och ska beaktas vid beslut och handlingar.

Vård- och omsorgsnämnden har fått möjlighet att yttra sig över programmet senast den 25 oktober 2023.

Anna-Lena Ramstedt
Förvaltningschef

Åsa Lundgren
Verksamhetsledare

Beslutet skickas till: Service- och teknikförvaltningen, akten

§ 60

STN/2023:137

Remiss av Idrottspolitiskt program

Service- och tekniknämndens beslut

Service- och tekniknämnden beslutar att skicka förslaget till Idrottspolitiskt program 2024-2027 på remiss till samtliga nämnder, funktionsrättsrådet Katrineholm, hållbarhetsutskottet, pensionärsrådet, näringslivsrådet, RF SISU Sörmland samt samtliga föreningar inom service- och tekniknämndens ansvarsområde.

Sammanfattning av ärendet

Service- och teknikförvaltningen har tillsammans med den idrottsstrategiska gruppen upprättat ett förslag till nytt idrottspolitiskt program. Det idrottspolitiska programmet är ett övergripande styrdokument med syfte att vara vägledande i beslut och handling för att stärka och utveckla förutsättningarna för idrott, fritid och föreningsliv.

Service- och teknikförvaltningen föreslår att programmet skickas på remiss till samtliga nämnder, funktionsrättsrådet Katrineholm, hållbarhetsutskottet, pensionärsrådet, RF SISU Sörmland samt samtliga föreningar inom service- och tekniknämndens ansvarsområde.

Yttranden med anledning av remissen ska ha inkommit till service- och teknikförvaltningen senast den 25 oktober 2023.

Ärendets handlingar

- Tjänsteskrivelse daterad 2023-08-04
- Förslag till idrottspolitiskt program 2024-2027

Service- och tekniknämndens överläggning

Under service- och tekniknämndens överläggning yttrar sig Anneli Hedberg (S), Björn Wahlund (L), Joha Frondelius (KD), Anita Johansson (V) och Fredrik Ahlman (M) samt avdelningschef Karin Engvall och förvaltningschef Pierre Jansson.

Beslutet skickas till:

akten, samtliga nämnder, funktionsrättsrådet Katrineholm, hållbarhetsutskottet, pensionärsrådet, näringslivsrådet, RF SISU Sörmland samt samtliga föreningar inom service- och tekniknämndens ansvarsområde

Förslag Idrottspolitiskt program 2024-2027

Dokumentinformation

Beslutshistorik

Antagen av kommunfullmäktige 2013-05-20, § 91

Senast ändrad av kommunfullmäktige

2015-12-14, § 256

2019-10-21, § 154

202X-xx-xx

Giltighet

Gäller från och med 202X-xx-xx

Gäller till och med 2027-12-31

Förvalterskap¹

Inom service- och tekniknämndens ansvarsområde

Kategori

- Inriktningsdokument

Uppföljning

Hur: Service- och tekniknämnden ansvarar för att samordna och genomföra en uppföljning av programmet.

När: I samband med programperiodens utgång.

¹ Förvalterskapet innebär ansvar för att:

- dokumentet efterlevs
- är tillgängligt
- följa eventuellt ändrade förutsättningar för dokumentet
- dokumentet följs upp och revideras
- dokumentet är aktuellt och uppdaterat

Aktuellt för programperioden

Vi vill uppmuntra och utveckla insatser inom kommunen, föreningslivet och näringslivet som bidrar till en mer jämlik hälsa för barn och unga.

Genom att:

- Genomföra kartläggning/analys/matchning av var förutsättningar finns och var behoven är som störst.
- Genomföra satsningar med delaktighet och inflytande från berörda barn och unga i de områden där störst behov finns, exempelvis genom stöd till föreningsverksamhet.
- Bevaka att jämlika rörelsefrämjande insatser i samhällsplaneringen finns med vid framtagande av kommunala styrdokument som exempelvis nya detaljplaner.

Vi vill stötta föreningslivet i arbetet med ledarförsörjning och utbildning.

Genom att:

- Fortsätta att samverka med RF SISU Sörmland² och stötta deras årliga utbildning av unga ledare (feriearbetare).
- Tillsammans med RF SISU Sörmland erbjuda återkommande utbildning till föreningar, exempelvis inom föreningskunskap.
- Bidra till möten och forum där föreningar kan finna nya ledare, volontärer och ideella krafter.
- Skapa förutsättningar för att kombinera studier med idrott på hemmaplan.
- Tillsammans med föreningslivet vidareutveckla den framtagna föreningshandboken.

² RF-SISU Sörmland är en av Riksidrottsförbundets och SISU Idrottsutbildarnas 19 regionala organisationer. Deras uppdrag är att stödja, leda, företräda, utveckla, bilda och utbilda idrottsföreningar och specialidrottsdistriktsförbund.

Vi vill utveckla samverkan och samarbetet mellan kommunens verksamheter och föreningslivet.

Genom att:

- Verksamheten Lyckliga gatorna ska bidra till att fler barn och unga får möjlighet och kan ta steget till att delta aktivt i det organiserade föreningslivet.
- Alla grundskolor och fritidsverksamheter ska ha ett etablerat samarbete med föreningslivet.
- Aktivt arbeta för att vård- och omsorgsförvaltningens funktionsstöd etablerar samarbete med föreningslivet.

Vi vill bidra med ett aktivt och tillgängligt föreningsstöd.

Genom att:

- Erbjuder tillgänglig kommunal föreningservice utformad efter föreningarnas behov, genom uppsökande verksamhet och kontinuerlig samverkan och omvärldsbevakning.
- Genomföra en årlig föreningsdag med inspiration, utbildning, workshops etc. för kommunens föreningar.
- Arbeta för ett likvärdigt och transparent föreningsstöd vad gäller föreningsbidrag, service och andra kommunala stödinsatser.

Vi vill utveckla Katrineholm som idrottskommun.

Genom att:

- Ta fram kommunövergripande rutiner och checklistor som gör det enkelt för både lokala och externa föreningar/aktörer att genomföra arrangemang, läger och cuper.
- Hitta samverkansformer med det lokala näringslivet i samband med de arrangemang som genomförs.
- Bjuda in verksamheter med barn och ungdomar som exempelvis Lyckliga gatorna till de arrangemang som genomförs i kommunen för att väcka intresse, känna stolthet och stärka identiteten som idrottskommun.

Vi vill att kommunens idrotts-, fritids- och föreningsverksamhet genomförs med höga ambitioner avseende miljömässig hållbarhet.

Genom att:

- I större utsträckning samåka, gå eller cykla till och från idrotts-, fritids- och föreningsaktiviteter och arbeta med förutsättningar för detta som exempelvis trygga cykelvägar, tillgång till cykelställ etc.
- Följa upp och minska el- och energiförbrukningen i de fastigheter och anläggningar där idrotts-, fritids- och föreningsverksamhet bedrivs.
- Göra medvetna val vid måltider och kioskförsäljning, både för vår hälsa och miljö.
- I högre grad arbeta med återbruk, återvinning och källsortering.

Idrottspolitiskt program – bakgrund

Vårt idrottspolitiska program bygger på en vision om en sund, inkluderande och hållbar idrottsrörelse som främjar folkhälsa, samhörighet och rörelse genom hela livet.

Det idrottspolitiska programmet är ett övergripande styrdokument som ska vara vägledande i beslut och handling för att stärka och utveckla förutsättningarna för idrott, fritid och föreningsliv. Programmets mål baseras på kommunens vision och kommunplan.

Det räcker dock inte att bara tala om vad som ska göras. För att åstadkomma förändring och utveckling behövs aktiviteter, vilja och mod, -en gemensam strävan och tro på att vi tillsammans kan bidra och skapa förutsättningar och framtidstro för våra barn och unga.

Den idrottsstrategiska gruppen (ISG) bestående av politiker, tjänstepersoner, representanter från RF SISU och kommunens föreningsliv samverkar och har i uppdrag att se till hela kommunens bästa och skapa bästa möjliga förutsättningar för idrott i Katrineholm. Den idrottsstrategiska gruppen följer upp arbetet med det Idrottspolitiska programmet och för även en löpande dialog med Idrottsrådet, ett forum där föreningar träffas för att tillsammans framställa underlag för dialog, önskemål om utveckling och samverkan från hela idrottsrörelsen till kommunen.

Förslag till yttrande över måltidspolitiskt program 2024-2027

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden ställer sig bakom vård- och omsorgsförvaltningens bedömning och översänder den till service- och teknikförvaltningen.

Sammanfattning av ärendet

Service- och teknikförvaltningen har under våren 2023, tillsammans med service- och tekniknämndens måltidsstrategiska grupp, upprättat ett förslag till ett nytt måltidspolitiskt program för 2024-2027.

Det måltidspolitiska programmet är ett övergripande styrdokument med syfte att vara vägledande i beslut och styrning för att skapa ett gemensamt arbetssätt kring mat och måltider i hela kommunorganisationen.

Vård- och omsorgsförvaltningens bedömning

Mat och måltider är viktiga inom vård och omsorg. Det är positivt att arbete med att upprätthålla personalens kompetens om mat och måltider ska fortsätta, att möjlighet till digital beställning kommer att genomföras under mandatperioden, samt att samarbete angående stärkt beredskap under samhällsstörningar lyfts fram som viktigt.

Måltiderna inom vård och omsorg bidrar till förmågan att vara aktiv och klara sig själv i det dagliga livet. Inte minst möjligheten för kommuninnevånare att träffas och äta tillsammans i kommunernas restauranger bidrar till det. Det är viktigt både för den enskilde och för kommunen i stort, eftersom antalet personer som har behov av hjälp förväntas öka under de närmaste åren.

Vård- och omsorgsförvaltningen föreslår följande tillägg " *Samarbete mellan olika professioner är viktig. Allt från utformning av lokaler, till sittställning och medicinska aspekter har betydelse i måltidssituationen*".

Vård- och omsorgsförvaltningen föreslår att även vård- och omsorgsförvaltningen omfattas av och görs delaktiga i framtagande av den kommungemensamma riktlinje som nämns under rubriken "Mat och måltider i förskola och skola".

Ärendets handlingar

- Tjänsteskrivelse - Förslag till Måltidspolitiskt program 2024-2027
- Protokollsutdrag 2023-06-22 Remiss av Måltidspolitiskt program
- Förslag - Måltidspolitiskt program 2024-2027

Ärendebeskrivning

Service- och teknikförvaltningen har skickat förslag om måltidspolitiskt program på remiss till samtliga nämnder, funktionsrättsrådet i Katrineholm, hållbarhetsutskottet och pensionärsrådet. Yttranden med anledning av remissen ska ha inkommit till service- och teknikförvaltningen senast den 30 september 2023.

I de fall ärendet behandlas av nämnd ska protokollet, inklusive eventuella reservationer, skickas till service- och teknikförvaltningen. Om inte hela förvaltningsförslaget är citerat i protokollet ska förvaltningens förslag biläggas ärendet.

Med utgångspunkt från de synpunkter och kommentarer som inkommer sammanställer förvaltningen sedan ett reviderat förslag. Avsikten är att kunna presentera detta för beslut vid service- och tekniknämndens sammanträde den 16 november 2023. Därefter kan förslaget lämnas vidare till kommunstyrelsen, för att slutligen fastställas av kommunfullmäktige.

Förslaget är det fjärde måltidspolitiska programmet för Katrineholms kommun. Programmet utgår från den styrning och de bestämmelser som anges i:

- Kommunplan 2023–2026, Katrineholms kommun
- Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter
- Att förändra vår värld: Agenda 2030 för hållbar utveckling, Förenta nationerna
- Riktlinjer för måltider i förskolan, skolan och äldreomsorgen, Statens livsmedelsverk
- Nordiska näringsrekommendationer 2022, Nordiska ministerrådet
- Att förebygga och behandla undernäring, Nationellt kunskapsstöd i hälso- och sjukvård och socialtjänst (2023), Socialstyrelsen.
- Regional livsmedelsstrategi för Södermanland (2019), Länsstyrelsen i Södermanlands län
- Skollag (2010:800).

Anna-Lena Ramstedt
Förvaltningschef

Annica Grann
Utredare

Beslutet skickas till: Service- och teknikförvaltningen, akten

Datum
2023-06-05

Vår beteckning
STN/2023:113 - 1.3.1 -
Styrande dokument

Mottagare:

Service- och tekniknämnden

Vår handläggare
Camilla Wiström

Handläggare telefon
0150-570 00

Handläggare e-post
Camilla.Wistrom@katrineholm.se

Förslag till Måltidspolitiskt program 2024-2027

Förvaltningens förslag till beslut

Service- och tekniknämnden beslutar att skicka förslaget till Måltidspolitiskt program 2024-2027 på remiss till samtliga nämnder, funktionsrättsrådet Katrineholm, hållbarhetsutskottet samt pensionärsrådet.

Sammanfattning av ärendet

Service- och teknikförvaltningen har, tillsammans med service- och tekniknämndens måltidsstrategiska grupp, upprättat ett förslag till ett nytt måltidspolitiskt program. Det måltidspolitiska programmet är ett övergripande styrdokument med syfte att vara vägledande i beslut och styrning för att skapa ett gemensamt arbetssätt kring mat och måltider.

Service- och teknikförvaltningen föreslår att programmet skickas på remiss till samtliga nämnder, funktionsrättsrådet Katrineholm, hållbarhetsutskottet samt pensionärsrådet. Yttranden med anledning av remissen ska ha inkommit till service- och teknikförvaltningen senast den 30 september 2023.

Ärendets handlingar

- Förslag - Måltidspolitiskt program 2024-2027

Ärendebeskrivning

Service- och teknikförvaltningen har under våren 2023, tillsammans med service- och tekniknämndens måltidsstrategiska grupp, upprättat ett förslag till ett nytt måltidspolitiskt program. Det måltidspolitiska programmet är ett övergripande styrdokument med syfte att vara vägledande i beslut och styrning för att skapa ett gemensamt arbetssätt kring mat och måltider i hela kommunorganisationen.

Förslaget utgör det fjärde måltidspolitiska programmet för Katrineholms kommun. Det första beslutades av kommunfullmäktige 2011. Det nya programmet ska gälla perioden 2024-2027 och utgår från den styrning och de bestämmelser som anges i:

- Kommunplan 2023-2026, Katrineholms kommun
- Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter
- Att förändra vår värld: Agenda 2030 för hållbar utveckling, Förenta nationerna
- Riktlinjer för måltider i förskolan, skolan och äldreomsorgen, Statens livsmedelsverk

- Nordiska näringsrekommendationer 2022, Nordiska ministerrådet
- Att förebygga och behandla undernäring, Nationellt kunskapsstöd i hälso- och sjukvård och socialtjänst (2023), Socialstyrelsen.
- Regional livsmedelsstrategi för Södermanland (2019), Länsstyrelsen i Södermanlands län
- Skollag (2010:800)

Service- och teknikförvaltningen föreslår att programmet remitteras till samtliga nämnder, funktionsrättsrådet Katrineholm, hållbarhetsutskottet samt pensionärsrådet.

I de fall ärendet behandlas av nämnd ska protokollet, inklusive eventuella reservationer, skickas till service- och teknikförvaltningen. Om inte hela förvaltningsförslaget är citerat i protokollet ska förvaltningens förslag biläggas ärendet. Yttranden ska ha inkommit till service- och teknikförvaltningen senast den 30 september 2023.

Med utgångspunkt från de synpunkter och kommentarer som inkommer sammanställer förvaltningen sedan ett reviderat förslag. Avsikten är att kunna presentera detta för beslut vid service- och tekniknämndens sammanträde den 16 november 2023. Därefter kan förslaget lämnas vidare till kommunstyrelsen, för att slutligen fastställas av kommunfullmäktige.

Camilla Wiström
Avdelningschef

Beslutet skickas till: samtliga nämnder, funktionsrättsrådet Katrineholm, hållbarhetsutskottet, pensionärsrådet

§ 49

STN/2023:113

Remiss av Måltidspolitiskt program

Service- och tekniknämndens beslut

Service- och tekniknämnden beslutar att skicka förslaget till Måltidspolitiskt program 2024-2027 på remiss till samtliga nämnder, funktionsrättsrådet Katrineholm, hållbarhetsutskottet samt pensionärsrådet.

Sammanfattning av ärendet

Service- och teknikförvaltningen har, tillsammans med service- och tekniknämndens måltidsstrategiska grupp, upprättat ett förslag till ett nytt måltidspolitiskt program. Det måltidspolitiska programmet är ett övergripande styrdokument med syfte att vara vägledande i beslut och styrning för att skapa ett gemensamt arbetssätt kring mat och måltider.

Service- och teknikförvaltningen föreslår att programmet skickas på remiss till samtliga nämnder, funktionsrättsrådet Katrineholm, hållbarhetsutskottet samt pensionärsrådet. Yttranden med anledning av remissen ska ha inkommit till service- och teknikförvaltningen senast den 30 september 2023.

Ärendets handlingar

- Tjänsteskrivelse daterad 2023-06-05
- Förslag - Måltidspolitiskt program 2024-2027

Service- och tekniknämndens överläggning

Under service- och tekniknämndens överläggning yttrar sig Anneli Hedberg (S), Fredrik Ahlman (M), Joha Frondelius (KD), Björn Wahlund (L), Anita Johansson (V), Roger Karlsson (MP), Joakim Truedsson (S) samt enhetschef Linnea Ekman, avdelningschef Camilla Wiström, dietist Frida Segerberg och dietist Maria Isaksson.

Beslutet skickas till:

Samtliga nämnder

Funktionsrättsrådet Katrineholm

Hållbarhetsutskottet

Pensionärsrådet

Hållbara måltider ger matglädje genom livet

Måltidspolitiskt program 2024–2027
Katrineholms kommun

Dokumentinformation

Beslutshistorik

Antagen av xx datum den 2023-06-xx

Giltighet

Gäller från och med 2023-xx-xx

Förvalterskap¹

Inom service- och teknikförvaltningen ansvarsområde

Uppföljning

Service- och tekniknämnden ansvarar för uppföljning av programmet årligen.

¹ Förvalterskapet innebär ansvar för att:

- dokumentet efterlevs
- är tillgängligt
- följa eventuellt ändrade förutsättningar för dokumentet
- dokumentet följs upp och revideras
- dokumentet är aktuellt och uppdaterat

Innehåll

Beslutshistorik.....	2
Giltighet.....	2
Förvaltarekap.....	2
Uppföljning.....	2
Hållbar matglädje för alla	4
Hälsöfrämjande och hållbara måltider	4
Mat och måltider i förskola och skola	5
Mat och måltider i omsorg och vård	6
Mat och måltider i övriga kommunala verksamheter.....	7
Livsmedelspolicy och livsmedelsberedskap.....	7
Uppföljning av programmet.....	8

Hållbar matglädje för alla

Mat är livsnödvändigt och ofta en viktig del av vår vardag. Våra matvanor kan säga mycket om vår identitet och kultur. När vi umgås samt firar högtider spelar maten ofta en central roll. Mat är för många ett av livets glädjeämnen. Maten och måltiden ska skapa förutsättningar för att vi ska hålla oss friska och ha en så god livskvalitet som möjligt, samtidigt som vi värnar om våra resurser.

Det måltidspolitiska programmet är ett övergripande styrdokument med syfte att vara vägledande i beslut och styrning för att skapa ett gemensamt arbetssätt kring mat och måltider. Programmets mål baseras på kommunplanen och det visar en tydlig riktning för alla som på något sätt kommer i kontakt med offentliga måltider i Katrineholms kommun.

Hälsofrämjande och hållbara måltider

Maten vi äter påverkar inte bara hälsan utan även miljön. Offentliga måltider, huvudsakligen lagad från grunden, ska inspirera och visa på vilka matvanor som är hållbara och hälsosamma. De ska även berika matval och smakpreferenser samt ligga till grund för framtida matvanor. Oavsett matgästernas bakgrund och förutsättningar bidrar kommunens måltider till jämlikhet i hälsa samt kunskap i ämnet. Kommunens dietister skapar unika förutsättningar för arbetet med folkhälsa för kommuns invånare i alla ålderskategorier. Inte minst för barn och ungas rätt till hälsa, genom fortsatta samarbeten inom förskola, skola, familjecentraler samt elevhälsan.

All mat påverkar klimatet och idag står utsläppen från livsmedelssektorn för cirka 20–30 procent av de globala koldioxidutsläppen. Vilka råvaror maten innehåller och var dessa är producerade är av stor vikt för folkhälsan och klimatet. Närmare 70 procent av utsläppen från den mat vi äter i Sverige härrör från animaliska livsmedel, vilket ytterligare talar för omställningen till vegetabiliska livsmedel. Genom att välja näringsrika proteinkällor med stor omsorg samt mer mat från växtriket minskas kommunens klimatpåverkan från matproduktionen. En annan viktig aspekt är att maten ska hamna i magen och att matsvinnet minimeras genom god mat och trivsamma måltidsmiljöer. Genom att i större utsträckning välja råvaror i säsong samt prioritera dels svenskt, men även lokalt odlat och producerat görs måltiderna också bättre ur hållbarhetssynpunkt. Under mandatperioden kommer matens klimatpåverkan följas upp och förbättras med hjälp av kommunens kostdatasystem.

Medveten energianvändning är viktigt för att minska elförbrukningen i samband med matlagning i kommunens tillagningskök. Effekttoppar medför belastning på elnätet liksom en större miljöpåverkan. Kartläggning av elförbrukningen skapar medvetenhet om användningen och ger information om vilka beteendeförändringar och dagliga rutiner som kan justeras för att minska kökens kilowattimmar per tillagad portion mat.

Aktuellt för programperioden:

- Livsmedelsinköpens klimatpåverkan följs upp tre gånger per år, med målet att vara lägre än 1,5 kg koldioxidekvivalenter per kg livsmedel.
- Följa utvecklingen avseende framtida hållbara proteinkällor, exempelvis sjömat och växtbaserade alternativ till kött.
- Matgästerna ges möjlighet att göra medvetna och hållbara val genom att måltiderna märks utifrån koldioxidbelastning.
- Storkökens elförbrukning kartläggs för att kunna ta fram rutiner med målet att minska antalet kWh/portion.

- Matsvinnsarbetet sker i linje med kommunens avfallsplan samt Livsmedelsverkets handbok för minskat matsvinn.

Mat och måltider i förskola och skola

Bra matvanor hos barn och ungdomar är en förutsättning för normal tillväxt och utveckling samt ger möjlighet för god hälsa under resten av livet. Genom att ge barn möjlighet att lära sig tycka om många olika rätter och skapa positiva attityder till mat, ges barn grunden för ett rikt matliv. Goda, hållbara och näringsriktiga måltider i en trevlig miljö där barn och vuxna äter tillsammans bygger relationer, främjar bra matvanor och en hållbar livsstil.

Genom att integrera skolmåltiderna i det pedagogiska arbetet i förskola och skola nyttjas måltidernas fulla potential och bidrar till måluppfyllelse i verksamheternas respektive läroplaner. Vid regelbundna måltidsråd samverkar skola och måltidsorganisation för att utveckla alla delar som berör måltiden såsom lokaler, schemaläggning, kopplingen till pedagogiken liksom matens innehåll och klimatpåverkan.

Att måltiderna i förskola, skola och fritidshem vilar på en vetenskaplig grund är av största vikt för att garantera alla barn deras mänskliga rättigheter. Måltidsråd, enkäter och intervjuer där barnen har möjlighet att uttrycka sin mening och få den respekterad är grundläggande i utvecklingen av skolmåltiderna. Eleverna ges härmed även möjlighet att ha inflytande över sin arbetsmiljö.

Aktuellt för programperioden:

- Matsedlarna för förskola och skola planeras av dietist samt kockar utifrån de nordiska näringsrekommendationerna och med hänsyn till säsong.
- Regelbundna måltider i skola, på fritidshem samt i förskola ger matgästerna goda förutsättningar att nå dagsbehovet av näringsämnen samt frukt och grönt. Lunchmåltiden erbjuder en tredjedel av dagsbehovet medan frukost, lunch samt mellanmål tillsammans erbjuder två tredjedelar av dagsbehovet.
- Lunchen serveras mellan klockan 11–13 och alla ges möjlighet att sitta ner minst 20 minuter.
- Schemaläggning av luncherna i skolan ger möjlighet att arbeta med skolans hälsofrämjande uppdrag. Handbok för schemalagda måltider, framtagen av kunskapsnätverken Skolmatsakademien och Måltid Sverige, är vägledande i arbetet för att ta fram lokala rutiner.
- Varje dag erbjuds minst två maträtter, varav den ena är minst lakto-ovo-vegetarisk. Minst en dag per vecka är båda maträtterna lakto-ovo-vegetariska.
- Salladsborden erbjuder minst fem olika komponenter anpassade till matgästernas preferenser, även bröd, nyckelhålsmärkt smörgåsfett samt vatten, lättmjölk och/eller berikad vegetabilisk dryck erbjuds dagligen.
- Branchorganisationen Kost & Närings nationella rekommendationer om specialkost och anpassade måltider är grundläggande i arbetet med att servera rätt mat till rätt barn vid allergi, överkänslighet samt behovsanpassning.
- Dialog med Region Sörmland samt övriga kommuner i länet bidrar till samsyn i länet gällande specialkost samt underlättar samarbetet gällande vårdkontakt samt läkarbedömning.
- Hälsosamma alternativ förordas i samband med kalas och firanden. Fokus läggs på aktivitet och inte på mat och presenter.
- Kommungemensam riktlinje för pedagogiska måltider samt pedagogiska mål med skolmåltiden ska tas fram.

- Fler pedagoger ska erbjudas pedagogiska måltider. Även andra vuxna personer ges möjlighet att äta pedagogiska måltider för att öka närvaron av förebilder som stimulerar eleverna till goda vanor samt bidrar till en trygg måltidsmiljö.
- Regelbundna måltidsråd med representanter från samtliga årskurser, kök, lärarlag, fritidshem, skolledning samt elevhälsan.
- Samarbete mellan måltidspersonal och pedagoger inom förskolan gör måltidspedagogiken till en självklar del inom förskoleverksamheten.
- Möjligheter ska ges till att barn och elever på ett säkert sätt kan delta i köksaktiviteter under skoldagen eller på fritidshemmet.

Mat och måltider i omsorg och vård

God mat i en trevlig måltidsmiljö skapar förutsättningar för hälsa och välbefinnande. Måltiderna ger både näring och social samvaro. De bidrar även till glädje och trivsel. Bra och säker mat samt välfungerande måltider är grundläggande för att förebygga undernäring och sjukdom.

Maten och måltiderna inom vård och omsorg anpassas efter individuella behov och önskemål. Personliga smakpreferenser tillgodoses genom lyhördhet samt god kommunikation mellan omsorgspersonal samt kökspersonal. Personal inom vård- och omsorg samt inom måltidsorganisationen får den utbildning de behöver för att brukarnas näringsintag ska kunna säkerställas. En social måltid är en arbetsuppgift där personal på avdelningen äter en smakportion av måltiden tillsammans med brukare. Genom spegling av ätandet och inbjudande konversationer kan detta bidra till en lugnare och tryggare måltidsmiljö och även öka känslan av gemenskap. Sociala måltider kan därmed även leda till ökad aptit samt matglädje och på så sätt höja livskvaliteten.

Kommunens matdistribution erbjuder äldre i ordinärt boende, genom biståndsbedömning, rätt till vällagade måltider i hemmet. Varje vecka erbjuds 10 olika maträtter att välja på för leverans hem till dörren. Beställningssystemet ska under mandatperioden utvecklas med möjligheten till digital beställning.

Aktuellt för programperioden:

- Matsedeln bestäms av både dietist och kockar utifrån de nordiska näringsrekommendationerna. Högtider uppmärksammas med traditionsenliga maträtter.
- Socialstyrelsens kunskapsstöd samt föreskrifter och allmänna råd om undernäring är vägledande i arbetet mot undernäring.
- Alla särskilda boenden för äldre erbjuds möjligheten att använda sociala måltider som ett arbetssätt.
- Pubkvällar, afternoon tea, festivaldagar och Nobelmiddag är några exempel på aktiviteter som arrangeras.
- De äldre erbjuds att vara delaktiga i förberedelser i samband med måltiderna, allt efter egen förmåga.
- Måltidsombud inom särskilt boende för äldre erbjuds utbildning två gånger per år inom nutrition och måltider.
- Sapere- och måltidsombud inom funktionsstödsområdet erbjuds utbildning minst en gång per år inom nutrition och måltider.
- Personalen inom funktionsstödsområdet är förebilder som inspirerar och visar på hälsosamma maträtter och livsmedel. De nordiska näringsrekommendationerna utgör kunskapsbasen i arbetet med måltider inom funktionsstödsområdet.

- Brukarnas önskemål tas tillvara genom matråd, brukarråd och regelbundna enkäter.

Mat och måltider i övriga kommunala verksamheter

Kommunen har en central roll i arbetet med jämlik hälsa hos invånarna. Det ska vara enkelt att göra bra matval i samband med besök till någon av kommunens verksamheter. Kommunen ska verka för att hälsosamma livsmedel och måltider erbjuds vid kultur-, idrotts- och fritidsverksamheter.

Katrineholms kommun har ett fantastiskt idrottsliv med tillhörande lägerverksamhet. Goda måltider som främjar såväl hälsa som prestation ska förknippas med dessa aktiviteter.

Alla kommunens förvaltningar har hälsoinspiratörer vars uppdrag är att inspirera till goda vanor som gagnar såväl den fysiska som psykiska hälsan hos kommunens medarbetare. Med samma målsättning serveras mat och fika av hälsosam karaktär vid möten och konferenser i kommunal regi.

De öppna restaurangerna i kommunen gör att medborgarna får möjlighet att äta vällagade måltider i en trevlig miljö. Restaurangerna utgör en viktig mötesplats och kan bidra till minskad känsla av ensamhet.

Aktuellt för programperioden:

- Måltiderna som serveras från måltidsorganisationen vid exempelvis läger och cuper går i linje med de nationella kostråden.
- Utbudet i skolkafeterior och andra kommunala kaféverksamheter erbjuder ett hälsosamt livsmedelsutbud. Hälsosamma alternativ placeras högt upp på menyn och exponeras längst fram mot kunden på ett inbjudande sätt. Kafeteriorna har ett begränsat eller obefintligt utbud av ohälsosamma produkter som till exempel söta drycker, godis, glass och snacks.
- Genom att stänga skolornas kafeterior under lunchtid främjas ökad närvaro i skolrestaurangerna.
- Föreningslivets kaféverksamheter uppmuntras att erbjuda ett hälsosamt livsmedelsutbud.

Livsmedelspolicy och livsmedelsberedskap

Att erbjuda våra medborgare måltider som producerats på ett ekonomisk, socialt och miljömässigt hållbart sätt är en gemensam utmaning för kommunens verksamheter. I hela kedjan från upphandling och inköp till planering och servering är utgångspunkten att säkerställa hög livsmedelskvalitet samt att minimera matsvinnet i samtliga verksamheter. Målsättningen är att främja hälsa, begränsa miljöpåverkan samt att värna om djuren och skydda dessa mot lidande. Kommunens omlastningscentral möjliggör såväl för lokala producenter att leverera till en leveranspunkt samt ombesörjer och samfraktar interna varubeställningar.

Livsmedelsberedskap är en central del i kommunens arbete med stärkt beredskap, ett arbete som kräver samarbete. Måltidsorganisationens arbete med att ta fram beredskapsplaner sker i takt med kommunens övriga beredskapsarbete. Måltidsverksamheten behöver fungera även under en samhällsstörning. Genom att arbeta med implementering av Livsmedelsverkets beredskapshandbok samt genom praktiska övningar i köken förbättras möjligheterna till en snabb omställning vid en krissituation.

Vid upphandling samt inköp av livsmedel till kommunen är följande krav viktiga att tillgodose under programperioden:

- Svensk djurskyddslag samt riktlinjer från Jordbruksverket för att främja god djurhållning samt inköp av svenska livsmedel gällande kött, fågel, ägg och mjölk.

- Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier och grundläggande kvalitetskrav för animaliska livsmedel avseende ursprung, transporter, slakt och bedövning, foder, antibiotika, utrymmeskrav, svanskupering och näbbtrimning, beteskrav gällande mjölkkor och nötkreatur.
- Ekologisk mjölk då det generellt kan bidra till bättre djurvälstånd.
- Val av frukt och grönsaker anpassas efter säsong.
- Ursprungsmärkning.
- Livsmedelstillsatser med syfte att öka hållbarhet, påverka konsistens, smak eller färg ska vara säkra och bedömda utifrån en bred vetenskaplig grund.
- Livsmedel fria från genmodifiering.
- Sociala rättvisa vid inköp av varor från länder med stora sociala skillnader.
- Fisk från hållbara bestånd, märkta med MSC eller ASC-märkt lax, alternativt fisk från småskaligt regenerativt fiske.
- Låg påverkan på miljö, klimat och hälsa från transporter, förpackningar samt engångs- och förbrukningsmaterial.
- Successivt eftersträva fossilfria transporter, förslagsvis enligt en trappstegsmodell.

Kommunens livsmedelsinköp under programperioden ska även främja:

- Ökat intag av den mest hälsosamma kosten för målgruppen. Exempelvis ökat intag av grönsaker, baljväxter, fullkornsprodukter samt frukt.
- Hållbarhetsarbetet genom att inköp och utbud är säsongsanpassat.
- Arbetet med att minska klimatpåverkan från maten, uppmätt i koldioxidekvivalenter per kilo inköpta livsmedel, samtidigt som den näringsmässiga kvaliteten bibehålls.
- Förutsättningar för företagande i kommunen, även på landsbygden, genom en successiv ökning av andelen lokalt producerade livsmedel.
- Arbetet enligt Sörmlands regionala livsmedelsstrategi.

Uppföljning av programmet

Service- och tekniknämnden ansvarar för uppföljning av programmet årligen.

Förslag till yttrande över remiss EU-kommissionens förslag till förordning och rådsbeslut om skydd för utsatta vuxna Ju202301655

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden ställer sig bakom förvaltningens yttrande och bedömning och översänder det till kommunledningsförvaltningen.

Sammanfattning av ärendet

Europeiska kommissionen har presenterat ett förslag till rådets förordning om gemensamma regler i EU om behörig domstol, tillämplig lag och ömsesidigt erkännande av åtgärder till skydd för utsatta vuxna vid gränsöverskridande situationer och om inrättandet av ett europeiskt fullmaktsintyg och sammankoppling av myndigheters register, KOM(2023) 280. Kommissionen har även presenterat ett förslag till rådsbeslut om bemyndigande för EU:s medlemsstater att bli eller förbli parter till 2000 års Haagkonvention om skydd för vuxna i internationella situationer, KOM(2023) 281. Information om förslagen finns på [kommissionens hemsida](#). En faktapromemoria om förslaget finns publicerad på regeringens webbplats, [regeringen.se](#).

Regeringskansliet har remitterat EU-kommissionens förslag till förordning och rådsbeslut om skydd för utsatta vuxna Ju202301655. Kommunledningsförvaltningen samordnar svaren och önskar yttrande senast den 9 oktober 2023.

Vård- och omsorgsförvaltningens yttrande och bedömning

I korthet föreslår europeiska kommissionen införande av regler för att skydda vuxna som på grund av nedsatt förmåga inte är i stånd att försvara sina intressen i gränsöverskridande situationer. Det kan röra sig om personer som behöver förvalta sina tillgångar, få akut eller planerad vård utomlands eller att flytta till ett annat land. I förordningen föreslås införandet av ett europeiskt företrädarintyg, införandet av en centralmyndighet och ett sammankopplat register över vuxna med nedsatt förmåga och som har företrädare. I registret ska också framgå myndigheters beslutade åtgärder (insatser).

2000 års Haagkonvention

En betydande del av förslaget innebär att Sverige ska ratificera bestämmelserna i 2000 års Haagkonvention (konventionen). Att Sverige ratificerar konventionen är också en förutsätt-

ning för att förslaget som helhet kan antas eftersom att nu föreslagen förordning kan beskrivas som ett komplement till den.

Genom SOU 2015:74 föreslår den statliga utredaren att Sverige ska ansluta sig till konventionen. Samtidigt avstyrkte Sveriges kommuner och regioner (SKR), genom yttrande den 22 januari 2016, förslaget i flera delar. SKR invände bland annat mot att socialnämnderna ska ta emot och verkställa utländska myndigheters beslut om tvångsvård. Även att en socialnämnd ska ha en skyldighet att följa upp en insats i en annan fördragslutande stat. SKR anförde i övrigt att kostnadskonsekvenserna för kommun och region behövde analyseras och hur kostnaderna skulle finansieras. Vård- och omsorgsförvaltningen delar i all väsentlighet SKR:s uppfattning.

Trots att europeiska kommissionen av allt att döma endast efterfrågar yttrande gällande de kompletteringar till konventionen som föreslås, inkluderar förslaget en ratificering av konventionen i sig. Den omständigheten medför att det i princip inte går att svara på aktuell remiss.

För kommunernas vidkommande innebär konventionen bland annat ett avsteg från den kommunala självbestämmanderätten. Den innehåller t.ex. bestämmelser som medför att kommunen kan bli skyldig att erkänna och verkställa de beslut om åtgärder (eller insatser) som andra fördragsstater beslutar om. Sådana insatser kan innefattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) eller socialtjänstlagen (SoL). Vid ratificering av konventionen föreslår den statliga utredaren (SOU 2015:74) därför ändringar i LSS och SoL.

Vård- och omsorgsförvaltningens mening är att både LSS och SoL redan innehåller bestämmelser som medför att den som är bosatt i en kommun kan söka stödinsatser genom bosättningskommunen. Därtill kan läggas att vuxna, med nedsatt förmåga som är bosatta i kommunen, även genom samma kommun kan få en juridisk företrädare såsom god man eller förvaltare för att tillvarata sina intressen. Det finns också möjlighet att använda ombud eller fullmakt vid företrädande.

Vård- och omsorgsförvaltningen uppfattar inte att det är ett omfattande problem att det saknas företrädare för vuxna med nedsatt förmåga och som har anknytning till andra stater. Ur den synpunkten finns inte behov av den form av regler som nu föreslås genom förordning. Förslaget får utifrån ett kommunalt perspektiv inte anses stå i proportion till dess avsikt.

Frågan är om den problembild som beskrivs i förslaget till förordning, i huvudsak och till sin omfattning, är kopplad till situationer som är frekvent förekommande i andra stater eller frågor om förvaltande av egendom och äganderätt. Om behov av internationella regler behövs i sådana sammanhang, kan ett förslag om införande av regler begränsas till inkom den kontexten.

Komplettering till konventionen

Vad som krävs för att anses ha nedsatt förmåga kan variera mellan stater och deras lagstiftningar. I Sverige finns, som tidigare nämnts, möjlighet att få en juridisk företrädare i form av god man eller förvaltare. Det finns också möjlighet att använda fullmakter för att företräda den vuxne med nedsatt förmåga. Vad som däremot betraktas som nedsatt för-

måga i andra stater kan utan vidare efterforskning sannolikt skilja sig avsevärt från vad som gäller i Sverige. Därtill även vad ett företräderskap innebär i andra stater. Frågan som då uppstår är i första hand om kommunen kommer att bli skyldig att verkställa insatser för de som har andra former av företräderskap, t.ex. omyndigförklaring. Hur ska det hanteras i de svenska myndigheterna?

Genom ett företrädarregister som sammankopplas mellan medlemsstaterna, ska uppgifter om vuxna med nedsatt förmåga (personuppgifter och vissa uppgifter om hälsa) och deras företrädare samt åtgärder (insatser) registreras. Det framkommer också av förslaget att medlemsstaternas utsedda centralmyndigheter ska kommunicera med varandra skriftligen. Vård- och omsorgsförvaltningen konstaterar att de uppgifter som genom förslaget är avsedda att delas stater emellan är av mycket integritetskänslig karaktär. Det framgår inga uppgifter i förslaget till förordning under vilka omständigheter som de olika staterna kommer att ha tillgång till uppgifterna, det vill säga om den stat som anser sig behöva uppgifter från registret ska ansöka om att få ta del av uppgifterna eller om dessa är öppna att ta del av.

Vård- och omsorgsförvaltningens bedömning

Mot bakgrund av det ovan anförda är vård- och omsorgsförvaltningens bedömning att inte ställa sig bakom förslaget att införa det regelverk som det aktuella förslaget innehåller.

Ärendets handlingar

- Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av åtgärder samt samarbete i frågor som rör skydd för vuxna
- Förslag till Rådets beslut om bemyndigande för medlemsstater att i Europeiska unionens intresse bli eller förbli parter i konventionen av den 13 januari 2000 om internationellt skydd för vuxna.

Anna-Lena Ramstedt
Förvaltningschef

Andreas Karlsson
1:e handläggare

Beslutet skickas till: Kommunledningsförvaltningen, akten

KommunledningsförvaltningenDatum
2023-09-04Vår beteckning
KS/2023:332 - 1.9.1 -
Inkommande remisser

Nämndadministration

Vår handläggare
Matilda Johansson

Ert datum

Er beteckning

Remissanvisning - EU-kommissionens förslag till förordning och rådsbeslut om skydd för utsatta vuxna

Gemensamt för alla ärenden

- Synpunkter på ärendet utifrån det egna verksamhetsområdet (sakområdet) ska belysas ur verksamhetsmässiga och i förekommande fall juridiska och ekonomiska aspekter. Alla ärenden ska också då det är relevant belysas utifrån folkhälsa, tillgänglighet och barnkonventionens intentioner.
- Jämställdhetsintegrering ingår i kommunens styrsystem. Utifrån detta ska genus/jämställdhet belysas i ärendena. Eventuell statistik ska, så långt det är möjligt, vara könsuppdelad. Eventuella övriga relevanta synpunkter ska tas med i remissvaren/yttrandena.

Inskickande av underlag

I normalfallet skickas begäran om yttrande till nämnden. Det är därefter respektive nämnd/förvaltning som avgör internt vilken instans som ska avge yttrandet. I de fall ärendet är behandlat av nämnden ska protokollet, inklusive eventuella reservationer, skickas till kommunledningsförvaltningen. Om inte hela förvaltningsförslaget är citerat i protokollet ska förvaltningens förslag biläggas ärendet. Protokollsutdrag och eventuellt beslutsunderlag skickas i första hand via LEX, annars via e-post till kommunledningsforvaltningen@katrineholm.se.

Avstå från att yttra sig

Om ni inte har för avsikt att lämna något remissvar/yttrande ska ni meddela detta till kommunledningsförvaltningen inom angiven svarstid. Ange orsaken till varför ni inte kommer att svara.

Frågor kring ärendet

Ni är alltid välkomna att kontakta oss på kommunledningsförvaltningen vid eventuella frågor eller funderingar kring ärendet/remissen. Ring i första hand den person ni fått remissen ifrån. Namn och telefonnummer framgår nedan. Finns inte ordinarie handläggare på plats hjälper vi andra till så gott det går!

Inlämningsdatum

Detta ska vara inne hos kommunledningsförvaltningen senast 2023-10-09.

Remissinstanser

Vård- och omsorgsnämnden
Socialnämnden

Kommunledningsförvaltningen

Nämndadministration

Datum

2023-09-04

Vår beteckning

Viadidaktnämnden

Kontakt

Marie Sandström Koski 0150-570 19

Axel Stenbeck 0150-570 80

Matilda Johansson 0150-570 18

Rasmus Berglöv 0150-570 71

Övrig information

Om ni bedömer att detta är en remiss som vi inte behöver besvara utifrån ert perspektiv får ni gärna meddela det så snart som möjligt.

Bryssel den 31.5.2023
COM(2023) 280 final

2023/0169 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

**om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av åtgärder samt
samarbete i frågor som rör skydd för vuxna**

{SEC(2023) 208 final} - {SWD(2023) 154 final} - {SWD(2023) 155 final} -
{SWD(2023) 156 final}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

- **Motiv och syfte med förslaget**

EU strävar efter att skapa, bevara och utveckla ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, där fri rörlighet för personer, tillgång till rättslig prövning och full respekt för de grundläggande rättigheterna säkerställs.

Antalet vuxna som på grund av nedsatt eller bristande personlig förmåga inte är i stånd att försvara sina intressen (*vuxna*) i EU ökar ständigt. Orsaken är en åldrande befolkning och de åldersrelaterade sjukdomar som därav följer samt det ökande antalet personer med funktionsnedsättning. Dessa personer kan, beroende på den nationella lagstiftningen i den medlemsstat där de är bosatta, omfattas av en skyddsåtgärd som beslutats av en domstol eller en administrativ myndighet, eller få hjälp av en tredje part som de i förväg har utsett (genom *företrädarbefogenheter*) att ta tillvara deras intressen.

Detta växande antal vuxna som behöver hjälp med att fatta beslut leder, i kombination med människors ökade rörlighet i EU, till att vuxna ställs inför ett antal problem i gränsöverskridande situationer. Vuxna kan till exempel behöva förvalta sina tillgångar eller fastigheter i ett annat land, få akut eller planerad sjukvård utomlands eller flytta till ett annat land av olika skäl. Det finns ingen statistik över hur många vuxna som omfattas av en rättslig eller administrativ myndighets skyddsåtgärd i gränsöverskridande situationer i EU men de beräknas vara mellan 145 000 och 780 000¹.

I dessa gränsöverskridande situationer ställs vuxna inför komplexa och ibland motstridiga internationella privaträttsliga regler i medlemsstaterna. I dessa regler fastställs vilken domstol eller annan myndighet som är behörig att vidta skyddsåtgärder (*myndigheten*) och som har jurisdiktion, vilken lag som är tillämplig på den vuxnes fall och hur ett beslut som fattats eller företrädarbefogenheter som upprättats utomlands ska erkännas eller verkställas. Detta leder till betydande rättslig osäkerhet för vuxna, deras familjer och deras företrädare när det gäller vilka regler som kommer att gälla i just deras fall och vilka förfaranden de måste följa och formaliteter som de måste fullgöra. För att säkerställa att skyddet fortsätter att omfatta dem i andra länder och att de kan åtnjuta sina rättigheter utomlands måste de ofta gå igenom långa och kostsamma förfaranden. I vissa fall erkänns ändå inte det skydd som de omfattas av och de befogenheter som getts deras företrädare, vare sig av utländska domstolar eller av icke-rättsliga aktörer såsom banker, sjukvårdspersonal eller fastighetsmäklare.

Inom ramen för Haagkonferensen för internationell privaträtt antogs konventionen av den 13 januari 2000 om internationellt skydd för vuxna (*2000 års Haagkonvention*), som omfattar några av dessa svårigheter. Konventionen innehåller en omfattande uppsättning regler om internationell behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av skyddsåtgärder samt bestämmelser om företrädarbefogenheter. Den innehåller också mekanismer för samarbete mellan myndigheter och centralmyndigheter i de länder som har ratificerat konventionen (*fördragsslutande parter*). Det råder enighet om att denna konvention är ett effektivt internationellt privaträttsligt instrument som uppfyller sina ändamål på global nivå.

Att medlemsstaterna och andra stater ratificerar 2000 års Haagkonvention är avgörande för att konventionen ska fungera effektivt. För närvarande är dock endast tolv medlemsstater parter i den konventionen.

¹ Dessa siffror bygger på Eurostats demografiska uppgifter från 2020 om EU-befolkningens rörlighet och uppskattningar och/eller uppgifter om antalet vuxna som omfattas av en skyddsåtgärd i medlemsstaterna. För närmare uppgifter, se den konsekvensbedömning som åtföljer förslaget.

Ett långsiktigt mål för EU är att samtliga medlemsstater ratificerar 2000 års Haagkonvention (eller ansluter sig till den). Sedan 2008 är 2000 års Haagkonvention uttryckligen godkänd av Europeiska unionens råd, Europaparlamentet och Europeiska kommissionen. Europaparlamentet har aktivt stött inte bara alla medlemsstaters ratificering av konventionen utan också ett eventuellt lagstiftningsinitiativ från EU:s sida på området skydd för vuxna för att komplettera konventionen.

På EU-nivå har mer än 20 EU-förordningar antagits för att harmonisera de internationella privaträttsliga reglerna, vilket har lett till att hindren för rättsligt samarbete mellan medlemsstaterna har blivit mycket färre med utgångspunkt i principen om ömsesidigt förtroende. Det finns dock inget instrument för rättsligt samarbete mellan medlemsstaterna när det gäller skydd för vuxna.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Detta förslag ingår i ett paket som också innehåller ett förslag från kommissionen till ett rådsbeslut om bemyndigande för 14 medlemsstater som inte är fördragsslutande parter i konventionen att, i Europeiska unionens intresse, bli parter i 2000 års Haagkonvention.

Härigenom kommer gemensamma internationella privaträttsliga regler att fastställas i EU, som ska tillämpas av medlemsstaternas myndigheter tillsammans med länder utanför EU som är parter i konventionen. Detta kommer att främja vuxnas rättigheter utanför EU:s gränser.

När det gäller förbindelserna mellan medlemsstaterna inkorporerar detta förslag till förordning reglerna i 2000 års Haagkonvention om behörighet och tillämplig lag genom en direkt hänvisning till motsvarande bestämmelser i konventionen. På andra områden utgår förslaget till förordning från konventionen för att ytterligare förenkla dess regler och förbättra effektiviteten i samarbetet mellan medlemsstaterna. Genom förordningen införs också digitaliserade verktyg och ett europeiskt företrädarintyg, vilket innebär ytterligare förenklingar och ett bättre samarbete i EU.

Den föreslagna förordningens mervärde är således en förenkling och modernisering av konventionens regler anpassade till omständigheterna i EU och ett stärkt samarbete mellan medlemsstaterna när det gäller skydd för vuxna. Syftet med konventionens regler är förvisso att de ska tillämpas globalt av länder med olika rättssystem i allmänhet och olika skydd för vuxna i synnerhet, men genom förordningen skulle det bli möjligt att fastställa mer enhetliga regler och ett närmare samarbete baserat på principen om ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna och på erfarenheterna från att harmonisera andra områden av gränsöverskridande civilrätt i EU.

Den föreslagna förordningen skulle därför gälla mellan medlemsstaterna, medan 2000 års Haagkonvention skulle vara tillämplig i förbindelserna med tredjeländer som är fördragsslutande parter i konventionen. Vuxna i EU kan ha band till både EU-länder och länder utanför EU (om de t.ex. äger fastigheter eller har personliga band där). En enhetlig internationell privaträttslig ram som är tillämplig på skydd för vuxna både i EU och i länder utanför EU som är parter i konventionen är därför avgörande för att säkerställa skydd för vuxna i internationella situationer.

Förslagen till en förordning och ett rådsbeslut kompletterar varandra och läggs därför fram tillsammans.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

EU och dess medlemsstater är parter i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (*konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning*),

som sedan den antogs 2006 är den internationella hörnstenen när det gäller rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Överensstämelsen och det positiva samspelet mellan reglerna i 2000 års Haagkonvention och de rättigheter som fastställs i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning har erkänts vid flera tillfällen. Detta konstaterades till exempel i en rättslig studie som beställts av FN:s särskilda rapportör om rättigheter för personer med funktionsnedsättning² och i det gemensamma uttalandet som den särskilda rapportören för rättigheter för personer med funktionsnedsättning och den oberoende experten om äldre personers åtnjutande av alla mänskliga rättigheter gjorde i samband med studien där man kom fram till att 2000 års Haagkonventionen lämnar tillräckligt utrymme för tolkning och praktiska förbättringar och att den kan utvecklas för att återspegla en modernisering av nationell lagstiftning.

I mars 2021 antog kommissionen dessutom strategin för rättigheter för personer med funktionsnedsättning 2021–2030. Med denna strategi vill kommissionen förbättra livssituationen för personer med funktionsnedsättning i Europa och resten av världen. Strategin tar särskilt upp frågan om bättre tillgång till rättslig prövning, rättsligt skydd, frihet och säkerhet för personer med funktionsnedsättning. Genomförandet av 2000 års Haagkonvention i enlighet med konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning är ett av strategins mål. I detta syfte genomfördes en rättslig studie 2021 där man drog slutsatsen att ett EU-initiativ om gränsöverskridande skydd för vuxna skulle ta tillvara rättigheterna för personer med funktionsnedsättning som behöver stöd för att försvara sina intressen. I den rättsliga studien drogs slutsatsen att en EU-förordning som förbättrar och förenklar det rättsliga samarbetet i EU, tillsammans med ratificeringen av 2000 års Haagkonvention, avsevärt skulle förbättra vuxnas rättigheter.

Detta förslag är ett viktigt framsteg när det gäller respekten för den rätt till oberoende som fastställs i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, eftersom det avsevärt kommer att underlätta rörligheten för de företrädarbefogenheter som i förväg beviljats av en vuxen för en tidpunkt i framtiden då denne inte kommer att kunna försvara sina egna intressen. I detta förslag föreskrivs särskilt att officiella handlingar godkänns för att deras bevisvärde i EU snabbt ska erkännas och att ett europeiskt företrädarintyg skapas, så att företrädare enkelt kan bevisa arten och omfattningen av sina befogenheter över gränserna.

Slutligen bygger detta förslag också på kommissionens tidigare initiativ om digitalisering av det rättsliga samarbetet. I sitt meddelande av den 2 december 2020 åtog sig kommissionen att göra digitala kanaler till standardalternativet i EU:s gränsöverskridande samarbete. Den 1 december 2021 lade kommissionen fram ett förslag om digitalisering av det rättsliga samarbetet. Syftet var att fullständigt digitalisera de befintliga lagstiftningsinstrumenten på det civilrättsliga och det straffrättsliga området. För att digitalisera arbetet när det gäller skydd för vuxna bygger detta förslag till förordning på digitaliseringsförslaget.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORCIONALITETSPRINCIPEN

• Rättslig grund

Den rättsliga grunden för EU:s behörighet på området för rättsligt samarbete på privaträttsens område är artikel 81.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*), som därför är den rättsliga grunden för detta förslag till förordning.

² Studie om överensstämelsen mellan 2000 års Haagkonvention och 2007 års FN-konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Däremot är artikel 81.3 i EUF-fördraget, som rör familjerätt som har gränsöverskridande följder, inte tillämplig eftersom gränsöverskridande skydd för vuxna inte är en familjerättslig fråga.

Begreppet familjerätt i den mening som avses i artikel 81.3 EUF-fördraget ska ges en självständig tolkning oberoende av den definition som föreskrivs i medlemsstaternas nationella lagstiftning. Hittills har unionslagstiftaren tolkat begreppet relativt strikt och begränsat det till de bestämmelser som reglerar familjeförhållanden, såsom äktenskapsmål, föräldraansvar eller underhållsskyldighet. Förordning (EU) nr 650/2012 om arvsfrågor³ ansågs t.ex. inte röra familjerättsliga frågor och antogs på grundval av artikel 81.2 i EUF-fördraget.

Det är inte ovanligt att vuxna får hjälp av familjemedlemmar att försvara sina intressen. I vissa medlemsstater tillskrivs enligt lag maken/makan eller familjemedlemmar det rättsliga skyddet för sårbara vuxna. Om den vuxne har en familj är den emellertid endast en av de aspekter som ska beaktas för att säkerställa skyddet. Familjemedlemmarnas engagemang är inte nödvändigt och heller inte en aspekt som regleras av internationell privaträtt. Den avgörande frågan när det gäller skydd för vuxna är i stället det stöd som ges och värnande om den vuxnes rätt till värdighet, individuellt självbestämmande, icke-diskriminering och inkludering i samhället, oavsett familjeband.

Slutligen bör det noteras att varken detta förslag eller 2000 års Haagkonvention innehåller någon hänvisning till familjeförhållanden (såsom ”förälder”, ”barn” eller ”make/maka”), i motsats till förordningarna om familjerättsliga frågor.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

Det politiska målet att ha effektiva och harmoniserade internationella privaträttsliga regler som gäller för alla medlemsstater i gränsöverskridande fall av skydd för vuxna kan bättre uppnås genom ett EU-initiativ.

De nuvarande problem som vuxna stöter på i gränsöverskridande situationer har en inneboende EU-dimension eftersom de är av gränsöverskridande karaktär och påverkar vuxnas grundläggande rättigheter och deras rätt till fri rörlighet. Reglerna om internationell behörighet, tillämplig lag och erkännande gäller i ett gränsöverskridande sammanhang och kräver därför att minst två länder deltar. Medlemsstaternas motstridiga eller olikartade internationella privaträttsliga regler på området skydd för vuxna orsakar flera problem i gränsöverskridande situationer i EU, t.ex. att skyddet för den vuxne upphör, att utländska åtgärder inte erkänns, att ytterligare rättsliga förfaranden krävs eller att testamenten och preferenser som uttryckts av den vuxne inte erkänns. De enskilda medlemsstaterna skulle inte på ett tillfredsställande kunna hantera dessa problem.

Moderniseringen och digitaliseringen av det rättsliga samarbetet kräver också att harmoniserade regler tillämpas (t.ex. enhetliga formulär som effektiviserar gränsöverskridande förfaranden) och att driftskompatibla verktyg används (formulär, programvara, register osv.), som endast kan utarbetas på EU-nivå.

- **Proportionalitetsprincipen**

Detta förslag syftar till att skydda vuxnas grundläggande rättigheter, effektivisera och påskynda gränsöverskridande förfaranden när det gäller skydd för vuxna och stärka rättssäkerheten och förutsägbarheten i gränsöverskridande förbindelser. Förslaget

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg.

harmoniserar därför medlemsstaternas regler om internationell behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av skyddsåtgärder och godkännande av officiella handlingar. Det innehåller också bestämmelser som ger verkan åt företrädarbefogenheter i alla medlemsstater. Slutligen föreskrivs att verktyg ska utvecklas för att förbättra och påskynda samarbetet mellan medlemsstaterna på detta område.

Detta förslag går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målen.

Det inkräktar till exempel inte på nationella regler för stöd till vuxna med nedsatt funktionsförmåga utan är endast tillämpligt på behörighetskonflikter, lagkonflikter eller erkännande av utländska åtgärder eller handlingar i gränsöverskridande situationer.

Dessutom är det europeiska företrädarintyg som införs genom detta förslag frivilligt och kommer inte att ersätta motsvarande nationella handlingar som styrker företrädan.

Enligt förslaget ska medlemsstaterna upprätta ett register över åtgärder och företrädarbefogenheter och koppla samman det med andra medlemsstaters register. Syftet är att säkerställa att skyddet för vuxna upprätthålls i gränsöverskridande fall och att deras rätt till individuellt självbestämmande, inbegripet frihet att göra egna val när det gäller dem själva och/eller framtida arrangemang, respekteras när de flyttar inom EU. De uppgifter som ska registreras och delas genom sammankopplingen av register enligt detta förslag är dock ytterst begränsade och ger endast information om det befintliga skyddet för en vuxen. Medlemsstaterna ansvarar dessutom även i fortsättningen för att utse de nationella myndigheter som kan få åtkomst till det sammanlänkade registersystemet.

Förslaget är därför förenligt med proportionalitetsprincipen.

- **Val av instrument**

Antagandet av gemensamma regler om internationell behörighet, erkännande av skyddsåtgärder, godkännande av officiella handlingar och tillämplig lag om skyddsåtgärder och företrädarbefogenheter i gränsöverskridande situationer kan endast uppnås genom gemensamma regler som tillämpas i EU.

Dessutom kan ett fullständigt samarbete mellan myndigheter och undanröjande av hinder för vuxna och deras företrädare uppnås bättre på grundval av principen om ömsesidigt förtroende. Det europeiska företrädarintyget, digitaliseringen av gränsöverskridande kommunikation och undanröjandet av språkbarriärer kan endast fastställas i en förordning. Slutligen är det bara genom en förordning som en helt enhetlig tolkning och tillämpning av reglerna i EU säkerställs. I linje med tidigare EU-instrument för internationell privaträtt är det instrument som föredras således en förordning.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

Ej tillämpligt

- **Samråd med berörda parter**

Detta förslag och det parallella förslaget till rådets beslut i samma fråga har föregåtts av omfattande samråd med många olika berörda parter.

Ett **öppet offentligt samråd och en uppmaning att inkomma med synpunkter** inleddes i början av 2022. De flesta svarande, däribland medlemsstater och yrkesorganisationer som företräder advokater och notarier, stödde ett EU-initiativ som skulle göra medlemsstaterna

skyldiga att ratificera 2000 års Haagkonvention och efterlyste ett EU-instrument som kompletterar konventionen. Vissa svarande (icke-statliga organisationer som arbetar med skydd av rättigheter för personer med funktionsnedsättning) uttryckte oro över att ett EU-instrument som främjar rörlighet för beslut skulle kunna kränka vuxnas grundläggande rättigheter.

Som en del av kommissionens samrådsstrategi anordnades ett **onlinemöte med berörda parter** den 29 september 2022. Dessutom anordnade kommissionen den 27 oktober 2022 ett **onlinemöte med experter från medlemsstaterna** för att informera om initiativet om skydd för vuxna och utbyta inledande synpunkter. De medlemsstater som redan är parter i konventionen uppmuntrade starkt andra medlemsstater att ratificera den. De medlemsstater som inte ratificerat konventionen förklarade detta med bland annat regeringsskiften, pågående interna diskussioner och de få rapporterade gränsöverskridande ärendena, men ingen kritik framlades mot själva konventionen.

Slutligen rådfrågades det **europiska rättsliga nätverket på privaträttens område** vid ett möte den 7–8 november 2022 om dess eventuella roll i ett framtida initiativ.

Sammanfattningsvis visade alla kommissionens samråd på ett starkt stöd för och allmänt positiv återkoppling om 2000 års Haagkonvention. Dessutom visade samråden att de flesta berörda parter såg ett praktiskt behov av och stödde ytterligare åtgärder på EU-nivå.

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

En **rättslig studie** genomfördes 2021⁴. De som genomförde studien drog följande slutsatser: i) det finns betydande luckor och inkonsekvenser i det gränsöverskridande skyddet för vuxna (regler om behörighet, erkännande av företrädarbefogenheter, avsaknad av rättssäkerhet och praktiska problem för myndigheterna), ii) en allmän ratificering av 2000 års Haagkonvention i EU skulle direkt lösa vissa av dessa problem mellan medlemsstater och länder utanför EU samt iii) ett EU-instrument skulle ytterligare stärka skyddet för vuxna och underlätta deras liv och de behöriga myndigheternas arbete.

En ytterligare **studie till stöd för utarbetandet av en konsekvensbedömning** slutfördes 2022 och bidrog med ytterligare underlag och analys av de befintliga problemen och konsekvenserna av de olika åtgärdsalternativen. I samband med denna studie genomfördes ytterligare samråd med berörda parter.

Ett **informationsuppdrag**⁵ från det europeiska nätverket för rättsliga inspektioner (RESIJ) belyste det otillräckliga skyddet för vuxna i gränsöverskridande ärenden och utmynnade i rekommendationer om att i) förbättra utbildningen av myndigheter om tillgängliga instrument, ii) harmonisera terminologin, iii) inrätta ett europeiskt företrädarintyg, iv) inrätta interoperabla nationella register över skydd för vuxna och v) anta gemensamma EU-regler.

Ytterligare sakkunskap om gränsöverskridande skydd för vuxna samlades också in från andra källor, t.ex. **Europaparlamentets studie**⁶ som åtföljde dess lagstiftningsinitiativbetänkande (2016) och en **rapport från Europeiska rättsinstitutet** (2020)⁷.

⁴ *Study on the cross-border legal protection of vulnerable adults in the EU.*
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/facf667c-99d6-11ec-83e1-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-253031377>

⁵ *Mission to assess European civil judicial cooperation for the protection of adults.*
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/facf667c-99d6-11ec-83e1-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-253031377>

⁶ *Protection of Vulnerable Adults, European Added Value Assessment Accompanying the European Parliament's Legislative Initiative Report.*

- **Konsekvensbedömning**

Baserat på kommissionens riktlinjer för bättre lagstiftning och resultaten av den inledande konsekvensbedömningen har kommissionen utarbetat en konsekvensbedömning av detta förslag. I konsekvensbedömningen övervägdes följande åtgärdsalternativ: i) grundscenariot, ii) ett rådsbeslut som ålägger medlemsstaterna att bli parter i 2000 års Haagkonvention inom en viss tidsram, iii) en förordning som införlivar vissa av konventionens regler och fastställer ytterligare regler för att främja partsautonomi, förenkla reglerna för erkännande och verkställighet av utländska beslut och godkännande av officiella handlingar, skapa ett europeiskt företrädarintyg, tillhandahålla rättshjälp, sammankoppla register och inrätta snabb och effektiv kommunikation, samt iv) en kombination av alternativen ii och iii, dvs. både ett rådsbeslut som reglerar ärenden som involverar länder utanför EU och en förordning som bygger på konventionens regler och förbättrar dess funktion medlemsstaterna emellan.

I rapporten om konsekvensbedömningen undersöktes varje alternativs förväntade konsekvenser, ändamålsenlighet, effektivitet och samstämmighet med EU:s rättsliga och politiska ramverk. Utgående från denna bedömning valdes ”paketalternativet”, som består i ett förslag till rådets beslut om ratificering av 2000 års Haagkonvention och ett förslag till förordning för att förbättra det rättsliga samarbetet mellan medlemsstaterna.

Slutsatsen i konsekvensbedömningen var att det valda alternativet genom en enhetlig rättslig ram avsevärt skulle förbättra skyddet för vuxna genom att säkerställa rättssäkerhet, minska och undvika långdragna rättsliga förfaranden och i slutändan underlätta erkännandet av skydd för vuxna i gränsöverskridande fall, både inom och utanför EU:s gränser.

Det valda åtgärdsalternativet skulle även vara mest ändamålsenligt för att lösa problemen med skyddet för vuxna eftersom det skulle ge de största rättsliga, sociala och psykologiska fördelarna. Det valda alternativet skulle ha en klart positiv inverkan på skyddet för vuxnas rättigheter, däribland deras grundläggande rättigheter, t.ex. rätten till egendom, tillgång till rättslig prövning, individuellt oberoende och fri rörlighet. Det skulle också ha positiva sociala och psykologiska konsekvenser eftersom det skulle innebära större rättssäkerhet, gynna välfärd och social delaktighet och minska de känslomässiga påfrestningarna. Det skulle minska de kostnader som för närvarande bärs av vuxna i gränsöverskridande situationer och av medlemsstaterna. Övriga konsekvenser skulle inte vara betydande⁸. Detta åtgärdsalternativ skulle stämma överens med principen om ”digitalt som standard”, eftersom de gränsöverskridande förfarandena för skydd för vuxna enligt förordningen skulle vara digitaliserade.

Genom att anta gemensamma EU-regler skulle det valda alternativet undanröja de flesta kostnader och administrativa bördor i samband med rättsliga förfaranden, översättningar och andra förfaranden med icke-rättsliga aktörer. Enligt uppskattningar skulle den genomsnittliga besparingen för den vuxne eller företrädaren i ett gränsöverskridande ärende ligga mellan 40 EUR och 9 000 EUR.

Nämnden för lagstiftningskontroll yttrade sig positivt om rapporten om konsekvensbedömningen den 20 januari 2023.

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/581388/EPRS_STU\(2016\)581388_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/581388/EPRS_STU(2016)581388_EN.pdf)

⁷ *The protection of adults in international situations*, rapport från Europeiska rättsinstitutet. https://www.europeanlawinstitute.eu/fileadmin/user_upload/p_eli/Publications/ELI_Protection_of_Adults_in_International_Situations.pdf

⁸ T.ex. inverkan på målen för hållbar utveckling eller miljö- och klimatpåverkan.

- **Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling**

Ej tillämpligt

- **Grundläggande rättigheter**

Denna förordning främjar rätten till oberoende och frihet att göra egna val genom att underlätta rörligheten för företrädarbefogenheter som har upprättats av vuxna. Detta säkerställs särskilt genom inrättandet av ett europeiskt företrädarintyg, som kommer att göra det möjligt för företrädare som utses av en vuxen att enkelt bevisa arten och omfattningen av sina befogenheter utomlands. Detta kommer också att garanteras genom reglerna om godkännande av officiella handlingar, som kommer att säkerställa att dessa handlingars bevisvärde erkänns i EU. Sammankopplingen av register kommer dessutom att säkerställa att de företrädarbefogenheter som registrerats i en medlemsstat inte ignoreras av en behörig myndighet i en annan medlemsstat på grund av att det saknas information om deras existens, och att den vuxnes vilja och preferenser därmed respekteras.

Dessutom kommer detta förslag att säkerställa att gemensamma internationella privaträttsliga regler om skydd för vuxna tillämpas och tolkas i enlighet med konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning i gränsöverskridande ärenden. Denna förordning kommer att ytterligare underlätta utbytet av god praxis mellan medlemsstaterna när den börjar genomföras, genom det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område, e-juridikportalen och utbildningsverksamhet.

Slutligen upprätthåller förslaget vuxnas andra rättigheter som för närvarande regelbundet hotas eller kränks internationellt, såsom rätten till likhet inför lagen, egendom, tillgång till rättslig prövning och fri rörlighet.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Medlemsstaterna kan ådra sig engångskostnader för att anpassa sig till förordningen, i synnerhet kostnader för att inrätta centralmyndigheter eller utbilda domare och andra behöriga myndigheter i de nya bestämmelserna. Smärre återkommande kostnader kan uppstå till exempel för fortbildning av myndigheter eller övervakning av tillämpningen av förordningen. Inga av dessa kostnader förväntas bli stora och de skulle uppvägas av de effektivitetsvinster och kostnadsbesparingar som förordningen medför.

Medlemsstaterna kan också ådra sig kostnader för att installera och underhålla det decentraliserade it-systemets åtkomstpunkter på sina territorier och anpassa sina nationella it-system så att de blir interoperabla med åtkomstpunkterna. Dessutom kan medlemsstaterna behöva införa referensprogramvara som utvecklats av kommissionen, vilket också kan medföra vissa kostnader. Dessa kostnader är nödvändiga för att möjliggöra elektronisk kommunikation mellan behöriga myndigheter genom ett decentraliserat it-system, utöver kommunikationen mellan enskilda och behöriga myndigheter genom den europeiska elektroniska åtkomstpunkt som inrättats på den europeiska e-juridikportalen. Dessa kostnader skulle dock inte bara krävas för detta förslag, eftersom det decentraliserade it-systemet skulle användas för alla EU-instrument om rättsligt samarbete på privaträttens område. Dessutom skulle medlemsstaterna kunna ansöka om bidrag för att finansiera dessa kostnader inom ramen för lämpliga EU-finansieringsprogram.

Medlemsstaterna kommer att ha vissa engångskostnader i samband med att de inrättar ett eller flera digitaliserade register och kopplar dem till andra medlemsstaters register, och återkommande underhållskostnader därefter.

Dessa kostnader skulle till stor del uppvägas av de totala besparingarna på förfarandekostnaderna för vuxna och deras företrädare.

Digitaliseringen av kommunikationen mellan myndigheter och mellan fysiska personer och myndigheter samt sammankopplingen av register skulle också leda till ytterligare kostnader för kommissionen. Kommissionen kommer att förse medlemsstaternas behöriga myndigheter med gemensam referensprogramvara, utveckla och underhålla en ny modul i den europeiska elektroniska åtkomstpunkt som införs i digitaliseringsförslaget⁹ samt utveckla och underhålla programvara för sammankoppling av registren. En närmare redogörelse för kostnaderna finns i den finansieringsöversikt och konsekvensbedömning som åtföljer det förslaget.

5. ÖVRIGA INSLAG

• **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

En förordning är direkt tillämplig i alla medlemsstater och behöver därför inte införlivas i nationell lag.

Lämpliga övervaknings-, utvärderings- och rapporteringsskyldigheter ingår i förslaget. För det första skulle den praktiska tillämpningen av förordningen övervakas genom regelbundna möten i det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område, som samlar sakkunniga från medlemsstaterna. Kommissionen skulle dessutom göra en fullständig utvärdering av tillämpningen av förordningen tio år efter det att den träder i kraft. Utvärderingen skulle bland annat grundas på synpunkter från medlemsstaternas myndigheter, externa sakkunniga och berörda parter.

• **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

- I **kapitel I** avgränsas tillämpningsområdet för förordningen, som gäller civilrättsliga frågor om skydd för vuxna (artikel 1), genom en icke uttömmande förteckning över frågor som omfattas av förordningen och en uttömmande förteckning över frågor som inte omfattas av förordningen. Kapitlet innehåller också en redogörelse för förordningens innehåll (artikel 2) och definitioner av de termer som används i förordningen (artikel 3).
- **Kapitel II** innehåller allmänna regler om internationell behörighet med en direkt hänvisning till reglerna i kapitel II i 2000 års Haagkonvention. I artiklarna 6 och 7 i förordningen föreskrivs en ytterligare, icke-exklusiv behörighetsgrund som är tillämplig i EU när en vuxen har valt behörighet. Detta val bör respekteras på tre kumulativa villkor som anges i artikel 6, med en skyldighet att informera centralmyndigheten i den medlemsstat där den vuxne har sin hemvist.
- **Kapitel III** innehåller regler om tillämplig lag med en direkt hänvisning till kapitel III i 2000 års Haagkonvention.
- I **avsnitt 1 i kapitel IV** föreskrivs automatiskt erkännande av åtgärder som vidtas av medlemsstaternas myndigheter för att ge verkan åt principen om ömsesidigt erkännande, som bygger på principen om ömsesidigt förtroende inom EU. Grunderna för icke-erkännande begränsas till ett nödvändigt minimum och syftar särskilt till att skydda vuxnas grundläggande rättigheter även i gränsöverskridande situationer. Exempelvis får en åtgärd som vidtagits utan att den vuxne fått möjlighet att yttra sig

⁹ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om digitalisering av rättsligt samarbete och tillgång till rättslig prövning i gränsöverskridande civilrättsliga, handelsrättsliga och straffrättsliga frågor och ändring av vissa rättsakter inom området för rättsligt samarbete, COM(2021) 759 final.

inte erkännas, oavsett nationella förfaranden och nationell lagstiftning. Undantag med hänvisning till grunderna för rättsordningen kan endast göras i undantagsfall, särskilt vid uppenbara kränkningar av vuxnas grundläggande rättigheter. I **avsnitt 2 i det kapitlet** avskaffas exekvaturförfarandet (förfarande för att förklara en åtgärd som vidtagits i en medlemsstat verkställbar i en annan medlemsstat) för åtgärder som vidtagits av myndigheterna i en medlemsstat. I **avsnitt 3** fastställs de förfaranderegler som ska tillämpas vid återopande, bestridande, ansökan om erkännande eller ansökan om verkställighet av en åtgärd vid myndigheterna i en medlemsstat.

- I kapitel V fastställs regler för godkännande i en medlemsstat av officiella handlingar som har upprättats av behöriga myndigheter i en annan medlemsstat, så att det är lättare att använda dem runtom i EU. Godkännandet av officiella handlingar säkerställer att de har samma fullständiga och kompletta bevisvärde i andra medlemsstater som de har i ursprungsmedlemsstaten. Detta omfattar både innehållet i de registrerade handlingarna och de fakta som ingår i dem. Officiella handlingar har också samma presumtion om äkthet och verkställbarhet som i ursprungsmedlemsstaten.
- Genom **avsnitt 1 i kapitel VI om samarbete** inrättas centralmyndigheter som ska bistå vid tillämpningen av förordningen och förbättra skyddet för vuxna i gränsöverskridande ärenden som omfattas av förordningen. I förslaget fastställs särskilda förfaranden för i) lokalisering av en vuxen eller en person som sannolikt kommer att ge den vuxne stöd ii) inhämtande av centralmyndighetens godkännande innan en vuxen placeras under skydd i en annan medlemsstat och iii) utseende av en offentlig myndighet eller en person som agerar på en offentlig myndighets vägnar eller under dess tillsyn som företrädare för den vuxne utomlands. **Avsnitt 2** innehåller regler för direkt samarbete och kommunikation mellan myndigheter, vid behov genom centralmyndigheterna, för att bistå vid genomförandet av en åtgärd eller i fall av allvarlig fara. Artikel 27 ger en rättslig grund för direkt kommunikation mellan rättsliga och administrativa myndigheter. **Avsnitt 3** innehåller allmänna regler för samarbete mellan centralmyndigheter eller behöriga myndigheter i olika medlemsstater. Där fastställs också regler om rätten till rättshjälp för sökande som får rättshjälp i sin ursprungsmedlemsstat. Detta säkerställer sökandens tillgång till rättslig prövning i förfaranden om erkännande eller icke-erkännande av en åtgärd eller om delgivning av en handling i en annan medlemsstat.
- Genom **kapitel VII** inrättas ett europeiskt företrädarintyg som gör det möjligt för företrädare för vuxna att enkelt och effektivt visa sina befogenheter i en annan medlemsstat. Medlemsstaterna bör utse en myndighet som utfärdar företrädarintyget. Denna myndighet bör ha tillräcklig kännedom om det ärende som företrädarintyget avser och tillgång till relevant information för att snabbt kunna utfärda företrädarintyget på begäran. Detta intyg ersätter inte andra intyg som används i vissa medlemsstater. Intyg åtföljer varje skyddsåtgärd eller officiell handling för att de ska kunna erkännas, verkställas eller godkännas av behöriga myndigheter i andra medlemsstater. Det föreslagna företrädarintyget bör dock användas som en fristående handling för att visa företrädarens befogenheter, särskilt när de behöver vända sig till icke-rättsliga aktörer på den vuxnes vägnar eller till stöd för denne.
- **Kapitel VIII** syftar till att förbättra tillhandahållandet av information om skyddet för vuxna till behöriga myndigheter i EU. Detta säkerställer att åtgärder som vidtagits i en annan medlemsstat eller företrädarbefogenheter som beviljats av den vuxne i en annan medlemsstat respekteras i hela EU. Medlemsstaterna blir därför skyldiga att

upprätta ett eller flera register över åtgärder som vidtagits av deras myndigheter. Om det i nationell lag föreskrivs att företrädarbefogenheter ska bekräftas av en behörig myndighet måste medlemsstaterna dessutom upprätta ett register över dessa bekräftade företrädarbefogenheter. Medlemsstaterna måste också säkerställa att dessa register, samt andra befintliga register över företrädarbefogenheter vilka upprättats enligt nationell lag, kopplas samman genom ett sammankopplingssystem som utvecklats av kommissionen. En minimiuppsättning uppgifter ska registreras i registret för att ge de behöriga myndigheterna i andra medlemsstater tillräcklig information om förekomsten av en åtgärd eller företrädarbefogenheter med avseende på en viss vuxen.

- I **kapitel IX** föreskrivs obligatorisk användning av digital kommunikation mellan behöriga myndigheter eller centralmyndigheter och frivillig användning av digital kommunikation mellan fysiska personer och behöriga myndigheter.
- I **bilagorna** till förslaget finns en rad formulär som bör minska behovet av översättningar och underlätta kommunikationen och överföringen av information i gränsöverskridande ärenden inom EU.
 - Bilagorna I och II syftar till att underlätta erkännande och verkställighet av åtgärder som vidtagits av myndigheterna i en medlemsstat och godkännande av officiella handlingar som upprättats av myndigheterna i en medlemsstat.
 - Bilagorna IV–X är standardformulär som syftar till att underlätta kommunikationen mellan fysiska personer och behöriga myndigheter eller mellan behöriga myndigheter eller centralmyndigheter i olika medlemsstater.
 - Slutligen innehåller förslaget ett formulär som de behöriga myndigheterna ska använda för att utfärda det europeiska företrädarintyget (bilaga III).

2023/0169 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING**om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av åtgärder samt samarbete i frågor som rör skydd för vuxna**

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 81.2, med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten, i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och av följande skäl:

- (1) Syftet med denna förordning är att fastställa regler för att skydda vuxna som på grund av nedsatt eller bristande personlig förmåga inte kan försvara sina intressen i gränsöverskridande situationer. I denna förordning fastställs regler om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av åtgärder, godkännande av officiella handlingar samt samarbete mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter och centralmyndigheter.
- (2) Unionen har satt som mål för sig själv att upprätta, upprätthålla och utveckla unionen som ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, där den fria rörligheten för personer säkerställs. I syfte att gradvis upprätta ett sådant område ska unionen bland annat besluta om åtgärder rörande civilrättsligt samarbete och i synnerhet åtgärder som behövs för att den inre marknaden ska fungera väl.
- (3) I enlighet med artikel 81.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*) kan dessa åtgärder omfatta sådana som syftar till att säkerställa förenlighet mellan tillämpliga regler i medlemsstaterna avseende lagkonflikter och behörighet samt om ömsesidigt erkännande och verkställighet mellan medlemsstaterna av domar och utomrättsliga avgöranden.
- (4) Unionen har på området civilrättsligt samarbete antagit ett antal rättsakter som har gränsöverskridande effekter. Med undantag för en bestämmelse om fysiska personers rättsliga handlingsförmåga i samband med gränsöverskridande avtalsförpliktelser på privaträttens område, vilken fastställs i artikel 13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008¹⁰, reglerar ingen av dessa unionslagstiftningsakter de gränsöverskridande aspekterna av fysiska personers rättsliga handlingsförmåga. Det finns heller inte någon unionslagstiftningsakt som reglerar de civila aspekterna av det gränsöverskridande skyddet av vuxna som, på grund av nedsatt eller bristande personlig förmåga tillsammans med en rad personliga faktorer och faktorer kopplade till deras levnadsförhållanden, inte kan försvara sina intressen eller där det är

¹⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I) (EUT L 177, 4.7.2008, s. 6.).

nödvändigt att det stöd och de skyddsåtgärder som de bibringas när de utövar sin rättsliga handlingsförmåga i en medlemsstat fortsätter gälla i hela unionen.

- (5) I avsaknad av sådana gemensamma regler kan olika svårigheter uppstå för vuxna som inte kan försvara sina intressen i gränsöverskridande situationer, inbegripet när dessa vuxna flyttar till en annan medlemsstat eller när de äger fast egendom eller andra tillgångar i en annan medlemsstat. Svårigheter kan till exempel uppstå när åtgärder som vidtas i en medlemsstat för att skydda en vuxen, inbegripet stödåtgärder som tillhandahålls för att de ska kunna utöva sin rättsliga handlingsförmåga, behöver åberopas i andra medlemsstater, eller när företrädarbefogenheter, som beviljats av en vuxen och som ska utövas av dennes företrädare när den vuxne inte kan försvara sina intressen, i ett senare skede behöver åberopas utomlands. Dessa svårigheter kan få allvarliga negativa konsekvenser för rättssäkerheten i gränsöverskridande ärenden och för vuxnas rättigheter och välbefinnande samt för respekten för deras värdighet. I synnerhet kan den vuxnes grundläggande rättigheter, såsom tillgång till rättslig prövning, rätten till oberoende samt rätten till egendom och till fri rörlighet, påverkas negativt.
- (6) Det krävs därför enhetliga internationella privaträttsliga regler som reglerar gränsöverskridande situationer för att stärka skyddet av de grundläggande rättigheterna för vuxna med nedsatt eller bristande personlig förmåga. På internationell nivå innehåller konventionen av den 13 januari 2000 om internationellt skydd för vuxna (2000 års Haagkonvention) regler om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av åtgärder till skydd för dessa vuxna och om tillämplig lag för företrädarbefogenheter samt regler om samarbete mellan behöriga myndigheter eller centralmyndigheter i de avtalsslutande parterna.
- (7) 2000 års Haagkonvention hindrar inte dess avtalsslutande parter från att vidareutveckla sitt samarbete på området skydd för vuxna utöver bestämmelserna i själva konventionen eller till och med avvika från dess regler i sina förbindelser med varandra. I enlighet med artikel 49.2 och 49.3 i 2000 års Haagkonvention fastställs i denna förordning regler på de områden som omfattas av den konventionen vad gäller vuxna som har hemvist i en medlemsstat. De regler som fastställs genom denna förordning bör inte påverka tillämpningen av den konventionen när det gäller medlemsstaternas förbindelser med tredjestater som är fördragsslutande parter i 2000 års Haagkonvention.
- (8) Vissa av reglerna i 2000 års Haagkonvention bör införlivas i denna förordning, särskilt regler om internationell behörighet och tillämplig lag, och dessa bör göras direkt tillämpliga när det gäller förbindelser mellan medlemsstaterna. När det gäller förbindelserna mellan medlemsstaterna är det dock lämpligt att unionen ytterligare förbättrar skyddet för vuxna i gränsöverskridande situationer inom unionen, med utgångspunkt i principen om ömsesidigt förtroende mellan medlemsstater och erfarenheter från andra områden av civilrättsligt samarbete. Denna förordning bör därför komplettera reglerna i 2000 års Haagkonvention genom att fastställa regler som syftar till att förenkla, rationalisera och modernisera förfaranden och samarbete mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter. Det bör särskilt vara möjligt att främja vuxnas rätt till oberoende och rätt att utöva sin rättsliga handlingsförmåga på samma villkor som andra, genom att underlätta användningen i en gränsöverskridande situation av företrädarbefogenheter, genom vilka den vuxne i förväg har sett till att omfattas av skydd i ett skede då denne inte kommer att kunna värna sina egna intressen, och ge full och omedelbar verkan åt de val som gjorts av den vuxne.

- (9) Med tanke på att denna förordning och 2000 års Haagkonvention kompletterar varandra, och med hänsyn till behovet av att säkerställa fortsatt skydd för vuxna i gränsöverskridande situationer som involverar medlemsstater och tredjeländer, bör tolkningen av reglerna i denna förordning och reglerna i 2000 års Haagkonvention anpassas när så är möjligt.
- (10) Dessutom bör tolkningen av reglerna i denna förordning vägledas av dess mål, dvs. att stärka skyddet av de grundläggande fri- och rättigheterna och andra rättigheter för vuxna i gränsöverskridande situationer, inbegripet deras rätt till oberoende, tillgång till rättslig prövning, rätt till egendom, rätt att yttra sig, rätt till fri rörlighet och jämlikhet. I detta avseende bygger denna förordning på Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*) och på internationell människorättslagstiftning på detta område. En betydande del av de vuxna som omfattas av denna förordning är personer med funktionsnedsättning. Deras rättigheter, inbegripet rätten till likhet inför lagen, integritet, tillgång till rättslig prövning och respekt för deras inneboende värdighet och individuella oberoende, garanteras i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning¹¹ (*konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning*), i vilken både unionen och dess medlemsstater är parter. De rättigheter som skyddas i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska skyddas både i nationella och gränsöverskridande fall, och när åtgärder vidtas med avseende på personer med funktionsnedsättning ska dessa åtgärder vara förenliga med konventionen. Denna förordning, som fastställer internationella privaträttsliga regler för gränsöverskridande fall, bör tillämpas i överensstämmelse med skyldigheterna i fråga om mänskliga rättigheter enligt konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, särskilt artiklarna 3, 9, 12 och 19. I egenskap av avtalslutande parter i konventionen ska medlemsstaterna se till att deras nationella materiella och processrättsliga lagstiftning om behandling av vuxna är förenlig med de skyldigheter i fråga om mänskliga rättigheter som föreskrivs i konventionen. Medlemsstaterna ska särskilt respektera vuxnas likhet inför lagen och deras rätt att åtnjuta rättshandlingsförmåga på samma villkor som andra i alla aspekter av livet, med tillgång till det stöd de kan behöva, samt vuxnas oberoende och integritet i enlighet med artikel 12 i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.
- (11) Förutom skyddet i gränsöverskridande situationer av grundläggande fri- och rättigheter och andra rättigheter för vuxna, inbegripet respekt för deras önskemål och preferenser, syftar denna förordning också till att effektivisera och påskynda rättsliga och administrativa förfaranden som rör skydd för vuxna genom att förenkla och rationalisera mekanismerna för samarbete i gränsöverskridande förfaranden. Syftet med förordningen är också att stärka rättssäkerheten och förutsägbarheten i gränsöverskridande ärenden, både för vuxna och deras företrädare och andra parter, oavsett om de är offentliga eller privata enheter. Ökad rättssäkerhet och förenklade, rationaliserade och digitaliserade förfaranden torde också göra det mer attraktivt för enskilda personer att utöva sin rätt till fri rörlighet.
- (12) Denna förordning bör omfatta civilrättsliga frågor som rör skydd för vuxna, särskilt när det gäller åtgärder, officiella handlingar och företrädarbefogenheter som syftar till att skydda en vuxen. Skyddet krävs på grund av bristande eller nedsatt förmåga i den vuxnes personliga förmåga, som kan vara permanent eller tillfällig men även av fysisk eller psykosocial karaktär, ha samband med en åldersrelaterad sjukdom såsom

¹¹ EUT L 23, 27.1.2010, s. 37.

Alzheimers sjukdom eller vara ett resultat av ett hälsotillstånd, t.ex. koma. Skyddet är särskilt nödvändigt när en rad miljömässiga och personliga faktorer försvårar interaktion, vilket hindrar dem från att delta i samhället på samma villkor som andra, i synnerhet om den vuxnes personliga förmåga är bristande eller nedsatt på ett sådant sätt att den vuxne inte kan tillvarata sina egna intressen, såsom egendomsintressen och personliga intressen eller hälsointressen. Allvarlig försummelse av personliga intressen eller egendomsintressen hos de släktingar som den vuxna personen ansvarar för kan också vara ett tecken på bristande eller nedsatt personlig förmåga hos den vuxne.

- (13) Om åtgärder har vidtagits för att skydda ett barn och dessa åtgärder ska fortsätta att gälla eller få verkan efter det att barnet har uppnått myndighetsålder, bör de omfattas av denna förordning så snart barnet har fyllt 18 år.
- (14) Den terminologi som används för skyddsåtgärder skiljer sig åt i medlemsstaternas rättssystem och dessa skillnader i terminologi bör inte påverka erkännandet av de skyddsåtgärderna i andra medlemsstater.
- (15) Oavsett vilken juridisk terminologi som används i de olika medlemsstaterna bör rörligheten vara obehindrad i unionen för åtgärder som syftar till att skydda vuxna och som vidtas i enlighet med de berörda vuxnas grundläggande rättigheter. Denna förordning bör därför tolkas i enlighet med stadgan och konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. För att skydda rätten till oberoende bör skyddsåtgärder fastställas i denna förordning så att det blir möjligt att vägra erkänna åtgärder som vidtas utan att den vuxne getts möjlighet att yttra sig, förutom om det föreligger exceptionella omständigheter i samband med brådskande fall, eller som uppenbart strider mot allmän ordning. Vid bedömningen av om en åtgärd som vidtagits av myndigheter i en annan medlemsstat inte uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen bör myndigheterna i den medlemsstat i vilken erkännande söks bedöma huruvida åtgärden säkerställer den vuxnes grundläggande rättigheter, mot bakgrund av artiklarna 3, 9, 12 och 19 i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.
- (16) För att säkerställa en enhetlig tolkning av denna förordning bör begreppen vuxen, företrädare och myndighet definieras särskilt i förordningen, eftersom dessa kan ha olika innebörd i medlemsstaternas rättssystem. I denna förordning avses med en vuxen en person som har fyllt 18 år. Beroende på sammanhanget bör detta till exempel avse en vuxen som på grund av nedsatt eller bristande personlig förmåga inte kan tillvarata sina intressen eller en vuxen som har beviljat företrädarbefogenheter som ska utövas när den vuxne inte är i stånd att tillvarata sina intressen.
- (17) Hänvisningar till en ”företrädare” i denna förordning bör anses som hänvisningar till en eller flera företrädare, beroende på vad som är lämpligt.
- (18) Vid tillämpningen av denna förordning, och i linje med den terminologi som används i 2000 års Haagkonvention, bör begreppet ”myndighet” tolkas som en hänvisning till de rättsliga eller administrativa myndigheter som vidtar åtgärder till skydd för den vuxne. I bredare bemärkelse bör ”behörig myndighet” tolkas som en hänvisning till en offentlig myndighet i en medlemsstat med ansvar i frågor som rör skydd för vuxna. Detta inbegriper myndigheter som vidtar åtgärder, myndigheter som upprättar officiella handlingar och myndigheter som utfärdar intyg, formulär eller det europeiska företrädarintyget. Det inbegriper även andra myndigheter eller enheter som agerar som företrädare för det allmänna i frågor som rör skydd för vuxna, t.ex. de som ansvarar för övervakning eller genomförande av åtgärder.

- (19) För att undvika skillnader och, i möjligaste mån, säkerställa att samma regler tillämpas i ett fall som berör medlemsstater och tredjeländer som är parter i 2000 års Haagkonvention bör reglerna om internationell behörighet och om tillämplig lag med avseende på skydd för vuxna vara de som fastställs i den konventionen. Vissa medlemsstater är kanske inte fördragsslutande parter i 2000 års Haagkonvention vid den tidpunkt då denna förordning blir tillämplig. För att ta hänsyn till alla scenarier bör 2000 års Haagkonvention fogas till denna förordning.
- (20) Det är lämpligt att komplettera det system för internationell behörighet som inrättades genom 2000 års Haagkonvention för att lägga vederbörlig vikt vid det val av behörighet som görs av vuxna i unionen. För att bättre skydda vuxnas rätt till oberoende bör det val av behörighet som den vuxne gör vad gäller framtida företrädande respekteras utan att det behövs ytterligare förfaranden, särskilt när det gäller myndigheternas godkännande i den medlemsstat där den vuxne har sin vanliga vistelseort. Med hänsyn till att den vuxnes personliga eller ekonomiska situation kan förändras mellan den tidpunkt då valet av behörighet görs och den tidpunkt då den vuxne är i behov av skydd, bör de valda domstolarna dock ha möjlighet att bedöma huruvida den vuxnes val fortfarande ligger i den vuxnes intresse vid den tidpunkt då ärendet anhängiggjordes. Denna bedömning bör i första hand göras med hänsyn till den vuxnes synpunkter och till betydelsen av de förändringar i hans eller hennes levnadsvillkor och tillgångar som skett sedan valet av behörighet gjordes.
- (21) Inrättandet av en ytterligare behörighetsgrund baserad på den vuxnes val bör inte inverka menligt på den mekanism som inrättats genom 2000 års Haagkonvention, och heller inte påverka effektiviteten i kommunikationen mellan myndigheter, och bör göra det möjligt att undvika positiva och negativa behörighetskonflikter. De mekanismer som inrättats genom artiklarna 7, 9, 10 och 11 i 2000 års Haagkonvention, och som prioriterar vissa behörighetsgrunder, begränsar verkningarna av vissa åtgärder och inrättar ett informationsutbyte mellan myndigheterna i den medlemsstat där den vuxne har sin vistelseort och de myndigheter som har subsidiär eller parallell behörighet, bör därför i unionen även tillämpas på myndigheter som utövar sin behörighet i enlighet med den vuxnes val. Dessa bestämmelser bör därför tillämpas med avseende på de myndigheter som valts av den vuxne på samma sätt som de är tillämpliga med avseende på myndigheterna i den medlemsstat där personen har sin vistelseort.
- (22) De myndigheter som överväger att utöva sin behörighet i enlighet med den vuxnes val bör inte utöva sin behörighet om myndigheterna i den medlemsstat där den vuxne har sin vistelseort redan har utövat sin behörighet, särskilt om dessa myndigheter har vidtagit en åtgärd eller har beslutat att ingen åtgärd bör vidtas, eller om det finns ett pågående ärende.
- (23) Denna förordning bör till fullo införliva de regler avseende tillämplig lag som fastställs i 2000 års Haagkonvention. För att säkerställa en konsekvent tillämpning av denna förordning bör hänvisningen till kapitel III i 2000 års Haagkonvention avseende tillämplig lag tolkas som en hänvisning till hela kapitlet, inbegripet de regler som fastställs i artikel 16 i konventionen när det gäller ändring eller upphörande av företrädarbefogenheter.
- (24) Ett ömsesidigt förtroende i rättskipningen i unionen berättigar principen om att åtgärder som syftar till att skydda vuxna i en medlemsstat bör erkännas i alla medlemsstater utan att det behövs ett specifikt förfarande för erkännande. Detta bör inte hindra en berörd person från att ansöka om att få ett beslut om att det finns eller

att det inte finns några skäl för att avslå ett erkännande. Det bör fastställas i den nationella lagen i den medlemsstat där en sådan ansökan görs vem som är att betrakta som en berörd person som har rätt att göra en sådan ansökan. För att skydda vuxnas rätt till rättslig prövning och ge dem tillgång till tillräckliga rättsmedel, oberoende av åtgärdens art och omfattning, bör vuxna ha rätt att ansöka om att få ett beslut om att det finns eller att det inte finns någon grund för avslag.

- (25) Erkännande och verkställighet av åtgärder bör bygga på principen om ömsesidigt förtroende. Därför bör skälen för icke-erkännande begränsas till ett minimum mot bakgrund av denna förordnings underliggande syfte, dvs. att underlätta erkännande och verkställighet av åtgärder och rörlighet när det gäller företrädarbefogenheter och att på ett effektivt sätt skydda den vuxnes rättigheter. Behörigheten för myndigheterna i ursprungsmedlemsstaten bör inte omprövas.
- (26) Det bör endast vara möjligt att vägra erkännande av en åtgärd om en eller flera av grunderna för att vägra erkännande föreligger. För att upprätthålla principen om ömsesidigt förtroende bör förteckningen över grunder för att vägra erkännande i denna förordning vara uttömmande. Åtgärder som syftar till att skydda vuxna kan vara långsiktiga och omfatta successiva anpassningar. De regler som är tillämpliga på vägran av erkännande av åtgärder bör ta hänsyn till dessa förändringar över tid. En åtgärd som vidtas senare i ett tredjeland som skulle ha haft behörighet enligt reglerna i denna förordning bör därför ersätta en tidigare åtgärd i den mån de är oförenliga. För att undvika att oförenliga åtgärder vidtas i medlemsstaterna bör ett slutet system för behörighet och en mekanism för ömsesidigt informationsutbyte mellan behöriga myndigheter och centralmyndigheter inrättas genom denna förordning.
- (27) Förfaranden som syftar till att skydda en vuxen bör som en grundläggande princip vägledas av den vuxnes synpunkter. Vuxna bör därför ges en faktisk och verklig möjlighet att fritt uttrycka sina synpunkter i enlighet med artiklarna 20, 25, 26 och 47 i stadgan och artiklarna 3, 9, 12, 13 och 19 i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Den vuxne bör ges möjlighet att uttrycka sina synpunkter, utom i brådskande fall, och i situationer där den vuxne är helt och hållet oförmögen att uttrycka sina synpunkter. En åtgärd som vidtas utan att den vuxne har getts möjlighet att yttra sig får inte erkännas, förutom om det föreligger exceptionella omständigheter i brådskande fall och en bevisad oförmåga att uttrycka sig. Det faktum att den vuxne getts möjlighet att yttra sig bör bedömas på samma sätt i hela unionen och bör inte bedömas mot bakgrund av de grundläggande processrättsliga principerna i den medlemsstat i vilken erkännande söks. Ett exempel på brådskande fall är då den vuxne måste genomgå en brådskande operation och inte, på grund av sitt medicinska tillstånd, kan uttrycka sina synpunkter.
- (28) När det gäller förfarandet och hur den vuxne hörs bör detta överlåtas till nationell lagstiftning, med vederbörlig respekt för vuxnas rätt till tillgänglighet. När en vuxen ska höras i en gränsöverskridande situation bör medlemsstaternas myndigheter använda de särskilda instrumenten för internationellt rättsligt samarbete, inbegripet, när så är lämpligt, de instrument som föreskrivs i förordning (EU) 2020/1783¹².
- (29) För att ta hänsyn till medlemsstaternas olika system för skydd för vuxna bör officiella handlingar som syftar till att skydda vuxna och deras intressen kunna godkännas i alla medlemsstater. En officiell handling som syftar till att skydda en vuxen eller hans eller

¹² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1783 av den 25 november 2020 om samarbete mellan medlemsstaternas domstolar i fråga om bevisupptagning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (bevisupptagning) (EUT L 405, 2.12.2020, s. 1).

hennes intressen och som upprättats av en myndighet i en medlemsstat kan särskilt innehålla de företrädarbefogenheter som den vuxne har beviljat för att användas i ett skede då den vuxne inte kommer att kunna värna sina egna intressen, eller förhandsdirektiv med den vuxnes önskemål och preferenser eller direkta instruktioner i vissa frågor, däribland hälso- och sjukvård, välfärd eller en myndighets utnämning av en företrädare. Dessa officiella handlingar bör ha samma bevisvärde i en annan medlemsstat som de har i ursprungsmedlemsstaten eller så jämförbara verkningar som möjligt. Vid fastställandet av en viss officiell handlingens bevisvärde i en annan medlemsstat eller av ett bevisvärde som är så jämförbart som möjligt bör man hänvisa till arten och omfattningen av den officiella handlingens bevisvärde i ursprungsmedlemsstatens lagstiftning.

- (30) För att underlätta rörligheten för åtgärder och officiella handlingar i unionen är det nödvändigt att föreskriva att intyg ska åtfölja dessa om de behöver erkännas, verkställas eller, i förekommande fall, godkännas utomlands. Förfaranden för rättelse, återkallelse och bestridande av intyg som används för erkännande och verkställighet av åtgärder samt godkännande av officiella handlingar bör regleras i nationell lagstiftning. Mot bakgrund av domstolens rättspraxis utövar myndigheter rättsliga funktioner när de utfärdar intyg, och utfärdandet är en fortsättning av det tidigare rättsliga förfarandet. Därför bör medlemsstaterna erbjuda lämpliga och effektiva rättsmedel i samband med detta utfärdande.
- (31) Centralmyndigheter bör utses i alla medlemsstater. Centralmyndigheterna bör i synnerhet bistå behöriga myndigheter i gränsöverskridande situationer och samarbeta både i allmänna frågor och i specifika ärenden. I enskilda fall bör samarbetet inte begränsas till en specifik del av det rättsliga eller administrativa förfarandet, utan bör inledas och fortgå om det finns ett gränsöverskridande element och ett behov av samarbete.
- (32) För att undvika onödiga mellanhänder och främja snabbare kommunikation bör de behöriga myndigheterna kunna begära information eller stöd direkt från centralmyndigheten i den anmodade medlemsstaten, men de bör också ha möjlighet att, när så är lämpligt, skicka sin begäran via centralmyndigheten i sin egen medlemsstat.
- (33) Enligt artikel 19 i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska personer med funktionsnedsättning ha möjlighet att välja bostadsort och var och med vem de vill leva, på samma villkor som andra, och inte vara tvungna att bo i särskilda boendeformer. Vid tillämpningen av denna förordning kan situationer uppstå där myndigheterna i en medlemsstat måste vidta en åtgärd som rör en vuxens bostadsort eller tillfällig placering. Exempel på sådana situationer är fall där myndigheterna bistår den vuxne då denne ska fatta beslut om bostadsort eller där en vuxen inte kan uttrycka sina synpunkter och inte har gett ett ombud befogenhet att fatta beslut om hans eller hennes bostadsort, och personen behöver läggas in på en vårdinrättning. Om en sådan placering ska ske i en annan medlemsstat bör ett samrådsförfarande genomföras för att inhämta godkännande från centralmyndigheten i den verkställande medlemsstaten innan åtgärden vidtas. Ursprungsmyndighetens begäran om godkännande bör innehålla skälen till den föreslagna åtgärden och de synpunkter som den berörda vuxna om möjligt har uttryckt, mot bakgrund av artikel 19 i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Centralmyndigheten i den verkställande medlemsstaten bör utan dröjsmål kunna besluta om begäran ska beviljas eller om den ska avslås. Avsaknad av svar inom sex veckor bör inte tolkas som godkännande och utan godkännande bör placeringen inte

- äga rum. Samråd bör inte genomföras när placeringen sker hos en enskild person och inte kräver tillsyn av någon offentlig myndighet i den verkställande medlemsstaten.
- (34) I situationer där den vuxne har nära anknytning till en annan medlemsstat än den vars myndigheter är behöriga enligt denna förordning, till exempel på grund av den vuxnes regelbundna närvaro eller komplexa finansiella tillgångar i den medlemsstaten, kan det krävas att en företrädare utses i den andra medlemsstaten. I sådana situationer kan det vara nödvändigt att företrädaren finns geografiskt nära och har goda kunskaper om lagstiftningen för att säkerställa kontinuiteten i skyddet av den vuxne. Om företrädaren i den andra medlemsstaten utses av en behörig myndighet bör det vara möjligt att begära att den företrädaren utses av myndigheterna i den andra medlemsstaten till vilken den vuxne har betydande anknytning, och det bör vara möjligt att återkräva de kostnader som uppstår.
- (35) Företrädare för vuxna som på grund av nedsatt eller bristande personlig förmåga inte kan tillvarata sina intressen bör kunna återopa sina befogenheter att företräda dessa vuxna och skydda deras intressen utan hinder inom unionen. Företrädarna bör därför enkelt kunna styrka sin ställning och sina befogenheter i en annan medlemsstat, till exempel i en medlemsstat där den vuxnes fasta egendom eller andra tillgångar finns. För att de ska kunna göra det bör ett europeiskt företrädarintyg (*företrädarintyget*) skapas. Företrädarintyget bör vara ett enhetligt intyg som utfärdas för användning i en annan medlemsstat. Med hänsyn till subsidiaritetsprincipen bör företrädarintyget inte ersätta nationella dokument som eventuellt finns för liknande ändamål i medlemsstaterna.
- (36) Företrädarintyget kan begäras av den vuxnes företrädare på grundval av en befintlig åtgärd eller bekräftade företrädarbefogenheter (*den ursprungliga åtgärden* eller *de ursprungliga bekräftade företrädarbefogenheterna*). Det bör därför endast utfärdas i situationer där en vuxen i praktiken inte är i stånd att skydda sina intressen och företrädaren har rätt att aktivt företräda den vuxne i en eller flera specifika frågor. Företrädarintyget bör innehålla information om omfattningen av de befogenheter som företrädaren har rätt att utöva för en vuxens räkning och, i förekommande fall, om de frågor där företrädaren inte har rätt att agera eller har rätt att agera på vissa villkor.
- (37) Det bör inte vara obligatoriskt att använda företrädarintyget. Detta innebär att en företrädare för en vuxen som har rätt att ansöka om ett företrädarintyg inte är skyldig att göra detta, utan kan välja att använda nationella handlingar eller andra tillgängliga handlingar enligt denna förordning (en åtgärd eller en officiell handling) när de återopar sina befogenheter i en annan medlemsstat. Personer som agerar för egen räkning bör inte vara skyldiga att uppvisa ett företrädarintyg, vilket innebär att företrädarintyget endast bör utfärdas för företrädare som behöver visa att de har befogenhet att agera till stöd för en vuxen eller för en vuxens räkning.
- (38) För att påskynda utfärdandet av företrädarintyget och för att säkerställa att den behöriga myndighet som utfärdar företrädarintyget har tillräcklig information om det aktuella ärendet bör behörigheten att utfärda företrädarintyget ligga hos den behöriga myndighet som antingen har vidtagit åtgärden eller bekräftat sina företrädarbefogenheter, eller hos en annan behörig myndighet som har tillgång till information om den ursprungliga åtgärden eller de ursprungliga bekräftade företrädarbefogenheterna (*utfärdande myndighet*). Medlemsstaterna bör själva utse sina utfärdande myndigheter och avgöra om de kan involvera andra behöriga organ i utfärdandeprocessen. Medlemsstaterna bör tillhandahålla kommissionen relevant

information om de myndigheter som har befogenhet att utfärda ett företrädarintyg så att denna information kan göras allmänt tillgänglig.

- (39) För att säkerställa att förfarandet för utfärdande av företrädarintyget är enhetligt i hela unionen bör denna förordning innehålla regler om utfärdandet av företrädarintyget. Den utfärdande myndigheten bör utfärda företrädarintyget på grundval av en ansökan och efter att ha kontrollerat de uppgifter som ska intygas. Förfarandet för ansökan om och utfärdande av företrädarintyget bör förenklas genom att ge den myndighet som utfärdar företrädarintyget tillgång till den ursprungliga åtgärden eller de ursprungliga bekräftade företrädarbefogenheterna och kännedom om deras fortsatta giltighet och den informationen de innehåller. När så är möjligt bör den utfärdande myndigheten konsultera det system för sammankoppling av skyddsregister som inrättas genom denna förordning innan företrädarintyget utfärdas för att kontrollera om det finns en motstridig åtgärd eller motstridiga företrädarbefogenheter i en annan medlemsstat. Om sökanden i ansökan om ett företrädarintyg anger att intyget bör tjäna till att styrka dennes befogenheter för ett specifikt ändamål eller i ett specifikt sammanhang, bör den utfärdande myndigheten i möjligaste mån inkludera tillräckligt detaljerad information i företrädarintyget som återspeglar detta ändamål eller sammanhang. Originalen av företrädarintyget bör förvaras hos den utfärdande myndigheten, som bör utfärda en eller flera bestyrkta kopior av företrädarintyget till den sökande. Företrädarintyget bör utfärdas med användning av det obligatoriska formuläret i bilagan till denna förordning. För att undvika översättningskostnader när företrädarintyget uppvisas i en annan medlemsstat bör formuläret för företrädarintyget i bilagan till denna förordning finnas tillgängligt på alla unionsspråk.
- (40) För att säkerställa att företrädarintyget och dess bestyrkta kopior förblir aktuella och baseras på en giltig ursprunglig åtgärd eller giltiga ursprungliga bekräftade företrädarbefogenheter, bör företrädarintygets och dess bestyrkta kopiors giltighet vara tidsbegränsad. När företrädarintyget upphör att gälla får den utfärdande myndigheten utfärda ett nytt företrädarintyg när alla uppgifter för utfärdandet av företrädarintyget har kontrollerats. Syftet med den begränsade giltigheten är att säkerställa att den utfärdande myndigheten regelbundet kontrollerar att den rättsliga situationen för den vuxne inte har ändrats, till exempel på grundval av en senare åtgärd som rör den vuxne eller en återkallelse av företrädares befogenheter. Företrädarintygets giltighet bör i princip vara begränsad till ett år. Den utfärdande myndigheten får emellertid fastställa företrädarintygets giltighetstid på olika sätt från fall till fall, särskilt med beaktande av företrädarintygets giltighetpresumtion och de verkningar som är knutna till det utfärdade företrädarintyget, särskilt vad gäller skydd av tredje part som gör transaktioner med företrädares. Den utfärdande myndigheten bör särskilt beakta skyddets art och förväntade varaktighet, den ursprungliga åtgärdens giltighet, eventuella arrangemang som gjorts av den vuxne i de ursprungliga bekräftade företrädarbefogenheterna samt målsättningen att företrädarintyget på ett korrekt sätt bör återge den vuxnes rättsliga situation under hela företrädarintygets giltighetstid. Den utfärdande myndigheten får därför utfärda företrädarintyget för en kortare period än ett år, till exempel om den ursprungliga åtgärden ska tillämpas under kortare tid än ett år, eller utfärda det för en längre period än ett år, till exempel om den ursprungliga åtgärden ska tillämpas i flera år och sannolikheten att den vuxnes omständigheter förändras är minimal. Giltighetstiden för de bestyrkta kopiorna av företrädarintyget bör motsvara företrädarintygets giltighetstid.
- (41) Företrädarintyget bör ha samma verkan i samtliga medlemsstater. Det bör inte vara en exekutionstitel i sig, men bör ha bevisvärde och förutsättas på ett korrekt sätt ange de

uppgifter i företrädarintyget som har fastställts enligt den lag som är tillämplig på skyddet av en viss vuxen eller enligt varje annan lag som är tillämplig på specifika delar. Detta antagande om riktighet förstärks av det faktum att den utfärdande myndigheten innan den utfärdar företrädarintyget bör kontrollera, inbegripet genom sammankopplingssystemet, att den ursprungliga åtgärden eller de ursprungliga bekräftade företrädarbefogenheterna fortfarande är giltiga och inte har ersatts av en senare åtgärd eller senare bekräftade företrädarbefogenheter. Företrädarintygets bevisvärde bör emellertid inte utvidgas till uppgifter som inte omfattas av denna förordning, till exempel frågan om huruvida en viss tillgång tillhörde den vuxne.

- (42) Varje person som har kontakt med någon som i ett giltigt företrädarintyg anges som den vuxnes företrädare i ett visst ärende, bör ges lämpliga garantier om han eller hon handlat i god tro när de förlitat sig på att den information som bestyrks i företrädarintyget är korrekt. Samma typ av garanti bör ges till varje person som, genom att förlita sig på den information som bestyrks i ett giltigt företrädarintyg, ger den vuxnes företrädare tillgång till fast egendom eller andra tillgångar tillhörande den vuxne, gör betalningar till företrädaren eller köper eller tar emot egendom från företrädaren, om företrädaren i ett giltigt företrädarintyg anges vara berättigad att agera på den vuxnes vägnar i dessa frågor. Skyddet bör säkerställas om bestyrkta kopior som fortfarande är giltiga uppvisas.
- (43) För att säkerställa tillgång till rättslig prövning och förbättra företrädarintygets tillförlitlighet är det nödvändigt att ge möjlighet till prövning av den utfärdande myndighetens beslut att utfärda eller vägra att utfärda ett företrädarintyg eller beslut om att rätta, ändra eller återkalla ett företrädarintyg. När företrädarintyget rättas, ändras eller återkallas bör den utfärdande myndigheten meddela de personer för vilka bestyrkta kopior har utfärdats så att missbruk av sådana kopior förhindras.
- (44) För att säkerställa ett kontinuerligt skydd för vuxna i gränsöverskridande situationer i unionen bör behöriga myndigheter och centralmyndigheter ha tillgång till relevant information om förekomsten av åtgärder som vidtagits av andra myndigheter, inbegripet sådana åtgärder som har vidtagits i en annan medlemsstat. För att skydda rätten till oberoende och frihet att göra egna val är det dessutom av avgörande betydelse att den vilja som den vuxne uttryckt i företrädarbefogenheterna respekteras, även i de fall där dessa befogenheter har beviljats av den vuxne i en annan medlemsstat eller bekräftats av behöriga myndigheter i en annan medlemsstat. För att förbättra tillhandahållandet av information till relevanta behöriga myndigheter och centralmyndigheter och för att förhindra parallella förfaranden eller bristande hänsynstagande till företrädarbefogenheter bör medlemsstaterna vara skyldiga att upprätta och upprätthålla ett eller flera register med uppgifter om skydd för vuxna. Skyddsregistren bör innehålla obligatorisk information om åtgärder som vidtas av medlemsstaternas myndigheter och, om det i den nationella lagstiftningen föreskrivs att en behörig myndighet ska bekräfta företrädarbefogenheterna, obligatoriska uppgifter om dessa bekräftade företrädarbefogenheter. För att säkerställa interoperabilitet och tillgång till information om skydd för vuxna i unionen bör de medlemsstater som före antagandet av denna förordning har upprättat register över skyddsåtgärder, bekräftade företrädarbefogenheter eller andra typer av företrädarbefogenheter som registrerats enligt nationell lagstiftning, tillgängliggöra samma obligatoriska information som ingår i de registren.
- (45) För att säkerställa att den information som tillhandahålls genom systemet för sammankoppling är relevant bör det inte föreligga några hinder för att medlemsstaterna, via systemet för sammankoppling, tillhandahåller ytterligare

information utöver den obligatoriska informationen. Medlemsstaterna bör i synnerhet ha möjlighet att via systemet för sammankoppling tillgängliggöra information om åtgärdens art, företrädarens namn eller historiska uppgifter om åtgärder och företrädarbefogenheter som registrerats före tillämpningen av denna förordning.

- (46) För att det ska bli lättare för andra medlemsstaters behöriga myndigheter och centralmyndigheter med ett berättigat intresse att få tillgång till den information som registrerats i skyddsregister eller register över andra företrädarbefogenheter bör dessa register över åtgärder, bekräftade företrädarbefogenheter eller andra typer av företrädarbefogenheter kopplas samman. Denna förordning bör utgöra rättslig grund för denna sammankoppling.
- (47) Sammankopplingen av medlemsstaternas register är en viktig del av samarbetsmekanismen för att skydda vuxnas rättigheter i gränsöverskridande fall och säkerställa rättssäkerhet i unionen. Medlemsstaterna bör därför se till att den information som lagras i deras register är aktuell. Myndigheterna i en medlemsstat bör, när de ändrar eller avslutar en åtgärd som vidtagits i en annan medlemsstat, se till att lämplig information lämnas till myndigheterna i den andra medlemsstaten, särskilt så att den andra medlemsstaten kan uppdatera sitt eller sina skyddsregister.
- (48) Moderna och tidseffektiva metoder för skriftlig kommunikation mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter och centralmyndigheter bör säkerställas. När det gäller förfaranden enligt denna förordning bör skriftlig kommunikation mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter och centralmyndigheter som regel ske på elektronisk väg genom ett säkert och tillförlitligt decentraliserat it-system. Det decentraliserade it-systemet bör bestå av medlemsstaternas back-end-system och interoperabla åtkomstpunkter, inklusive den europeiska elektroniska åtkomstpunkten, och bör vara sammanlänkade via denna. Åtkomstpunkterna i det decentraliserade it-systemet bör baseras på e-Codex-systemet, som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/850¹³.
- (49) Det skulle kunna bli omöjligt att göra överföringar via det decentraliserade it-systemet till följd av en störning i systemet, eller om arten av det som ska överföras innebär att en digital överföring inte är praktiskt möjlig, t.ex. överföring av fysiska/materiella bevis. När det decentraliserade it-systemet inte används bör kommunikationen ske på lämpligast möjliga sätt. Sådana alternativa metoder bör bland annat innebära att översändandet sker så snabbt som möjligt och på ett säkert sätt på annan elektronisk väg eller genom posttjänster.
- (50) För att säkerställa flexibilitet i vissa gränsöverskridande förfaranden för skydd för vuxna skulle andra kommunikationsmedel kunna vara lämpligare. Det bör därför inte vara obligatoriskt att använda det decentraliserade it-systemet för direkt kommunikation mellan myndigheter, särskilt när myndigheterna behöver direkt personlig kommunikation. I sådana fall skulle mindre formella kommunikationsmedel, såsom e-post, kunna användas. Med tanke på att myndigheter hanterar känsliga uppgifter bör säkerheten och tillförlitligheten i informationsutbytet alltid beaktas vid valet av lämpliga kommunikationsmedel.
- (51) Det är nödvändigt att tillhandahålla moderna möjligheter till rättslig prövning som gör det möjligt för fysiska och juridiska personer och medlemsstaternas behöriga

¹³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/850 av den 30 maj 2022 om ett datoriserat system för gränsöverskridande elektroniskt utbyte av uppgifter på området civil- och straffrättsligt samarbete (e-Codex-systemet) och om ändring av förordning (EU) 2018/1726 (EUT L 150, 1.6.2022, s. 1).

myndigheter att kommunicera på elektronisk väg via den europeiska elektroniska åtkomstpunkten, vilken inrättats på den europeiska e-juridikportalen genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) .../...¹⁴ [digitaliseringsförordningen].

- (52) Den europeiska elektroniska åtkomstpunkten bör göra det möjligt för fysiska och juridiska personer att kommunicera elektroniskt med medlemsstaternas behöriga myndigheter i samband med beslut om erkännande eller icke-erkännande av en åtgärd, utfärdande av intyg och utfärdande, rättelse, ändring, återkallelse, tillfälligt upphävande eller prövning av det europeiska företrädarintyget. Medlemsstaternas behöriga myndigheter bör kommunicera via den europeiska elektroniska åtkomstpunkten endast om den berörda personen eller privata enheten på förhand har gett sitt uttryckliga samtycke till att detta kommunikationssätt används.
- (53) All behandling av personuppgifter enligt denna förordning bör ske i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2016/679¹⁵ och (EU) 2018/1725¹⁶ och Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG¹⁷. Personuppgifter bör behandlas enligt denna förordning endast för de särskilda ändamål som anges däri, utan att det påverkar ytterligare behandling för arkivändamål i allmänhetens intresse i enlighet med artiklarna 5.1 b och 89 i förordning (EU) 2016/679.
- (54) I allmänhet bör personuppgifter som ska behandlas enligt denna förordning i synnerhet vara sådana uppgifter som finns i de handlingar som hanteras av medlemsstaternas behöriga myndigheter och centralmyndigheter rörande vuxna som omfattas av denna förordning och deras företrädare. Dessa personuppgifter bör särskilt avse den information som behövs för att vidta en åtgärd som rör en vuxen som omfattas av denna förordning och för att säkerställa dennes fortsatta skydd i gränsöverskridande situationer. Vid tillämpningen av denna förordning kommer personuppgifterna att behandlas av medlemsstaternas behöriga myndigheter och centralmyndigheter. Dessutom kan kommissionen behöva behandla dessa uppgifter i syfte att utveckla och underhålla de digitala kommunikationsmedlen. Denna förordning bör inte begränsa lagringstiden för information och personuppgifter som behandlas av medlemsstaternas behöriga myndigheter och centralmyndigheter, eftersom skydd för vuxna ofta måste säkerställas på längre sikt och åtgärderna och de officiella handlingarna förblir relevanta under en längre tidsperiod.
- (55) Utöver den ovan beskrivna behandlingen av uppgifter bör personuppgifter också behandlas enligt denna förordning i syfte att upprätta systemet för sammankoppling av skyddsregister och andra register över företrädarbefogenheter och för att säkerställa att systemet underhålls och fungerar väl. Denna ytterligare behandling motiveras av behovet av att behöriga myndigheter och centralmyndigheter med ett berättigat intresse i medlemsstaterna har tillgång till information om huruvida en viss vuxen är skyddad i en annan medlemsstat, i syfte att säkerställa fortsatt skydd för den vuxne i gränsöverskridande situationer och öka rättssäkerheten och förutsägbarheten.

¹⁴ EUT C [nummer], [X.X.XXXX], s. X.

¹⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

¹⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

¹⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktiv om integritet och elektronisk kommunikation) (EGT L 201, 31.7.2002, s. 37).

Medlemsstaterna bör ansvara för den tekniska driften och underhållet av och säkerheten i sina register och, i den mån det föreskrivs i deras nationella lagstiftning, för att uppgifterna i registren är korrekta och tillförlitliga. Uppgifter om registrerade bör i första hand lagras i de register som förs av medlemsstaterna. Dessutom kan kommissionen behöva behandla uppgifter i syfte att utveckla och underhålla systemet för sammankoppling och tillfälligt lagra uppgifter som är tillgängliga genom detta system.

- (56) Medlemsstaternas behöriga myndigheter och centralmyndigheter bör behandla personuppgifter i enlighet med tillämplig dataskyddslagstiftning, särskilt förordning (EU) 2016/679. Denna förordning bör utgöra den rättsliga grunden för medlemsstaternas behöriga myndigheters och centralmyndigheters behandling av personuppgifter i enlighet med artikel 6.1 och 6.3 i förordning (EU) 2016/679. Denna förordning bör också utgöra den rättsliga grunden för kommissionens behandling av personuppgifter i enlighet med artikel 5.1 och 5.2 i förordning (EU) 2018/1725.
- (57) Dessutom kan uppgifter om vuxna som behandlas enligt denna förordning också innehålla uppgifter om deras hälsa. Dessa hälsorelaterade uppgifter kan antingen uttryckligen ingå i de handlingar som behandlas enligt denna förordning eller indirekt härledas från det förhållandet att en vuxen, på grund av nedsatt eller bristande personlig förmåga, inte kan tillvarata sina intressen. Enligt artikel 9 i förordning (EU) 2016/679 bör uppgifter om hälsa behandlas som en särskild kategori av personuppgifter. Denna förordning bör innehålla villkor och skyddsåtgärder för medlemsstaternas behöriga myndigheters och centralmyndigheters behandling av dessa särskilda kategorier av personuppgifter i enlighet med artikel 9.2 i förordning (EU) 2016/679. Uppgifterna kommer att behandlas av medlemsstaternas myndigheter som en del av deras dömande verksamhet i enlighet med led f i den artikeln; alternativt kommer behandlingen, i enlighet med led g i den artikeln, att vara nödvändig av hänsyn till ett viktigt allmänt intresse på grundval av denna förordning, vars syfte är att stärka skyddet av grundläggande fri- och rättigheter och andra rättigheter för vuxna i gränsöverskridande situationer, effektivisera och påskynda rättsliga och administrativa förfaranden som rör skydd för vuxna och stärka rättssäkerheten och förutsägbarheten i gränsöverskridande kontakter. Denna förordning bör också innehålla villkor och skyddsåtgärder för kommissionens behandling av dessa särskilda kategorier av personuppgifter i enlighet med artikel 10.2 i förordning (EU) 2018/1725. Behandlingen av uppgifter kommer att vara nödvändig för att fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk i enlighet med led f i den artikeln, eller vara nödvändig av skäl som rör ett väsentligt allmänt intresse på grundval av denna förordning, i enlighet med led g i den artikeln.
- (58) Lämpliga skyddsåtgärder bör finnas för sådan behandling av särskilda kategorier av personuppgifter, och sådana uppgifter bör behandlas enligt denna förordning endast om det är nödvändigt för och på ett sätt som är proportionellt i förhållande till de ändamål med behandlingen som anges i denna förordning. Exempelvis bör ett antal skyddsåtgärder införas när systemet för sammankoppling inrättas. De uppgifter som behandlas genom systemet för sammankoppling bör begränsas till vad som är nödvändigt för att få tillgång till information om åtgärder och företrädarbefogenheter avseende en viss vuxen. Uppgifter som behandlas genom systemet för sammankoppling bör därför begränsas till de personuppgifter som ingår i den obligatoriska information som fastställs i denna förordning, såvida inte medlemsstaterna via systemet för sammankoppling ger tillgång till ytterligare uppgifter, såsom registrerade företrädarbefogenheter, eller namnet på en företrädare

och befogenhetens omfattning. Systemet för sammankoppling bör inte lagra några personuppgifter med undantag för tillfällig lagring som behövs för att säkerställa tillgång till uppgifterna. Tillgången till uppgifter genom systemet för sammankoppling bör inte vara offentlig. Endast de behöriga myndigheter och centralmyndigheter som enligt sin nationella lagstiftning har rätt att få tillgång till de nationella registren bör få tillgång till systemet för sammankoppling, förutsatt att de också har ett berättigat intresse av att få tillgång till vissa uppgifter. Genomförandeakter bör innehålla ytterligare dataskyddsgarantier för digital kommunikation och sammankoppling av register.

- (59) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 42 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725¹⁸ och avgav ett yttrande den [datum]¹⁹.
- (60) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter när det gäller inrättandet av det decentraliserade it-systemet och det decentraliserade systemet för sammankoppling enligt denna förordning. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011²⁰.
- (61) De formulär och den information som tillhandahålls allmänheten och kommunikationen mellan behöriga myndigheter och fysiska personer i enlighet med denna förordning bör vara tillgängliga, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882²¹. Tillgänglighetskravet bör bedömas och genomföras med beaktande av informationens eller kommunikationens art och rättsliga verkan. I synnerhet bör intygen och det europeiska företrädarintyget på ett korrekt och detaljerat sätt återge innehållet i den vidtagna åtgärden eller de beviljade företrädarbefogenheterna, utan förenklingar.
- (62) För att säkerställa att de intyg som föreskrivs i artiklarna 15 och 17 och det europeiska företrädarintyg som föreskrivs i kapitel VII i denna förordning hålls uppdaterade bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt delegeras till kommissionen med avseende på ändringar av bilagorna I–X till denna förordning. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning²². För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.

¹⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

¹⁹ EUT C [nummer], [X.X.XXXX], s. X.

²⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

²¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster (EUT L 151, 7.6.2019, s. 70).

²² Interinstitutionellt avtal mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om bättre lagstiftning (EUT L 123, 12.5.2016, s. 1).

- (63) I enlighet med principen om ömsesidigt förtroende och för att underlätta gränsöverskridande förfaranden bör de administrativa formaliteterna i samband med rörlighet för officiella handlingar förenklas i frågor som rör skydd för vuxna. Offentliga handlingar som lämnas in i samband med tillämpningen av denna förordning bör därför undantas från legalisering eller liknande förfaranden, såsom apostill. Detta undantag bör omfatta officiella handlingar som utfärdas av en offentlig myndighet i en medlemsstat och överlämnas till offentliga myndigheter i en annan medlemsstat. Detta undantag bör särskilt gälla i samband med rättsliga förfaranden med gränsöverskridande inslag eller i förfaranden som inrättas genom denna förordning, och bör omfatta officiella handlingar som direkt avser skydd för vuxna och andra styrkande handlingar.
- (64) I förbindelserna mellan medlemsstaterna bör denna förordning ha företräde framför 2000 års Haagkonventionen om skydd för vuxna. För att säkerställa att 2000 års Haagkonvention tillämpas i förhållande till tredjeländer som är avtalsslutande parter i den konventionen och för vilka denna förordning inte är tillämplig bör denna förordning, under vissa särskilda omständigheter, när den vuxne har sin vanliga vistelseort i unionen och det gränsöverskridande inslaget i det aktuella fallet involverar det tredjelandet, inte vara tillämplig. Dessutom bör samarbetet mellan behöriga myndigheter och centralmyndigheter i en medlemsstat respektive i en fördragslutande part i 2000 års Haagkonvention regleras av relevanta bestämmelser i konventionen.
- (65) Denna förordning bör inte tillämpas på barn under 18 år, heller inte i fall där barnet har förvärvat rättslig handlingsförmåga innan denna ålder har uppnåtts. Därigenom bör det vara möjligt att undvika överlappning med tillämpningsområdet för rådets förordning (EU) 2019/1111²³ och Haagkonventionen av den 19 oktober 1996 om behörighet, tillämplig lag, erkännande, verkställighet och samarbete i frågor om föräldraansvar och åtgärder till skydd för barn²⁴. Detta bör också förebygga att vissa personer inte omfattas vare sig av denna förordning eller av dessa två instrument.
- (66) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig på Danmark.
- (67) [I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i det protokollet, deltar Irland inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämpligt på Irland.]
ELLER
- (68) [I enlighet med artikel 3 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, har Irland [genom en skrivelse av den ...] meddelat att det önskar delta i antagandet och tillämpningen av denna förordning.]
- (69) Eftersom målen för denna förordning, dvs. att stärka skyddet av vuxnas rättigheter i gränsöverskridande situationer i unionen, effektivisera och påskynda

²³ Rådets förordning (EU) 2019/1111 av den 25 juni 2019 om behörighet, erkännande och verkställighet av avgöranden i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar, och om internationella bortföranden av barn (EUT L 178, 2.7.2019, s. 1).

²⁴ EUT L 151, 11.6.2008, s. 39.

gränsöverskridande förfaranden som rör skydd för vuxna samt öka rättssäkerheten och förutsägbarheten i dessa situationer, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av denna förordnings direkta tillämplighet och bindande karaktär, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i den artikeln går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Kapitel I

TILLÄMPNINGSSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Innehåll

I denna förordning fastställs regler för

- a) att fastställa den medlemsstat vars myndigheter har behörighet att vidta åtgärder till skydd för den vuxnes person eller egendom,
- b) att fastställa vilken lag dessa myndigheter ska tillämpa när de utövar sin behörighet,
- c) att fastställa vilken lag som är tillämplig på företrädande av den vuxne,
- d) att föreskriva erkännande och verkställighet av sådana åtgärder i alla medlemsstater,
- e) att föreskriva godkännande av officiella handlingar i alla medlemsstater,
- f) att upprätta ett samarbete mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter och centralmyndigheter för att uppnå syftena med denna förordning,
- g) att digitalisera kommunikationen mellan behöriga myndigheter och centralmyndigheter och tillhandahålla digitala medel för kommunikation mellan fysiska och juridiska personer och behöriga myndigheter,
- h) att inrätta ett europeiskt företrädarintyg,
- i) att inrätta ett system för sammankoppling av medlemsstaternas skyddsregister.

Artikel 2

Tillämpningsområde

1. Denna förordning ska i civilrättsliga frågor tillämpas på skydd i gränsöverskridande situationer för vuxna som på grund av nedsatt eller bristande personlig förmåga inte kan försvara sina intressen.
2. Denna förordning ska tillämpas även på åtgärder som avser en vuxen som inte hade fyllt 18 år vid den tidpunkt då åtgärden vidtogs.
3. De frågor som avses i punkt [1](#) kan i synnerhet gälla
 - a) fastställande av nedsatt eller bristande personlig förmåga för en vuxen och förordnande om en skyddsordning,
 - b) placering av den vuxne under en rättslig eller administrativ myndighets skydd,

- c) förvaltare, godmanskap, intressebevakning och liknande institut,
 - d) förordnande av och uppgifter för en person eller ett organ som ska ansvara för den vuxnes person eller egendom, eller som ska företräda eller bistå den vuxne,
 - e) beslut om placering av den vuxne på en institution eller något annat ställe där skydd kan tillhandahållas,
 - f) förvaltning av, bevarande av eller förfogande över den vuxnes egendom,
 - g) beviljande av tillstånd till ett särskilt ingripande för att skydda den vuxne eller dennes egendom.
4. Denna förordning ska inte tillämpas på
- a) underhållsskyldighet,
 - b) ingående, annullering och upplösning av äktenskap eller motsvarande förhållande eller hemskillnad,
 - c) förmögenhetsförhållanden i äktenskap eller motsvarande förhållande,
 - d) truster eller arv,
 - e) social trygghet,
 - f) offentlighetsrättsliga åtgärder av allmän karaktär i fråga om hälsa,
 - g) åtgärder som vidtas mot en person till följd av att han eller hon har begått brottsliga gärningar,
 - h) beslut om rätt till asyl och om invandring,
 - i) åtgärder som enbart syftar till allmän säkerhet.
5. Vad som anges i punkt 4 ska inte inverka på en persons behörighet att verka som den vuxnes företrädare i de frågor som nämns där.

Artikel 3

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

- 1) *vuxen*: en person som har fyllt 18 år.
- 2) *åtgärd*: varje åtgärd som vidtas av en myndighet i en medlemsstat till skydd för en vuxen, oavsett vad den kallas.
- 3) *företrädarbefogenheter*: befogenheter som beviljats av en vuxen, antingen enligt ett avtal eller genom en ensidig handling, och som ska utövas när den vuxne inte kan försvara sina intressen.
- 4) *ursprungsmedlemsstat*: den medlemsstat där åtgärden vidtogs eller den officiella handlingen formellt upprättades.
- 5) *officiell handling*: en handling i en fråga om skydd av en vuxen som har upprättats eller registrerats som en officiell handling i en medlemsstat och vars äkthet
 - a) avser den officiella handlingens underskrift och innehåll och
 - b) har bestyrkts av en offentlig myndighet eller av en annan för ändamålet bemyndigad myndighet i ursprungsmedlemsstaten.

- 6) *myndighet*: varje rättslig eller administrativ medlemsstatsmyndighet som är behörig att vidta åtgärder för att skydda en vuxen eller dennes egendom.
- 7) *ursprungsmyndighet*: den myndighet som har vidtagit åtgärden eller upprättat den officiella handlingen.
- 8) *bekräftade företrädarbefogenheter*: företrädarbefogenheter med avseende på vilka en behörig myndighet har bekräftat att den företrädare som har dessa befogenheter kan utöva dem.
- 9) *behörig myndighet*: en offentlig myndighet i en medlemsstat med ansvar i frågor som rör skydd av vuxna.
- 10) *sammankopplingsystem*: ett system för sammankoppling av skyddsregister och register över andra företrädarbefogenheter.
- 11) *decentraliserat it-system*: ett nätverk av it-system, driftskompatibla åtkomstpunkter som drivs inom ramen för varje medlemsstats individuella ansvar och förvaltning och den europeiska elektroniska åtkomstpunkten, vilket möjliggör ett säkert och tillförlitligt gränsöverskridande informationsutbyte.
- 12) *skyddsregister*: ett register där åtgärder till skydd för en vuxen eller bekräftade företrädarbefogenheter har registrerats.
- 13) *europeisk elektronisk åtkomstpunkt*: en driftskompatibel åtkomstpunkt enligt definitionen i artikel 2.5 i förordning [...] [digitaliseringsförordningen].

Artikel 4

Hänvisningar till 2000 års Haagkonvention om skydd för vuxna

Haagkonventionen av den 13 januari 2000 om internationellt skydd för vuxna (*2000 års Haagkonvention*), som åtföljer denna förordning, ska gälla i tillämpliga delar när den hänvisas till i denna förordning.

Kapitel II BEHÖRIGHET

Artikel 5

Allmän behörighet

Om inte annat följer av artikel [6](#) i denna förordning ska behörigheten bestämmas i enlighet med kapitel II i 2000 års Haagkonvention.

Artikel 6

Val av behörighet

1. Utan hinder av artikel [5](#) ska myndigheterna i en annan medlemsstat än den medlemsstat där den vuxne har hemvist vara behöriga om samtliga följande villkor är uppfyllda:
 - a) Den vuxne valde myndigheterna i den medlemsstaten när han eller hon fortfarande kunde försvara sina intressen.
 - b) Utövandet av behörigheten ligger i den vuxnes intresse.

- c) De myndigheter i en medlemsstat som har behörighet enligt artiklarna 5–8 i 2000 års Haagkonvention har inte utövat sin behörighet.
2. När myndigheterna i en medlemsstat utövar sin behörighet i enlighet med punkt [1](#) ska de, med användning av formuläret i **bilaga IV**, underrätta centralmyndigheten i den medlemsstat där den vuxne har hemvist, vilken har utsetts i enlighet med artikel [18](#).
 3. Det val av behörighet som avses i punkt [1](#) ska uttryckas skriftligen samt dateras och undertecknas av den vuxne. Ett elektroniskt meddelande som möjliggör en varaktig dokumentation av valet ska anses vara likvärdigt med ett skriftligt meddelande.
 4. De hänvisningar till artikel 5 i 2000 års Haagkonvention som ingår i artiklarna 7.1, 7.2, 7.3, 9, 10, 11.1 och 11.2 i den konventionen ska förstås så att de även hänvisar till den här artikeln. Den information som föreskrivs i artikel 10.4 i den konventionen ska i tillämpliga fall även tillhandahållas den myndighet som har utövat sin behörighet i enlighet med punkt 1.

Artikel 7

Icke-exklusiv behörighet

Behörighet som tilldelas de myndigheter som den vuxne valt i enlighet med artikel [6](#) i denna förordning ska inte vara exklusiv och ska i synnerhet inte hindra de myndigheter som är behöriga enligt artiklarna 5 och 6 i 2000 års Haagkonvention från att utöva sin behörighet när de myndigheter som den vuxne har valt inte har utövat sin behörighet eller när de har avstått från denna behörighet.

Kapitel III TILLÄMPLIG LAG

Artikel 8

Fastställande av tillämplig lag

Vilken lag som är tillämplig på gränsöverskridande skydd för vuxna ska fastställas i enlighet med kapitel III i 2000 års Haagkonvention.

Kapitel IV ERKÄNNANDE OCH VERKSTÄLLIGHET AV ÅTGÄRDER

AVSNITT 1

ERKÄNNANDE AV ÅTGÄRDER

Artikel 9

Erkännande av en åtgärd

1. En åtgärd som har vidtagits av myndigheterna i en medlemsstat ska erkännas i de andra medlemsstaterna utan att det krävs något särskilt förfarande.
2. Varje berörd person, även den vuxne som berörs av åtgärden, får begära att myndigheterna i en medlemsstat beslutar om erkännande eller icke-erkännande av en åtgärd som har vidtagits i en annan medlemsstat.

3. Om utgången av ett förfarande vid en myndighet i en medlemsstat är avhängig en anknytande fråga om vägran eller icke-vägran av erkännande, ska den myndigheten ha behörighet att avgöra den frågan.

Artikel 10

Grunder för att vägra erkännande

Erkännande av en åtgärd som vidtagits i en annan medlemsstat får vägras

- a) om åtgärden har vidtagits inom ramen för ett rättsligt eller administrativt förfarande utan att den vuxne har fått möjlighet att yttra sig, såvida det inte är fråga om ett brådskande fall,
- b) om ett erkännande uppenbart skulle strida mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den medlemsstat där erkännande begärs,
- c) om åtgärden är oförenlig med en senare åtgärd som har vidtagits i ett tredjeland som skulle ha varit behörigt enligt artikel [5](#) eller [6](#), om den senare åtgärden uppfyller kraven för erkännande i den anmodade medlemsstaten,
- d) om förfarandet i artikel [14](#) inte har följts.

AVSNITT 2

VERKSTÄLLBARHET OCH VERKSTÄLLIGHET AV ÅTGÄRDER

Artikel 11

Verkställbarhet (avskaffande av exekvatur)

En åtgärd som har vidtagits av myndigheterna i en medlemsstat och som är verkställbar i den medlemsstaten ska vara verkställbar i en annan medlemsstat utan att det behövs någon verkställbarhetsförklaring.

Artikel 12

Verkställighet

1. Om inget annat följer av avsnitt [3](#) ska verkställighetsförfarandet för åtgärder som vidtagits i en annan medlemsstat regleras av den verkställande medlemsstatens lag. En åtgärd som har vidtagits i en medlemsstat och som är verkställbar i den anmodade medlemsstaten ska verkställas i den medlemsstaten på samma villkor som en åtgärd som vidtagits i den anmodade medlemsstaten.
2. Utan hinder av punkt [1](#) ska grunderna för att vägra eller skjuta upp verkställighet enligt den anmodade medlemsstatens lag gälla i den mån de inte strider mot de grunder som avses i artikel [10](#).

AVSNITT 3

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

Artikel 13

Ingen omprövning i sak

En åtgärd som har vidtagits av myndigheterna i en medlemsstat får under inga omständigheter omprövas i sak.

*Artikel 14***Förfarande**

1. En person som ansöker om eller bestrider erkännande, begär verkställighet av eller åberopar en åtgärd som vidtagits i en medlemsstat vid myndigheterna i en annan medlemsstat ska lämna in
 - a) en kopia av åtgärden som uppfyller de villkor som är nödvändiga för att dess äkthet ska kunna fastställas,
 - b) ett intyg som utfärdats i enlighet med artikel [15](#).
2. Den myndighet vid vilken en åtgärd som vidtagits i en annan medlemsstat åberopas, eller vid vilken erkännande eller verkställighet av en åtgärd som vidtagits i en annan medlemsstat begärs eller bestrids, får vid behov kräva att sökanden tillhandahåller en översättning eller translitterering av innehållet i det intyg som avses i punkt [1 b](#).

*Artikel 15***Intyg**

Ursprungsmyndigheten ska på begäran av en berörd person utfärda ett intyg med användning av formuläret i **bilaga I** vilket återger åtgärdens innehåll.

Kapitel V

OFFICIELLA HANDLINGAR

*Artikel 16***Godkännande av officiella handlingar**

1. En officiell handling som har upprättats i en medlemsstat ska ha samma bevisvärde i en annan medlemsstat som den har i ursprungsmedlemsstaten eller ett bevisvärde som är så jämförbart som möjligt, under förutsättning att detta inte uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen i den berörda medlemsstaten.
2. Den officiella handlingen ska uppfylla de villkor som är nödvändiga för att dess äkthet ska kunna fastställas i ursprungsmedlemsstaten.

*Artikel 17***Intyg**

En person som vill använda en officiell handling i en annan medlemsstat får uppmana den behöriga myndighet som formellt har upprättat eller registrerat den offentliga handlingen i ursprungsmedlemsstaten att fylla i formuläret i **bilaga II** med en beskrivning av den officiella handlingens bevisvärde i ursprungsmedlemsstaten.

Kapitel VI

SAMARBETE

AVSNITT 1

CENTRALMYNDIGHETER

Artikel 18

Utseende av en centralmyndighet

1. Varje medlemsstat ska utse en eller flera centralmyndigheter med uppgift att bistå vid tillämpningen av denna förordning och ange deras territoriella och materiella befogenheter.
2. Om en medlemsstat har utsett mer än en centralmyndighet ska meddelanden skickas direkt till den behöriga centralmyndigheten. Om ett meddelande skickas till en centralmyndighet som inte är behörig, ska denna sända det vidare till den behöriga centralmyndigheten och informera avsändaren om detta.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att centralmyndigheterna har tillräckliga och lämpliga medel i fråga om personal, resurser och modern kommunikationsutrustning för att korrekt kunna utföra sina uppgifter enligt denna förordning.

Artikel 19

Centralmyndigheternas uppgifter

1. Centralmyndigheterna ska samarbeta sinsemellan och främja samarbete mellan de behöriga myndigheterna i sina medlemsstater vid tillämpningen av denna förordning.
2. Centralmyndigheterna ska lämna information om nationell lagstiftning och nationella förfaranden och tjänster i frågor som rör skydd av vuxna och vidta de åtgärder som de anser vara lämpliga för att förbättra tillämpningen av denna förordning.
3. Centralmyndigheterna ska på alla sätt underlätta kommunikationen mellan de behöriga myndigheterna.

Artikel 20

Lokalisering av en vuxen eller en person som sannolikt kommer att ge stöd

Centralmyndigheten i en medlemsstat ska, direkt eller via behöriga myndigheter, på begäran av en myndighet i en annan medlemsstat bistå med att lokalisera

- a) en vuxen, om det kan antas att den vuxne befinner sig och behöver skydd på den anmodade medlemsstatens territorium,
- b) en person som sannolikt kommer att ge den vuxne stöd, i enlighet med den information som lämnats av den vuxne eller en annan behörig myndighet, om det kan antas att personen befinner sig på den anmodade medlemsstatens territorium.

Artikel 21

Placering

1. Om en myndighet i en medlemsstat överväger att placera den vuxne i en annan medlemsstat på en inrättning eller någon annan institution där skydd kan tillhandahållas, ska den först inhämta godkännande från en centralmyndighet i den andra medlemsstaten. För detta ändamål ska den till centralmyndigheten i den anmodade medlemsstaten översända en rapport om den vuxne tillsammans med skälen till den föreslagna åtgärden, med användning av formuläret i **bilaga VI**.
2. Punkt 1 ska inte tillämpas om man överväger att placera den vuxne hos en privatperson.
3. Beslutet om att bevilja eller vägra godkännande ska översändas till den anmodande myndigheten senast sex veckor från mottagandet av begäran, utom i fall då detta är omöjligt på grund av exceptionella omständigheter.
4. Punkterna [1](#), [2](#) och [3](#) ska inte hindra centralmyndigheter eller behöriga myndigheter från att med centralmyndigheter eller behöriga myndigheter i en eller flera andra medlemsstater ingå eller upprätthålla befintliga överenskommelser eller arrangemang som underlättar samrådsförfarandet för att erhålla ett godkännande i deras förbindelser med varandra.

Artikel 22

Utseende av en företrädare utomlands

1. När en myndighet i en medlemsstat överväger att utse en behörig myndighet i en annan medlemsstat till företrädare för en vuxen för att stödja genomförandet av en åtgärd, ska den översända sin begäran till centralmyndigheten i den anmodade staten med användning av **formuläret i bilaga VII**.
2. Om den anmodade centralmyndigheten kräver det, ska den begärande myndigheten säkerställa att följande kostnader ersätts utan dröjsmål:
 - a) De arvoden som betalats till företrädaren.
 - b) De kostnader som uppstått till följd av genomförandet av åtgärden i den andra medlemsstaten.
3. Innan den anmodade centralmyndigheten verkställer begäran får den uppmana den begärande myndigheten att ställa en lämplig säkerhet eller betala förskott på de begärda kostnaderna.
4. Parternas skyldighet att stå för arvoden och kostnader i enlighet med punkt [2](#) eller ställa säkerhet eller betala förskott i enlighet med punkt [3](#) ska regleras av lagstiftningen i den begärande myndighetens medlemsstat.

Artikel 23

Möten mellan centralmyndigheter

1. Centralmyndigheterna ska hålla regelbundna möten för att underlätta tillämpningen av denna förordning.

2. Centralmyndigheternas möten ska framför allt sammankallas av kommissionen inom ramen för det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område i enlighet med rådets beslut 2001/470/EG²⁵.

AVSNITT 2 BEHÖRIGA MYNDIGHETER

Artikel 24

Genomförande av åtgärder

De behöriga myndigheterna i en medlemsstat får begära att de behöriga myndigheterna i en annan medlemsstat bistår vid genomförandet av åtgärder.

Artikel 25

Utbyte av information mellan myndigheter

1. När en åtgärd övervägs får myndigheterna i en medlemsstat, om den vuxnes situation så kräver, begära att alla myndigheter i en annan medlemsstat som har information som är relevant för skyddet av den vuxne överlämnar denna information.
2. Den begäran som avses i punkt [1](#) ska översändas direkt eller via centralmyndigheten i den anmodade medlemsstaten.

Artikel 26

Allvarlig fara

1. Om den vuxne är utsatt för allvarlig fara ska de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där åtgärder till skydd för den vuxne har vidtagits eller övervägs – om de informeras om att den vuxne har bytt hemvist till eller befinner sig i en annan medlemsstat – informera de behöriga myndigheterna i den andra medlemsstaten om faran och om vilka åtgärder som vidtagits eller övervägs.
2. Den information som avses i punkt [1](#) ska översändas direkt eller via centralmyndigheten i den anmodade medlemsstaten.

Artikel 27

Direkt kommunikation och samarbete mellan myndigheter

1. Vid tillämpning av denna förordning får medlemsstaternas myndigheter samarbeta och kommunicera direkt med eller begära information direkt från varandra, förutsatt att denna kommunikation respekterar de processuella rättigheter som tillkommer parterna i förfarandet och informationens konfidentialitet.
2. Det samarbete som avses i punkt [1](#) får genomföras på alla sätt som myndigheten finner lämpligt och kan särskilt avse kommunikation för tillämpningen av
 - a) artikel [5](#),
 - b) detta kapitel.

²⁵ Rådets beslut 2001/470/EG av den 28 maj 2001 om inrättande av ett europeiskt rättsligt nätverk på privaträttens område (EGT L 174, 27.6.2001, s. 25).

3. För kommunikation i enlighet med artikel 8 i 2000 års Haagkonvention får medlemsstaternas myndigheter använda formuläret i bilaga VIII till denna förordning.
4. För att informera myndigheterna i en annan medlemsstat i enlighet med artiklarna 7, 10 och 11 i 2000 års Haagkonvention får medlemsstaternas myndigheter använda formuläret i bilaga IX till denna förordning.

AVSNITT 3

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 28

Medling och alternativ tvistlösning

Medlemsstaternas centralmyndigheter och behöriga myndigheter ska, antingen direkt eller via andra organ, uppmuntra till medling eller andra typer av alternativ tvistlösning för att uppnå samförståndslösningar om skyddet för den vuxnes person eller egendom i situationer som omfattas av denna förordning.

Artikel 29

Förbud mot att lämna ut information

Centralmyndigheterna och de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna får inte lämna ut eller bekräfta information som samlats in eller översänts för tillämpningen av denna förordning om de bedömer att detta skulle

- a) äventyra den vuxnes eller en annan persons hälsa, säkerhet eller frihet,
- b) försätta den vuxnes egendom i fara.

Artikel 30

Kostnader för centralmyndigheter och behöriga myndigheter

1. Det bistånd som centralmyndigheterna och de behöriga myndigheterna tillhandahåller enligt denna förordning ska vara kostnadsfritt.
2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel [37.2](#) ska varje centralmyndighet och varje behörig myndighet bära sina egna kostnader vid tillämpningen av denna förordning.

Artikel 31

Språk

1. Begäranden eller ansökningar som görs enligt detta kapitel ska fyllas i på det officiella språket i den anmodade medlemsstaten eller, om den medlemsstaten har flera officiella språk, på det officiella språket eller ett av de officiella språken på den ort där den berörda centralmyndigheten eller behöriga myndigheten är belägen, eller på något annat av unionens officiella språk som den medlemsstaten har angett att den kan godta, om inte centralmyndigheten eller den behöriga myndigheten i den medlemsstaten har meddelat att en översättning inte är nödvändig.

2. De handlingar som åtföljer begäran eller ansökningsformuläret ska inte översättas till det språk som fastställs i enlighet med punkt [1](#) såvida inte en översättning är nödvändig för att det begärda biståndet ska kunna tillhandahållas.

Artikel 32

Formulär

De behöriga myndigheterna och centralmyndigheterna kan använda formulären i bilagorna V och X till denna förordning för att skicka och bekräfta mottagandet av en begäran enligt detta kapitel.

Artikel 33

Rättshjälp

Om sökanden i ursprungsmedlemsstaten helt eller delvis hade rättshjälp eller var befriad från kostnader och avgifter, ska denne vara berättigad till så förmånlig rättshjälp eller så stor kostnads- och avgiftsbefrielse som lagen i den anmodade medlemsstaten medger

- a) i alla förfaranden för erkännande eller verkställighet av en åtgärd,
- b) vid delgivning av en rättegångshandling eller annan handling i en annan medlemsstat,
- c) vid förfaranden som inrättats i enlighet med detta kapitel.

Kapitel VII EUROPEISKT FÖRETRÄDARINTYG

Artikel 34

Inrättande av ett europeiskt företrädarintyg

1. Genom denna förordning inrättas ett europeiskt företrädarintyg (*företrädarintyget*) som ska utfärdas för användning i en annan medlemsstat och ha de verkningar som förtecknas i artikel [40](#).
2. Det ska inte vara obligatoriskt att använda företrädarintyget.
3. Företrädarintyget ska inte ersätta nationella handlingar som används för liknande ändamål i medlemsstaterna. När det har utfärdats för användning i en annan medlemsstat ska företrädarintyget emellertid ha de verkningar som förtecknas i artikel [40](#) även i den medlemsstat vars behöriga myndigheter utfärdade det i enlighet med detta kapitel.

Artikel 35

Företrädarintygets syfte

1. Företrädarintyget ska utfärdas för användning av företrädare som i en annan medlemsstat behöver åberopa sina befogenheter att företräda vuxna som på grund av nedsatt eller bristande personlig förmåga inte kan försvara sina intressen.
2. Företrädarintyget får användas för att visa att företrädaren, på grundval av en åtgärd eller en bekräftad företrädarbefogenhet, har rätt att företräda den vuxne särskilt i en eller flera av följande frågor:

- a) Kontroll, förvaltning och avyttring av den vuxnes fasta egendom eller andra tillgångar.
- b) Förvärv av fast egendom eller andra tillgångar i den vuxnes namn eller på den vuxnes vägnar.
- c) Genomförande av ett avtal som ingåtts av den vuxne.
- d) Bedrivande av handel eller näringsverksamhet på den vuxnes vägnar.
- e) Fullgörande av den vuxnes ansvar och rättsliga skyldigheter.
- f) Genomförande av rättsliga förfaranden i den vuxnes namn eller på den vuxnes vägnar.
- g) Medicinska beslut, inbegripet att ge och vägra samtycke till en medicinsk behandling.
- h) Beslut om den vuxnes personliga välfärd och bostadsort.

Artikel 36

Behörighet att utfärda företrädarintyget

1. Företrädarintyget ska utfärdas i den medlemsstat där en åtgärd har vidtagits eller där företrädarbefogenheter har bekräftats avseende en vuxen.
2. Den utfärdande myndigheten i den medlemsstat som avses i punkt 1 ska vara
 - a) den behöriga myndighet som har vidtagit en åtgärd eller bekräftat företrädarbefogenheterna avseende den vuxne,
 - b) en annan behörig myndighet som utsetts av medlemsstaten och som har tillgång till information om den vidtagna åtgärden eller de bekräftade företrädarbefogenheterna.

Artikel 37

Ansökan om ett företrädarintyg

1. Företrädarintyget ska utfärdas efter ansökan av en företrädare som genom en åtgärd som har vidtagits eller företrädarbefogenheter som har bekräftats i en medlemsstat har bemyndigats att företräda den vuxne (*sökanden*).
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att den eventuella avgiften för erhållande av företrädarintyget inte överstiger kostnaderna för att upprätta företrädarintyget.

Artikel 38

Utfärdande av företrädarintyget

1. När den utfärdande myndigheten tar emot en ansökan om ett företrädarintyg ska den kontrollera att
 - a) sökanden har rätt att begära företrädarintyget i enlighet med de befogenheter som denne tilldelats i den åtgärd som vidtagits eller de företrädarbefogenheter som bekräftats i den utfärdande myndighetens medlemsstat (*den ursprungliga åtgärden* eller *de ursprungliga bekräftade företrädarbefogenheterna*),

- b) de omständigheter som ska intygas stämmer överens med den ursprungliga åtgärden eller de ursprungliga bekräftade företrädarbefogenheterna,
 - c) den ursprungliga åtgärden eller de ursprungliga bekräftade företrädarbefogenheterna fortfarande gäller och inte har ersatts av en senare åtgärd eller senare bekräftade företrädarbefogenheter.
2. Den utfärdande myndigheten ska kontrollera alla omständigheter som anges i punkt [1](#), särskilt genom att använda sig av den information och de handlingar som den har tillgång till. Den får också göra ytterligare efterforskningar som är nödvändiga för att kontrollera dessa omständigheter. I detta avseende får den från sökanden eller de behöriga myndigheterna i en annan medlemsstat eller från båda begära den information eller de handlingar som den anser vara nödvändiga för att kontrollera de omständigheter som ska intygas.
 3. För kontrollen av de omständigheter som anges i punkt [1](#) ska den utfärdande myndigheten, när så är möjligt, även söka i det sammankopplingsystem som inrättas genom kapitel [VIII](#).
 4. Sökanden ska på begäran förse den utfärdande myndigheten med de handlingar eller den information som avses i punkt [1](#). Likaledes ska behöriga myndigheter i andra medlemsstater på begäran förse den utfärdande myndigheten med de handlingar eller den information de har, om dessa behöriga myndigheter enligt nationell lag skulle ha rätt att förse en annan nationell myndighet med sådan information.
 5. Den utfärdande myndigheten ska utfärda företrädarintyget utan dröjsmål så snart alla omständigheter som anges i punkt [1](#) har bekräftats föreligga. Den ska utfärda företrädarintyget även om den vuxne har bytt hemvist till en annan medlemsstat eller till ett tredjeland. Den ska inte utfärda företrädarintyget om den ursprungliga åtgärden eller de ursprungliga bekräftade företrädarbefogenheterna eller de omständigheter som ska intygas har bestritts, såvida de inte är provisoriskt tillämpliga.
 6. Företrädarintyget ska utfärdas med användning av formuläret i **bilaga III**.
 7. Företrädarintyget ska fyllas i och utfärdas på språket i den utfärdande myndighetens medlemsstat. Företrädarintyget får på begäran av sökanden även utfärdas på ett annat av unionens officiella språk. Detta medför inte någon skyldighet för den utfärdande myndighet som utfärdar företrädarintyget att tillhandahålla en översättning eller translitterering av det översättningsbara innehållet i fritextfälten.
 8. Den utfärdande myndigheten ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att informera den vuxne och alla personer med ett berättigat intresse om att företrädarintyget har utfärdats.
 9. Företrädarintyget ska vara giltigt i ett års tid. I motiverade fall får den utfärdande myndigheten besluta att giltighetstiden ska vara längre eller kortare, särskilt när den ursprungliga åtgärden har en längre eller kortare varaktighet än ett år.

Artikel 39

Företrädarintygets innehåll

1. Företrädarintyget ska ange vilka befogenheter den vuxnes företrädare har eller omvänt, beroende på vad som är lämpligt, vilka befogenheter företrädaren inte har. I

tillämpliga fall ska företrädarintyget också ange eventuella begränsningar av befogenheterna eller villkor som är knutna till dem.

Artikel 40

Företrädarintygets verkningar

1. Företrädarintyget ska ha verkningar i alla medlemsstater utan att det krävs något särskilt förfarande.
2. Det ska antas att företrädarintyget på ett korrekt sätt visar omständigheter som har fastställts enligt den lag som är tillämplig på den ursprungliga åtgärden eller de ursprungliga bekräftade företrädarbefogenheterna eller enligt varje annan lag som är tillämplig på vissa delar av dem. Den person som i företrädarintyget anges som företrädare för en vuxen ska antas ha de befogenheter som nämns i företrädarintyget utan några andra villkor för eller inskränkningar i dessa befogenheter än de som anges i företrädarintyget. Detta antagande ska dock inte omfatta omständigheter som inte regleras av denna förordning.
3. Varje person som utifrån den information som intygas i ett giltigt företrädarintyg har kontakter med någon som i företrädarintyget anges som den vuxnes företrädare i ett visst ärende, ska anses ha haft kontakt med någon med rätt att företräda den vuxne i ärendet, såvida inte personen vet att innehållet i företrädarintyget är felaktigt eller ogiltigt eller på grund av grov vårdslöshet är omedveten om felaktigheterna eller ogiltigheten.

Artikel 41

Bestyrkta kopior av företrädarintyget

1. Den utfärdande myndigheten ska behålla originalet av företrädarintyget och utfärda en eller flera bestyrkta kopior till sökanden.
2. Den utfärdande myndigheten ska, för de ändamål som anges i artiklarna [42.3](#) och [44.2](#), upprätta en förteckning över bestyrkta kopior som har utfärdats i enlighet med punkt 1 i denna artikel.
3. Den bestyrkta kopians sista giltighetsdag ska motsvara företrädarintygets sista giltighetsdag i enlighet med artikel [38.9](#) och ska anges med förfalldatum på den bestyrkta kopian. När denna period har löpt ut ska varje person som innehar en bestyrkt kopia, för att kunna använda företrädarintyget för de ändamål som anges i artikel [35](#), begära att den utfärdande myndigheten utfärdar ett nytt företrädarintyg.

Artikel 42

Rättelse, ändring eller återkallelse av företrädarintyget

1. Den utfärdande myndigheten ska på begäran av varje person med ett berättigat intresse eller på eget initiativ rätta skrivfel i företrädarintyget.
2. Den utfärdande myndigheten ska, på begäran av varje person med ett berättigat intresse eller, där denna möjlighet föreskrivs enligt nationell lag, på eget initiativ, ändra eller återkalla företrädarintyget om det har fastställts att företrädarintyget är felaktigt eller ogiltigt eller att enskilda uppgifter i det är felaktiga eller ogiltiga.

3. Den utfärdande myndigheten ska utan dröjsmål informera alla personer till vilka bestyrkta kopior av företrädarintyget har utfärdats i enlighet med artikel [41.1](#) om varje rättelse, ändring eller återkallelse av företrädarintyget.

Artikel 43

Prövningsförfaranden

1. Beslut som fattas av den utfärdande myndigheten i enlighet med artikel [38](#) om utfärdande av ett företrädarintyg eller om vägran att utfärda ett företrädarintyg kan bestridas av varje person med ett berättigat intresse.

Beslut som fattas av den utfärdande myndigheten i enlighet med artiklarna [42](#) och [44.1 a](#) kan bestridas av varje person med ett berättigat intresse.

Bestridandet ska lämnas in till en rättslig myndighet i den utfärdande myndighetens medlemsstat, i enlighet med den medlemsstatens lag.

2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om vilka rättsliga myndigheter som är behöriga att handlägga prövningsförfaranden i enlighet med punkt [1](#).
3. Om ett företrädarintyg i samband med bestridande enligt punkt 1 skulle visa sig vara felaktigt eller ogiltigt, ska den behöriga rättsliga myndigheten rätta, ändra eller återkalla företrädarintyget eller säkerställa att den utfärdande myndigheten rättar, ändrar eller återkallar företrädarintyget.

Om vägran att utfärda ett företrädarintyg i samband med bestridande enligt punkt 1 skulle visa sig vara omotiverad, ska den behöriga rättsliga myndigheten utfärda företrädarintyget eller säkerställa att den utfärdande myndigheten gör en ny bedömning av ärendet och fattar ett nytt beslut.

Artikel 44

Hävning av företrädarintygets verkningar

1. Företrädarintygets verkningar får hävas av en av följande behöriga myndigheter:
 - a) Den utfärdande myndigheten, på begäran av varje person med ett berättigat intresse, i avvaktan på en ändring eller återkallelse av företrädarintyget i enlighet med artikel [42](#).
 - b) Den rättsliga myndighet som avses i artikel [43](#), på begäran av varje person som har rätt att bestrida ett beslut som fattats av den utfärdande myndigheten, i avvaktan på ett sådant bestridande.
2. Den utfärdande myndigheten eller i förekommande fall den rättsliga myndigheten ska utan dröjsmål informera alla personer till vilka bestyrkta kopior av företrädarintyget har utfärdats i enlighet med artikel [41.1](#) om eventuell hävning av företrädarintygets verkningar.

Under den tid som företrädarintygets verkningar är hävda får inga ytterligare bestyrkta kopior av företrädarintyget utfärdas.

Kapitel VIII

UPPRÄTTANDE OCH SAMMANKOPPLING AV SKYDDSREGISTER

Artikel 45

Upprättande av skyddsregister

1. Senast [två år efter den dag då förordningen börjar tillämpas] ska medlemsstaterna på sitt territorium upprätta och underhålla ett eller flera register i vilka information registreras om skyddsåtgärder och, när en behörig myndighets bekräftelse av företrädarbefogenheter föreskrivs i deras nationella lag, om dessa företrädarbefogenheter (*skyddsregister*).
2. Den information som registreras i de register som avses i punkt 1 ska omfatta följande (*obligatorisk information*):
 - a) Uppgift om att en åtgärd har vidtagits eller, i tillämpliga fall, att företrädarbefogenheter har beviljats eller bekräftats.
 - b) Datum för den första åtgärden samt datum för de efterföljande åtgärder som vidtagits eller, i tillämpliga fall, datum då företrädarbefogenheterna beviljades av en vuxen eller bekräftades av en behörig myndighet.
 - c) När en åtgärd eller ett beslut om företrädarbefogenheter tillämpas provisoriskt, datum då tidsfristen för att bestrida åtgärden eller beslutet om företrädarbefogenheter löper ut.
 - d) Eventuellt datum då åtgärderna eller företrädarbefogenheterna upphör att gälla eller ska omprövas.
 - e) Den behöriga myndighet som har vidtagit, ändrat eller upphävt åtgärden eller registrerat, bekräftat, ändrat eller upphävt företrädarbefogenheterna.
 - f) Den vuxnes namn, födelseort och födelsedatum samt, i tillämpliga fall, dennes nationella identifieringsnummer.
3. Den information som avses i punkt 1 ska publiceras i skyddsregistren så snart som möjligt efter det att följande villkor är uppfyllda:
 - a) Myndigheterna i medlemsstaten har
 - i) vidtagit, ändrat eller upphävt en åtgärd, eller
 - ii) bekräftat, ändrat eller upphävt företrädarbefogenheter som beviljats av en vuxen.
 - b) Tidsfristen för att överklaga åtgärden eller beslutet om företrädarbefogenheter har löpt ut, såvida inte åtgärden eller företrädarbefogenheterna tillämpas provisoriskt.
4. Punkt 1 ska inte hindra medlemsstaterna från att införa ytterligare handlingar eller kompletterande information i sina skyddsregister, t.ex. rörande företrädarens namn eller företrädandets typ och omfattning.

Artikel 46

Interoperabilitet för register över andra företrädarbefogenheter

Senast [två år efter den dag då förordningen börjar tillämpas] ska medlemsstater där nationell lag föreskriver elektroniska register med information om andra företrädarbefogenheter som registrerats av en behörig myndighet, och där nationell lag inte föreskriver bekräftelse av sådana företrädarbefogenheter, säkerställa att den obligatoriska information som avses i artikel [45.2](#) registreras i dessa register.

Artikel 47

Sammankoppling av register

1. Kommissionen ska genom genomförandeakter inrätta ett decentraliserat sammankopplingssystem (*sammankopplingssystem*) som består av
 - a) medlemsstaternas skyddsregister över åtgärder som avses i artikel [45](#) och, i tillämpliga fall, medlemsstaternas skyddsregister över bekräftade företrädarbefogenheter som avses i artikel [45](#) och medlemsstaternas register över andra företrädarbefogenheter som avses i artikel [46](#),
 - b) en central elektronisk åtkomstpunkt till informationen i systemet.
2. Sammankopplingssystemet ska tillhandahålla en söktjänst på unionens alla officiella språk för att tillgängliggöra följande:
 - a) Den obligatoriska information som anges i artikel [45.2](#).
 - b) Eventuella andra handlingar eller uppgifter som ingår i skyddsregistren eller de andra registren över företrädarbefogenheter och som medlemsstaterna väljer att göra tillgängliga via sammankopplingssystemet.

Artikel 48

Villkor för tillgång till information genom sammankopplingssystemet

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att den information som avses i artikel [47.2](#) är tillgänglig utan kostnad via sammankopplingssystemet.
2. Den information som är tillgänglig via sammankopplingssystemet ska endast vara tillgänglig för de behöriga myndigheter eller centralmyndigheter i en medlemsstat som
 - a) har åtkomst till den obligatoriska informationen enligt sin nationella lagstiftning,
 - b) har ett berättigat intresse av att få åtkomst till denna information.
3. För tillämpningen av punkt [2 a](#) ska medlemsstaterna tillhandahålla medel för att ge dessa behöriga myndigheter eller centralmyndigheter åtkomsträtt till sammankopplingssystemet.
4. På begäran av dessa behöriga myndigheter eller centralmyndigheter ska sammankopplingssystemet automatiskt göra den information som avses i artikel [47.2](#) tillgänglig för dem.

Kapitel IX DIGITAL KOMMUNIKATION

Artikel 49

Medel för kommunikation mellan behöriga myndigheter eller centralmyndigheter

1. Skriftlig kommunikation mellan behöriga myndigheter eller centralmyndigheter, inbegripet utbyte av formulären i **bilagorna I–X**, ska ske via ett säkert och tillförlitligt decentraliserat it-system.
2. Det kan vara olämpligt att använda det decentraliserade it-systemet för direkt kommunikation mellan myndigheter enligt artikel [27.1](#) och i stället får andra kommunikationsmedel användas.
3. Om elektronisk kommunikation enligt punkt [1](#) inte är möjlig på grund av en störning i det decentraliserade it-systemet, det översända materialets beskaffenhet eller exceptionella omständigheter, ska översändandet ske på det snabbaste och lämpligaste alternativa sättet, med beaktande av behovet av att säkerställa ett säkert och tillförlitligt informationsutbyte.

Artikel 50

Kommunikation via den europeiska elektroniska åtkomstpunkten

1. Den europeiska elektroniska åtkomstpunkt som inrättas på den europeiska e-juridikportalen i enlighet med artikel 4 i förordning (EU) [*digitaliseringsförordningen*] får användas för elektronisk kommunikation mellan fysiska och juridiska personer och medlemsstaternas behöriga myndigheter och utfärdande myndigheter i samband med följande:
 - a) Förfaranden för beslut om erkännande eller icke-erkännande av en åtgärd som vidtagits i en medlemsstat i enlighet med artikel [10](#).
 - b) En ansökan om utfärdande av intyg i enlighet med artiklarna [15](#) och [17](#).
 - c) En ansökan om utfärdande, rättelse, ändring, återkallelse eller hävning av eller prövningsförfaranden för det europeiska företrädarintyget i enlighet med kapitel [VII](#).
2. Artiklarna 4.3, 5.2, 5.3 och 6 i förordning (EU) [...] [*digitaliseringsförordningen*] ska tillämpas på elektronisk kommunikation i enlighet med punkt [1](#).

Artikel 51

Elektroniska underskrifter och elektroniska stämplor

1. Den allmänna ram för användning av betrodda tjänster vilken fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014²⁶ ska tillämpas på elektronisk kommunikation enligt denna förordning.
2. Om en handling som överförs som ett led i elektronisk kommunikation enligt artikel [49.1](#) kräver eller innehåller en stämpel eller handskrivna underskrift, får

²⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG (EUT L 257, 28.8.2014, s. 73).

kvalificerade elektroniska stämplat eller kvalificerade elektroniska underskrifter enligt definitionerna i förordning (EU) nr 910/2014 användas i stället.

3. Om en handling som överförs som ett led i elektronisk kommunikation enligt artikel [50](#) kräver eller innehåller en stämpel eller handskrivna underskrift, får avancerade elektroniska stämplat, avancerade elektroniska underskrifter, kvalificerade elektroniska stämplat eller kvalificerade elektroniska underskrifter enligt definitionerna i förordning (EU) nr 910/2014 användas i stället.

Artikel 52

Elektroniska handlingars rättsverkan

Handlingar som överförs som ett led i elektronisk kommunikation ska inte nekas rättsverkan eller betraktas som otillåtliga i gränsöverskridande rättsliga förfaranden enligt denna förordning enbart på grund av att de är i elektronisk form.

Kapitel X DATASKYDD

Artikel 53

Allmänna bestämmelser om dataskydd

1. Personuppgifter som krävs för tillämpningen av denna förordning ska behandlas av medlemsstaternas behöriga myndigheter och centralmyndigheter för att rationalisera gränsöverskridande förfaranden och samarbete mellan medlemsstaterna i frågor som omfattas av denna förordning och därmed stärka skyddet för vuxna i internationella situationer. I synnerhet ska personuppgifter behandlas enligt denna förordning för följande ändamål:
 - a) Fastställande av de medlemsstater vars myndigheter har behörighet enligt kapitel [II](#).
 - b) Fastställande av tillämplig lag för åtgärder och företrädarbefogenheter enligt kapitel [III](#).
 - c) Underlättande av gränsöverskridande förfaranden för erkännande och verkställighet av åtgärder enligt kapitel [IV](#), inbegripet erhållande av ett beslut om erkännande eller icke-erkännande av en åtgärd enligt artikel [10](#) och uppvisande av handlingar för åberopande eller verkställighet av åtgärden i enlighet med artikel [14](#).
 - d) Underlättande av godkännandet av officiella handlingar i alla medlemsstater enligt kapitel [V](#).
 - e) Samarbetet mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter och centralmyndigheter enligt kapitel [VI](#) och den digitala kommunikationen dem emellan i enlighet med artikel [49](#).
 - f) Elektronisk kommunikation med medlemsstaternas behöriga myndigheter som fysiska och juridiska personer kan använda i samband med specifika förfaranden och ansökningar enligt denna förordning.
 - g) Utfärdande av intyg i enlighet med artiklarna [15](#) och [17](#), av formulär för förenkling av gränsöverskridande samarbete enligt bilagorna och av ett europeiskt företrädarintyg i enlighet med kapitel [VII](#).

2. Inom ramen för denna förordning behandlas personuppgifter som ingår i de handlingar som medlemsstaternas behöriga myndigheter och centralmyndigheter hanterat för de ändamål som anges i punkt [1](#). Behandling av personuppgifter enligt denna förordning ska begränsas till vad som är nödvändigt för de ändamål som anges i punkt [1](#), utan att det påverkar ytterligare behandling för arkivändamål av allmänt intresse i enlighet med artiklarna 5.1 b och 89 i förordning (EU) 2016/679.
3. Vid tillämpningen av denna förordning ska behöriga myndigheter och centralmyndigheter som av medlemsstaterna bemyndigats att tillämpa denna förordning betraktas som personuppgiftsansvariga i den mening som avses i artikel 4.7 i förordning (EU) 2016/679. Personuppgiftsansvariga ska säkerställa säkerhet, integritet, äkthet och konfidentialitet för de uppgifter som behandlas för de ändamål som anges i punkt [1](#).
4. Utan hinder av punkt [3](#) ska kommissionen betraktas som personuppgiftsansvarig i den mening som avses i artikel 3.8 i förordning (EU) 2018/1725 med avseende på behandling av personuppgifter genom den europeiska elektroniska åtkomstpunkten i enlighet med artikel [50](#). Denna behandling ska ske för att tillhandahålla medel för elektronisk kommunikation med medlemsstaternas behöriga myndigheter som fysiska och juridiska personer får använda i samband med specifika förfaranden och ansökningar enligt denna förordning. Kommissionen ska vidta de tekniska åtgärder som krävs för att säkerställa säkerheten för personuppgifter som överförs, i synnerhet konfidentialitet och integritet vid all överföring.

Artikel 54

Uppgifter som inhämtats via sammankopplingssystemet

1. Utan hinder av artikel [53](#) ska behandling av personuppgifter enligt kapitel [VIII](#) om upprättande av skyddsregister och sammankoppling av register regleras av punkterna 2–5 i den här artikeln.
2. Behandling av personuppgifter enligt kapitel [VIII](#) ska begränsas till vad som är nödvändigt för att underlätta gränsöverskridande tillhandahållande av information om en åtgärd eller företrädarbefogenheter avseende en viss vuxen. Utan att det påverkar artikel [47.2 b](#) ska behandlingen begränsas till de personuppgifter som ingår i den obligatoriska information som anges i artikel [45.2](#).
3. Personuppgifter ska lagras i medlemsstaternas skyddsregister som avses i artikel [45.1](#) eller i register över andra företrädarbefogenheter som avses i artikel [46](#). Lagringstiden för uppgifter i sammankopplingssystemet ska begränsas till vad som är nödvändigt för att koppla samman dessa register och göra det möjligt att hämta och få tillgång till uppgifterna från dem.
4. Medlemsstaterna ska vara ansvariga, i enlighet med artikel 4.7 i förordning (EU) 2016/679, för insamling och lagring av uppgifter i de register som avses i artiklarna [45](#) och [46](#) och för beslut som fattas för att göra dessa uppgifter tillgängliga i det sammankopplingssystem som avses i artikel [47](#).
5. När det gäller det sammankopplingssystem som avses i artikel [47](#) ska kommissionen betraktas som personuppgiftsansvarig i den mening som avses i artikel 3.8 i förordning (EU) 2018/1725. Den ska anta de tekniska lösningar som krävs för att den ska kunna fullgöra sina skyldigheter inom ramen för denna funktion. Kommissionen ska i synnerhet vidta de tekniska åtgärder som krävs för att säkerställa säkerheten för

personuppgifter under överföring, särskilt vad gäller deras konfidentialitet och integritet.

Kapitel XI DELEGERADE AKTER

Artikel 55

Delegering av befogenhet

Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel [56](#) med avseende på ändring av **bilagorna I–X** i syfte att uppdatera eller göra tekniska ändringar av de bilagorna.

Artikel 56

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel [55](#) ges till kommissionen tills vidare från och med [*den dag då denna förordning träder i kraft*].
3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel [55](#) får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.
5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
6. En delegerad akt som antas enligt artikel [55](#) ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Kapitel XII ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 57

Legalisering eller annat liknande förfarande

Ingen legalisering och inget annat liknande förfarande får krävas inom ramen för denna förordning.

Artikel 58

Förhållande till andra instrument

1. Denna förordning ska inte påverka tillämpningen av internationella konventioner i vilka en eller flera medlemsstater är part när denna förordning antas och vilka gäller frågor som omfattas av denna förordning.
2. Utan hinder av punkt 1 ska denna förordning ha företräde mellan medlemsstaterna framför konventioner som har ingåtts uteslutande mellan två eller flera av dem, i den mån som konventionerna gäller frågor som regleras genom denna förordning.

Artikel 59

Förhållande till 2000 års Haagkonvention

1. I förhållande till 2000 års Haagkonvention ska denna förordning tillämpas
 - a) med förbehåll för punkt [2](#) när den berörde vuxne har hemvist inom en medlemsstats territorium,
 - b) även när den berörde vuxne har hemvist inom territoriet för en stat som är part i den konventionen och där denna förordning inte är tillämplig, när det gäller erkännande och verkställighet av en åtgärd som vidtagits eller godkännande av en officiell handling som upprättats av en behörig myndighet i en medlemsstat på en annan medlemsstats territorium.
2. Utan hinder av punkt 1 gäller följande:
 - a) Artikel 7 i 2000 års Haagkonvention ska tillämpas på en vuxen som är medborgare i en part i den konventionen där denna förordning inte är tillämplig.
 - b) Artikel 8 i 2000 års Haagkonvention ska tillämpas på överföring av behörighet mellan en myndighet i en medlemsstat och en myndighet i en part i den konventionen där denna förordning inte är tillämplig.
 - c) Kapitel V i 2000 års Haagkonvention ska tillämpas på samarbete mellan behöriga myndigheter och centralmyndigheter i en medlemsstat och en part i den konventionen där denna förordning inte är tillämplig.

Artikel 60

Genomförandeakter som ska antas av kommissionen

1. Kommissionen ska anta genomförandeakter om inrättande av det decentraliserade system för sammankoppling av register som avses i artikel [47](#) (*sammankopplingssystem*), i vilka följande fastställs:
 - a) Tekniska specifikationer som definierar metoderna för kommunikation och informationsutbyte på elektronisk väg utifrån den fastställda gränssnittsspecifikationen för sammankopplingssystemet.
 - b) Tekniska åtgärder som säkerställer minimistandarder för it-säkerhet vad gäller kommunikation och överföring av information inom sammankopplingssystemet.

- c) Minimikriterier för den söktjänst som tillhandahålls genom sammankopplingssystemet på grundval av den information som anges i artikel [45](#).
 - d) Minimikriterier för visningen av sökresultat i sammankopplingssystemet på grundval av den information som anges i artikel [45](#).
 - e) Former och tekniska villkor för tillgång till de tjänster som tillhandahålls genom sammankopplingssystemet.
 - f) En teknisk semantisk ordlista som innehåller en grundläggande förklaring av medlemsstaternas skyddsåtgärder eller företrädarbefogenheter.
 - g) Specificering av de kategorier av uppgifter som är tillgängliga, även enligt artikel [47.2 b](#).
 - h) Dataskyddsåtgärder.
2. Kommissionen ska anta genomförandeakter om inrättande av det decentraliserade it-system som avses i kapitel [IX](#), i vilka följande fastställs:
- a) Tekniska specifikationer som fastställer de elektroniska kommunikationsmetoderna för det decentraliserade it-systemet.
 - b) Tekniska specifikationer för kommunikationsprotokoll.
 - c) Mål för informationssäkerhet och relevanta tekniska åtgärder som säkerställer minimistandarderna för informationssäkerhet och en hög cybersäkerhet vad gäller behandlingen och kommunikationen av information inom det decentraliserade it-systemet.
 - d) Minimimål för tillgänglighet och eventuella därtill relaterade tekniska krav för de tjänster som tillhandahålls genom det decentraliserade it-systemet.
 - e) Dataskyddsåtgärder.
3. De genomförandeakter som avses i denna artikel ska antas i enlighet med det förfarande som avses i artikel [64](#).
4. Genomförandeakterna om inrättande av sammankopplingssystemet i enlighet med punkt 1 ska antas senast den [3 år efter ikraftträdandet].
5. Genomförandeakterna om inrättande av det decentraliserade it-systemet i enlighet med punkt 2 ska antas senast den [2 år efter ikraftträdandet].

Artikel 61

Referensprogramvara

1. I syfte att inrätta det decentraliserade it-system som avses i artikel [50](#) ska kommissionen ansvara för att skapa, underhålla och utveckla referensprogramvara som medlemsstaterna kan välja att använda som sitt backend-system i stället för ett nationellt it-system för kommunikation mellan behöriga myndigheter och centralmyndigheter enligt artikel [49](#) och mellan fysiska och juridiska personer och behöriga myndigheter och utfärdande myndigheter enligt artikel [50](#).
2. Skapandet, underhållet och utvecklingen av referensprogramvaran ska finansieras genom unionens allmänna budget.

3. Kommissionen ska tillhandahålla, underhålla och stödja referensprogramvaran utan kostnad.

Artikel 62

Kostnader för upprättande av skyddsregister och sammankoppling av medlemsstaternas register

1. Upprättandet, underhållet och utvecklingen av det sammankopplingsystem som inrättas genom kapitel [VIII](#) ska finansieras genom unionens allmänna budget.
2. Varje medlemsstat ska bära kostnaderna för att upprätta och anpassa sina register enligt artiklarna [45](#) och [46](#) för att göra dem interoperabla med det decentraliserade systemet för sammankoppling av register samt kostnaderna för att administrera, driva och underhålla dessa register. Detta ska inte påverka möjligheten att ansöka om bidrag för att stödja sådan verksamhet inom ramen för unionens finansieringsprogram.

Artikel 63

Kostnaderna för det decentraliserade it-systemet, den europeiska elektroniska åtkomstpunkten och de nationella it-portalerna

1. När det gäller det decentraliserade it-system som inrättats i enlighet med kapitel [IX](#) ska varje medlemsstat bära kostnaderna för installationen, driften och underhållet av det decentraliserade it-systemets åtkomstpunkter som är belägna på deras territorium.
2. Varje medlemsstat ska bära kostnaderna för att inrätta och anpassa sina nationella it-system för att göra dem interoperabla med åtkomstpunkterna, och ska bära kostnaderna för att administrera, driva och underhålla dessa system.
3. Ingenting ska hindra medlemsstaterna från att ansöka om bidrag till stöd för den verksamhet som avses i punkterna 1 och 2 inom ramen för unionens relevanta finansieringsprogram.
4. Kommissionen ska bära alla kostnader som är förknippade med den europeiska elektroniska åtkomstpunkten.

Artikel 64

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011²⁷.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Artikel 65

Övergångsbestämmelser

²⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

1. Denna förordning ska endast tillämpas på åtgärder som vidtas, officiella handlingar som upprättas eller registreras och företrädarbefogenheter som bekräftas efter den [tillämpningsdatum].
2. Utan hinder av punkt 1 ska denna förordning tillämpas från och med den [tillämpningsdatum] på företrädarbefogenheter som tidigare beviljats av en vuxen på villkor som motsvarar dem som anges i artikel 15 i 2000 års Haagkonvention.
3. Kapitel VI om samarbete mellan centralmyndigheter ska tillämpas på begäranden och ansökningar som mottas av centralmyndigheterna från och med den [tillämpningsdatum].
4. Kapitel VII om det europeiska företrädarintyget ska tillämpas på ansökningar om företrädarintyget som mottas av den utfärdande myndigheten från och med den [tillämpningsdatum].
5. Medlemsstaterna ska använda det decentraliserade it-system som avses i artikel 49.1 för förfaranden som inleds från och med den första dagen i månaden efter perioden på två år efter antagandet av den genomförandeakt som avses i artikel 60.5.
6. Kapitel VIII om upprättande och sammankoppling av skyddsregister och register över andra företrädarbefogenheter ska tillämpas på de åtgärder som vidtas och de företrädarbefogenheter som bekräftas eller registreras från och med den första dagen i månaden efter perioden på två år efter antagandet av den genomförandeakt som avses i artikel 60.4.

Artikel 66

Övervakning och utvärdering

1. Senast [10 år efter ikraftträdandet] ska kommissionen göra en utvärdering av denna förordning och för Europaparlamentet, rådet [och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén] lägga fram en rapport om utvärderingen av denna förordning med stöd av information som lämnats av medlemsstaterna och samlats in av kommissionen. Rapporten ska vid behov åtföljas av ett lagstiftningsförslag.
2. Från och med [3 år efter ikraftträdandet] ska medlemsstaterna inom ramen för det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område årligen lämna följande uppgifter till kommissionen:
 - a) Antalet inkommande meddelanden som mottagits av deras myndigheter enligt artikel 7 i 2000 års Haagkonvention och som skickats av myndigheter i en annan medlemsstat.
 - b) Antalet inkommande begäranden som mottagits av deras myndigheter enligt artikel 8 i 2000 års Haagkonvention och som skickats av myndigheter i en annan medlemsstat.
 - c) Antalet europeiska företrädarintyg som utfärdats av deras behöriga myndigheter och antalet begäranden om rättelse, ändring eller återkallelse av tidigare utfärdade europeiska företrädarintyg, samt, om möjligt, fördelningen mellan företrädarintyg som utfärdats på grundval av en ursprunglig åtgärd och företrädarintyg som utfärdats på grundval av ursprungliga bekräftade företrädarbefogenheter.

- d) Antalet inkommande begäranden som centralmyndigheterna tagit emot från centralmyndigheter i andra medlemsstater och om möjligt karaktären av dessa begäranden.
- e) Antalet inkommande begäranden som deras myndigheter eller centralmyndigheter tagit emot från myndigheter och behöriga myndigheter i andra medlemsstater och om möjligt karaktären av dessa begäranden.
- f) Den genomsnittliga handläggningstiden för de ärenden som behandlats av centralmyndigheterna enligt denna förordning, baserat på antalet avslutade ärenden under det aktuella året. Ärendets handläggningstid beräknas från den dag då det registrerades av centralmyndigheten till och med den dag då ärendet avslutas permanent.

Artikel 67

Information tillgänglig för allmänheten

1. Medlemsstaterna ska, i syfte att göra informationen tillgänglig för allmänheten inom ramen för det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område, tillhandahålla faktablad med en kort sammanfattning av sin nationella lagstiftning, inbegripet, i förekommande fall, följande information:
 - a) En vägledande förteckning över åtgärder till skydd för vuxna.
 - b) En vägledande förteckning över företrädarbefogenheter till skydd för vuxna.
 - c) Förekomsten av och förfarandena för bekräftelse av företrädarbefogenheter.
 - d) De myndigheter som har behörighet i frågor som rör skydd av vuxna och deras roller och kontaktuppgifter när så är möjligt.
 - e) De nationella förfaranden som gäller för fastställande, registrering, bekräftelse, ändring och upphävande av åtgärder och/eller företrädarbefogenheter.
2. Medlemsstaterna ska fortlöpande uppdatera denna information.

Artikel 68

Tillgänglighet

Information, formulär och ansökningar som tillhandahålls allmänheten enligt denna förordning ska göras tillgängliga för allmänheten i enlighet med tillgänglighetskraven i direktiv (EU) 2019/882.

Artikel 69

Information som ska meddelas kommissionen

1. Medlemsstaterna ska till kommissionen lämna information om följande:
 - a) De myndigheter som är behöriga att fatta beslut om erkännande eller icke-erkännande av en åtgärd som vidtagits i en annan medlemsstat i enlighet med artikel [9.2](#).
 - b) De myndigheter som är behöriga att utfärda det intyg som avses i artikel [15](#).
 - c) Relevanta bestämmelser i deras nationella lagstiftning om bevisvärdet av officiella handlingar till skydd för vuxna.

- d) Villkoren för fastställande av en officiell handlings äkthet enligt nationell lag, i den mening som avses i artikel [16.2](#).
 - e) De myndigheter som är behöriga att utfärda det intyg som avses i artikel [17](#).
 - f) Namn på, adress till och sätt att komma i kontakt med de centralmyndigheter som har utsetts i enlighet med artikel [18](#).
 - g) I tillämpliga fall, namn på, adress till och kontaktuppgifter för de myndigheter och andra organ som är behöriga att inleda medling eller andra typer av alternativ tvistlösning i den mening som avses i artikel [28](#).
 - h) Språk som godtas för översättningar i enlighet med artikel [31](#).
 - i) De myndigheter som är behöriga att utfärda det europeiska företrädarintyget i enlighet med artikel [36.2](#).
 - j) De myndigheter som är behöriga att handlägga prövningsförfaranden i enlighet med artikel [43](#).
 - k) Eventuella avgifter som medlemsstaterna tar ut för utfärdandet av det europeiska företrädarintyget i enlighet med artikel [37.2](#).
 - l) De rättsliga myndigheter som är behöriga att handlägga prövningsförfaranden i enlighet med artikel [43](#) och begäranden om hävning av företrädarintygets verkningar i enlighet med artikel [44](#).
 - m) De myndigheter som avses i artikel [48.2 a](#) och som har tillgång till information via systemet för sammankoppling av register.
2. Medlemsstaterna ska lämna den information som avses i punkt 1 a–l senast den första dagen i månaden efter en period på 15 månader efter det att tillämpningen inleds, och den information som avses i punkt 1 m senast den första dagen i månaden efter perioden på två år efter ikraftträdandet av den genomförandeakt som avses i artikel [60.4](#).
 3. Medlemsstaterna ska meddela kommissionen alla ändringar av den information som avses i punkt 1.
 4. Kommissionen ska offentliggöra den information som avses i punkt 1 på lämpligt sätt, inbegripet via den europeiska e-juridikportalen.

Artikel 70

Ikraftträdande och tillämpning

1. Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.
2. Den ska tillämpas från och med [den första dagen i den månad som följer på perioden på 18 månader från dagen för ikraftträdandet av denna förordning].
3. Artiklarna [49](#) och [50](#) ska tillämpas från och med den första dagen i månaden efter perioden på två år efter ikraftträdandet av den genomförandeakt som avses i artikel [60.2](#).
4. Artiklarna [45](#) och [46](#) ska tillämpas från och med den [två år efter tillämpningsdagen].
5. Artikel [47](#) ska tillämpas från och med den första dagen i månaden efter perioden på två år efter ikraftträdandet av den genomförandeakt som avses i artikel [60.1](#).

6. Artikel [38.3](#) ska tillämpas från och med den första dagen i månaden efter perioden på två år efter antagandet av den genomförandeakt som avses i artikel [60.4](#).

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande
[...]

På rådets vägnar
Ordförande
[...]

Bryssel den 31.5.2023
COM(2023) 281 final

2023/0170 (NLE)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om bemyndigande för medlemsstater att i Europeiska unionens intresse bli eller förbli parter i konventionen av den 13 januari 2000 om internationellt skydd för vuxna

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

- **Motiv och syfte med förslaget**

EU strävar efter att skapa, bevara och utveckla ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, där fri rörlighet för personer, tillgång till rättslig prövning och full respekt för de grundläggande rättigheterna säkerställs.

Detta mål bör även omfatta gränsöverskridande skydd för vuxna som på grund av nedsatt eller bristande personlig förmåga inte kan försvara sina intressen (*vuxna*). Med vuxen avses en person som fyllt 18 år.

Antalet vuxna i sådana situationer i EU ökar på grund av den åldrande befolkningen och den därmed förknippade förekomsten av åldersrelaterade sjukdomar, och det ökande antalet personer med funktionsnedsättning. Beroende på den nationella lagstiftningen i den medlemsstat där de bor kan de omfattas av en skyddsåtgärd som vidtagits av en domstol eller en administrativ myndighet, eller stötts av en tredje part som de i förväg har utsett (genom *företrädarbefogenheter*) att ta tillvara deras intressen.

Vuxna kan behöva förvalta sina tillgångar eller fastigheter i ett annat land, genomgå akutvård eller planerad vård utomlands eller flytta till ett annat land av olika skäl.

I dessa gränsöverskridande situationer ställs vuxna inför medlemsstaternas komplexa och ibland motstridiga regler. Det kan t.ex. handla om att besluta vilken domstol eller annan myndighet som är behörig att vidta skyddsåtgärder, vilken lag som gäller i deras fall och hur man ska erkänna eller ge verkan åt ett beslut som fattats eller företrädarbefogenheter som upprättats utomlands. Detta leder till situationer där vuxna, deras familjer och deras företrädare upplever stor rättslig osäkerhet om vilka regler som kommer att gälla i deras fall, om resultatet av förfarandena och om vilka formaliteter som de måste följa. För att säkerställa att deras skydd fortsätter att vara effektivt över gränserna eller att de kan utnyttja sina rättigheter utomlands måste de ofta genomgå långa och dyra förfaranden. I vissa fall erkänns ändå inte deras skydd och de befogenheter som tilldelats deras företrädare, vare sig av domstolar eller icke-rättsliga aktörer som banker, sjukvårdspersonal eller fastighetsmäklare.

Den 13 januari 2000 antog Haagkonferensen för internationell privaträtt (*Haagkonferensen*), en mellanstatlig organisation vars syfte är att arbeta för att gradvis förenhetliga reglerna inom privaträtten¹, konventionen om internationellt skydd för vuxna (*2000 års Haagkonvention*). Denna konvention innehåller ett omfattande regelverk om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av skyddsåtgärder samt bestämmelser om tillämplig lag för företrädarbefogenheter som ger verkan åt sådana företrädarbefogenheter i ett gränsöverskridande sammanhang. I förordningen fastställs också mekanismer för samarbete mellan de behöriga myndigheterna i konventionsstater och mellan centralmyndigheter i konventionsstater.

Konventionen anses allmänt vara ett effektivt och flexibelt instrument för internationell privaträtt som är ändamålsenligt på global nivå. Det arbete som nyligen utförts inom ramen för specialkommissionen för den praktiska tillämpningen av 2000 års Haagkonvention² kommer snart att ge rättstillämpare användbara verktyg för en korrekt tillämpning, såsom en praktisk handbok.

¹ Artikel 1 i Haagkonferensens [stadga](#).

² <https://www.hcch.net/en/news-archive/details/?varevent=884>.

För närvarande är dock endast tolv EU-medlemsstater parter i konventionen³. EU har redan under en längre tid eftersträvat målet att alla medlemsstater ska ratificera och ansluta sig till 2000 års Haagkonvention.

Sedan 2008 har 2000 års Haagkonvention uttryckligen godkänts av Europeiska unionens råd⁴, Europaparlamentet⁵ och Europeiska kommissionen⁶. En bred ratificering av 2000 års Haagkonvention av medlemsstaterna, och andra länder, är avgörande för att den ska fungera effektivt. Parlamentet har aktivt stött alla medlemsstaters ratificering av konventionen samt ett eventuellt lagstiftningsinitiativ från EU:s sida för att komplettera 2000 års Haagkonvention.

Den 5–8 december 2018 anordnade kommissionen och Haagkonferensen en internationell gemensam konferens för att främja ratificeringen av 2000 års Haagkonvention och undersöka eventuella brister som skulle kräva ytterligare åtgärder⁷.

Den 3 maj 2021 skrev Tjeckiens, Frankrikes och Sloveniens justitieministrar till kommissionen för att begära att kommissionen påskyndar sitt förberedande arbete med ett lagstiftningsinitiativ.

I juni 2021 antogs rådets slutsatser⁸, i vilka medlemsstaterna bland annat uppmanades att ratificera 2000 års Haagkonvention så snabbt som möjligt och kommissionen uppmanades att överväga det eventuella behovet av en rättslig ram inom EU för att underlätta rörligheten för avgöranden om skyddsåtgärder och vid behov lägga fram förslag till lagstiftning.

³ Belgien, Tjeckien, Tyskland, Estland, Grekland, Frankrike, Cypern, Lettland, Malta, Österrike, Portugal och Finland.

⁴ I rådets slutsatser om rättsligt skydd för sårbara vuxna (14667/08 (Presse 299), 24.X.2008) uppmanade rådet de medlemsstater som inte redan hade gjort det att ”snarast inleda eller aktivt fortsätta förfarandena för undertecknande och/eller ratificering” av 2000 års Haagkonvention och uppmanade de medlemsstater ”som fortfarande överlägger internt” om anslutningen till 2000 års Haagkonvention ”att snarast möjligt slutföra dessa överläggningar”. Dessutom uttryckte Europeiska rådet i sina slutsatser om *Stockholmsprogrammet – ett öppet och säkert Europa i medborgarnas tjänst och för deras skydd*, som antogs 2009, en önskan om att medlemsstaterna ”så snart som möjligt” ansluter sig till 2000 års Haagkonvention.

⁵ Se *Rättsskydd för vuxna: gränsöverskridande konsekvenser* (P6_TA(2008)0638), Europaparlamentets resolution av den 18 december 2008 med rekommendationer till kommissionen om rättsskydd för vuxna: gränsöverskridande konsekvenser (2008/2123(INI)) (2010/C 45 E/13). I punkterna 1–4 i resolutionen uppmanades medlemsstaterna att ratificera 2000 års Haagkonvention, och kommissionen uppmanades att lägga fram ett lagförslag om att stärka samarbetet mellan medlemsstaterna, sammanfatta problemen och de bästa metoderna med avseende på 2000 års Haagkonvention samt utvärdera alternativet att Europeiska gemenskapen ansluter sig till konventionen. Det bör noteras att parlamentet i sin resolution från 2008 uppmanade kommissionen att lägga fram ett förslag ”så snart den har fått tillräcklig erfarenhet av hur Haagkonventionen fungerar”. En ytterligare resolution antogs av Europaparlamentet den 1 juni 2017 med en uppmaning till medlemsstaterna att underteckna och ratificera 2000 års Haagkonvention och att främja vuxnas självbestämmande genom att i sin nationella rätt införa lagstiftning som reglerar fullmakter på grund av beslutsoförmåga.

⁶ Se meddelandet från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén, *Att förverkliga ett område med frihet, säkerhet och rättvisa för EU-medborgarna – Handlingsplan för att genomföra Stockholmsprogrammet*, KOM(2010) 171 slutlig, Bryssel, 20.4.2010. I punkt 13 i 2010 års handlingsplan för att genomföra Stockholmsprogrammet, under rubriken ”Garantier för skyddet av de grundläggande rättigheterna/Utsatta grupper”, hänvisas till att EU:s medlemsstater blir parter i 2000 års Haagkonvention.

⁷ Kommissionens och Haagkonferensens gemensamma konferens om gränsöverskridande skydd av utsatta vuxna, Bryssel, den 5–7 december 2018, <https://www.hcch.net/en/news-archive/details/?varevent=654>.

⁸ [Rådets slutsatser om skyddet av utsatta vuxna i Europeiska unionen](#) (7 juni 2021).

Under 2021–2022 anordnade de portugisiska, franska och tjeckiska ordförandeskapen olika evenemang för att öka medvetenheten om denna fråga.

Trots dessa aktiviteter går ratificeringen av konventionen fortfarande för långsamt. I vissa medlemsstater har det lagförslag som genomför ratificeringen behandlats av parlamentet i flera år, eller så har det inte lagts fram av regeringen trots att det förberedande arbetet har avslutats. Andra medlemsstater tillämpar delvis konventionen i praktiken (särskilt bestämmelserna om behörighet och tillämplig lag), men tar inte initiativ till att formellt ratificera den. Detta skulle innebära att en centralmyndighet inrättas för att uppnå ett effektivt samarbete mellan konventionsstaterna.

Mot denna bakgrund har kommissionen beslutat att lägga fram ett initiativ som syftar till att bemyndiga de medlemsstater som ännu inte är parter i konventionen att ratificera eller ansluta sig till den. En hänvisning till detta initiativ görs i kommissionens arbetsprogram 2022: ”Vi kommer att föreslå åtgärder för att [...] **stärka det rättsliga samarbetet om skydd av utsatta vuxna i gränsöverskridande situationer.**”

Eftersom 2000 års Haagkonvention är öppen för undertecknande och ratificering av stater som var medlemmar i Haagkonferensen för internationell privaträtt den 2 oktober 1999⁹ (artikel 53 i konventionen) måste följande medlemsstater både underteckna och ratificera konventionen: Bulgarien, Spanien, Kroatien, Ungern, Rumänien, Slovenien, Slovakien och Sverige. Irland, Italien, Luxemburg, Nederländerna och Polen måste däremot endast ratificera konventionen, eftersom de redan har undertecknat den. Litauen måste ansluta sig till den, eftersom landet har varit medlem i Haagkonferensen för internationell privaträtt sedan den 23 oktober 2001.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Det finns för närvarande ingen EU-lagstiftning om gränsöverskridande skydd för utsatta vuxna. Detta förslag ingår dock i ett paket med ett förslag från kommissionen till Europaparlamentets och rådets förordning om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av åtgärder, officiella handlingar och företrädarbefogenheter samt samarbete i civilrättsliga frågor som rör skydd för vuxna. I förslaget föreskrivs det att vissa av reglerna i 2000 års Haagkonvention ska tillämpas i medlemsstaterna och det fastställs kompletterande regler för att underlätta ett ännu närmare samarbete inom EU på detta område.

Detta förslag gäller ratificering och anslutning för de medlemsstater som ännu inte är parter i 2000 års Haagkonvention, som är det enda internationella instrument som rör internationella privaträttsliga frågor om gränsöverskridande skydd för vuxna.

Båda förslagen rör internationell privaträtt, ett välutvecklat politikområde inom EU. Sedan 2000 har EU antagit ett antal rättsakter på området rättsligt samarbete i civilrättsliga frågor som har gränsöverskridande konsekvenser. Ingen av dessa rättsakter reglerar emellertid de

⁹ Artikel 53:

- (1) Konventionen ska vara öppen för undertecknande av de stater som var medlemmar i Haagkonferensen för internationell privaträtt vid tidpunkten för dess artonde session.
- (2) Den ska ratificeras, godtas eller godkännas och ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumenten ska deponeras hos utrikesministeriet i Konungariket Nederländerna, som är depositarie för konventionen.

gränsöverskridande aspekterna av personers rättskapacitet¹⁰ eller skyddet av vuxna som ”på grund av nedsatt eller bristande personlig förmåga”¹¹ inte kan försvara sina intressen.

Den föreslagna förordningen skulle gälla i medlemsstaterna, medan 2000 års Haagkonvention skulle vara tillämplig när det gäller länder utanför EU som är parter i konventionen. Eftersom vuxna i EU kan ha förbindelser med både medlemsstater och länder utanför EU (t.ex. äga egendom där eller ha personliga band dit) är en sammanhängande internationell privaträttslig ram för skydd för vuxna i både EU och länder utanför EU som är parter i konventionen avgörande för att säkerställa skyddet för vuxna i internationella situationer.

Båda förslagen kompletterar således varandra och läggs därför fram tillsammans.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

EU och medlemsstaterna är parter i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (*UNCRPD-konventionen*), som sedan den antogs 2006 utgör den internationella grunden för rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Artikel 3 c i 2000 års Haagkonvention innehåller bestämmelser som påstås främja eller tolerera ställföreträdande beslutsfattande (främst på grund av användningen av begreppet ”förvaltare, godmanskap, intressebevakning och liknande institut”). Det har diskuterats om detta skulle kunna främja eller möjliggöra erkännande av åtgärder som fastställer ställföreträdande beslutsfattande snarare än stödjande beslutsfattande, och om det skulle strida mot vuxnas rätt till oberoende och jämlikhet.

Samstämmigheten och komplementariteten mellan 2000 års Haagkonvention och de rättigheter som fastställs i UNCRPD-konventionen har erkänts vid flera tillfällen, till exempel i de slutsatser och rekommendationer (slutsatserna 2 och 3) som antogs vid den ovannämnda gemensamma konferensen med kommissionen och Haagkonferensen 2018¹².

2000 års Haagkonvention är ett internationellt privaträttsligt instrument. Den är neutral vad gäller materiell rätt, som inte föreskriver någon typ av åtgärder, och i ingressen beaktas den vuxnes intressen och respekten för hans eller hennes värdighet och oberoende i första hand. Genom att underlätta gränsöverskridande samarbete och undanröja rättsliga och praktiska hinder främjar den vissa viktiga mål i UNCRPD-konventionen. Bland dessa kan nämnas artikel 12 om likhet inför lagen och artikel 32 om internationellt samarbete, för vilket det genom 2000 års Haagkonvention införs ett system med centralmyndigheter.

Alla med funktionsnedsättning är inte heller vuxna som behöver gränsöverskridande skydd i den mening som avses i 2000 års Haagkonvention, utan endast de som inte kan försvara sina personliga eller ekonomiska intressen. Omvänt är inte alla vuxna vars psykosociala förmåga är nedsatt personer med funktionsnedsättning.

Det är också värt att påminna om att kommittén för UNCRPD-konventionen i sin rapport från 2015 om genomförandet av konventionen i EU uttryckte oro över de hinder som personer med funktionsnedsättning möter när de flyttar från en medlemsstat till en annan. Kommittén rekommenderade att EU vidtar omedelbara åtgärder för att se till att alla personer med

¹⁰ Det enda undantaget är en bestämmelse om fysiska personers rättskapacitet inom ramen för gränsöverskridande avtalsförpliktelser på privaträttsens område som fastställs i artikel 13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I).

¹¹ Artikel 1.1 i 2000 års Haagkonvention.

¹² [88f10f24-81ad-42ac-842c-315025679d40.pdf \(hcch.net\)](https://www.hcch.net/doc/88f10f24-81ad-42ac-842c-315025679d40.pdf).

funktionsnedsättning och deras familjer kan åtnjuta sin rätt till fri rörlighet på lika villkor som andra¹³.

En rättslig studie beställdes av den särskilda rapportören om rättigheter för personer med funktionsnedsättning¹⁴, och den särskilda rapportören och den oberoende experten på äldre personers åtnjutande av alla mänskliga rättigheter gjorde ett tillhörande gemensamt uttalande¹⁵. Dessa har klargjort frågan genom att konstatera att 2000 års Haagkonvention lämnar tillräckligt utrymme för tolkning och praktiska förbättringar och kan utvecklas för att återspegla moderniseringen av nationella lagar. Den särskilda rapportören påminner om att 2000 års Haagkonvention innehåller bestämmelser för att undvika eventuella konflikter med UNCRPD-konventionen och att båda instrumenten kan och bör komplettera varandra. EU och alla medlemsstater måste använda det tillgängliga utrymmet för tolkning på ett sådant sätt att efterlevnaden av den konventionen säkerställs.

Vid tillämpningen av 2000 års Haagkonvention är de konventionsstater som också är parter i UNCRPD-konventionen skyldiga att respektera UNCRPD-konventionen och de principer som fastställs där. Det är också Europeiska unionens domstols fasta rättspraxis att internationella konventioner utgör en integrerad del av unionsrätten och att deras genomförande därför måste vara förenligt med proportionalitetsprincipen, som en allmän princip i unionsrätten¹⁶.

I mars 2021 antog kommissionen strategin för rättigheter för personer med funktionsnedsättning 2021–2030¹⁷. Den behandlar särskilt frågan om ”förbättrad tillgång till rättslig prövning, rättsligt skydd, frihet och säkerhet” för personer med funktionsnedsättning. För att uppnå detta anges det uttryckligen bland de olika initiativen att ”kommissionen kommer att arbeta tillsammans med medlemsstaterna för att genomföra 2000 års Haagkonvention om det internationella skyddet av utsatta vuxna i enlighet med konventionen, bland annat genom en undersökning av skyddet av utsatta vuxna i gränsöverskridande situationer, i synnerhet personer med intellektuell funktionsnedsättning, för att lägga grunden till dess ratificering av alla medlemsstater”¹⁸.

Kommissionens rättsliga studie genomfördes 2021¹⁹, och det konstaterades bland annat att om alla medlemsstater ratificerade 2000 års Haagkonvention skulle det lösa några av de problem som är kopplade till de betydande luckorna och inkonsekvenserna i det gränsöverskridande skyddet för vuxna.

När detta beslut har antagits av rådet kommer 2000 års Haagkonvention att bli en del av unionsrätten. Den kan därmed tolkas av Europeiska unionens domstol mot bakgrund av både EU:s allmänna principer – skyddet av den fria rörligheten för personer, tillgången till rättslig prövning och full respekt för de grundläggande rättigheterna – och UNCRPD-konventionen.

¹³ Concluding observations on the initial report of the European Union: Committee on the Rights of Persons with Disabilities, (2015) draft prepared by the Committee.

¹⁴ Studien [Interpreting the 2000 Hague Convention on the International Protection of Adults Consistently with the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities \(CRPD\)](#).

¹⁵ [Gemensamt uttalande från den särskilda rapportören om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, Gerard Quinn, och den oberoende experten på äldre personers åtnjutande av alla mänskliga rättigheter, Claudia Mahler – Reflections on the Hague Convention \(2000\) on the International Protection of Adults](#), 8 juli 2021.

¹⁶ Se t.ex. beslut av den 9 november 2021, Agenzia delle dogane e dei monopoli – Ufficio delle dogane di Gaeta/Punto Nautica Srl., C-255/20, ECLI:EU:C:2021:926, punkt 33.

¹⁷ [EU:s strategi för rättigheter för personer med funktionsnedsättning 2021–2030](#).

¹⁸ Se punkt 5.1 i strategin.

¹⁹ [Study on the cross-border legal protection of vulnerable adults in the Union, Europeiska unionens publikationsbyrå \(europa.eu\)](#).

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

• Rättslig grund

Detta förslag gäller bemyndigandet för vissa medlemsstater att ratificera eller ansluta sig till en internationell konvention i EU:s intresse. Det civilrättsliga samarbetet regleras av artikel 81 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*), som således är den rättsliga grunden för EU:s befogenhet på detta område. Den tillämpliga rättsliga grunden är därför artikel 218.6 i EUF-fördraget jämförd med den materiella rättsliga grunden i artikel 81.2 i EUF-fördraget.

Artikel 81.3 i EUF-fördraget är inte tillämplig eftersom gränsöverskridande skydd för vuxna inte är en familjerättsfråga.

Begreppet familjerätt i den mening som avses i artikel 81.3 i EUF-fördraget måste tolkas oberoende av definitionen i medlemsstaternas nationella lagstiftning.

Hittills har EU-lagstiftningen tolkat begreppet ganska strikt och begränsat det till de regler som styr familjeband, såsom äktenskapsmål, föräldransvar eller underhållsskyldighet.

Det är inte ovanligt att det är familjemedlemmar som står för skyddet för utsatta vuxna. I vissa medlemsstater tillskrivs det rättsliga skyddet för utsatta vuxna enligt lag äkta makar eller familjemedlemmar. Men den vuxnes familj, om den vuxne har familj, är bara ett av de sammanhang där skydd kan säkerställas. Familjemedlemmars engagemang är inte ett nödvändigt krav och regleras inte heller av internationella privaträttsliga regler. I stället är den avgörande frågan när det gäller skydd för vuxna det stöd som ges samt säkerställandet av den vuxnes rätt till värdighet, självbestämmande, icke-diskriminering och social inkludering, oavsett hans eller hennes familjeband.

Det bör noteras att 2000 års Haagkonvention inte innehåller någon hänvisning till familjeband (t.ex. ”förälder”, ”barn” eller ”make eller maka”), i motsats till EU:s förordningar om familjerättsliga frågor.

Den föreslagna förordningen kommer att komplettera 2000 års Haagkonvention och införliva vissa av konventionens regler, särskilt de som rör internationell behörighet och tillämplig lag, vilket gör dem direkt tillämpliga i medlemsstaterna.

I enlighet med domstolens fasta rättspraxis finns det därför en risk för att 2000 års Haagkonvention kan påverka eller ändra den föreslagna förordningens tillämpningsområde.

Tillämpningsområdet för unionens regler kan påverkas eller ändras av internationella åtaganden när sådana åtaganden avser ett område som i stor utsträckning redan omfattas av sådana regler eller på grundval av den förväntade utvecklingen i unionsrätten, som i detta fall²⁰.

Därför omfattas 2000 års Haagkonvention av unionens exklusiva befogenhet i enlighet med artikel 3.2 i EUF-fördraget.

²⁰ Se särskilt yttrande 1/13, punkterna 73 och 74, och angiven rättspraxis.

EU får därför bemyndiga medlemsstaterna att bli eller förbli parter i 2000 års Haagkonvention.

Eftersom endast stater kan ansluta sig till konventionen, som saknar en klausul som skulle göra det möjligt för EU att ansluta sig, kan medlemsstaterna ratificera eller ansluta sig till den samt förbli konventionsparter som agerar i unionens intresse i enlighet med domstolens fasta rättspraxis²¹.

Ett liknande initiativ togs redan 2008 för att bemyndiga vissa medlemsstater att ratificera eller ansluta sig till 1996 års Haagkonvention om skydd för barn²².

På grund av protokoll nr 21, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, är rättsliga åtgärder som antagits på området rättvisa inte bindande för eller tillämpliga på Irland. När ett förslag väl har lagts fram på detta område kan Irland dock meddela att landet önskar delta i antagandet och tillämpningen av åtgärden och kan, när åtgärden väl har antagits, meddela att det önskar godta åtgärden.

I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, deltar Danmark inte i antagandet av detta beslut, som inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark.

- **Proportionalitetsprincipen**

Detta förslag har utarbetats i linje med redan antagna rådsbeslut om bemyndigande för medlemsstaterna att ansluta sig till en internationell konvention. Det går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målet att åstadkomma en konsekvent EU-åtgärd i fråga om gränsöverskridande skydd för vuxna genom att säkerställa att de medlemsstater som ännu inte är parter i 2000 års Haagkonvention ratificerar eller ansluter sig till konventionen inom en viss tidsfrist.

Det kan även påpekas att medlemsstaterna behåller sin befogenhet att reglera antagandet av materiella rättsregler som är inriktade på skydd för vuxna.

Förslaget är därför förenligt med proportionalitetsprincipen.

- **Val av instrument**

Eftersom förslaget avser ett internationellt avtal som vissa medlemsstater ska ratificera och ansluta sig till i unionens intresse är det enda tillämpliga instrumentet ett rådsbeslut i enlighet med artikel 218.6.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Samråd med berörda parter**

Detta förslag, tillsammans med det parallella förslaget till förordning i frågan, föregicks av intensiva och breda samråd med berörda parter.

²¹ Europeiska unionens domstols yttrande 1/13, punkt 44, och angiven rättspraxis.

²² Rådets beslut av den 5 juni 2008 om bemyndigande för vissa medlemsstater att i Europeiska gemenskapens intresse ratificera eller ansluta sig till 1996 års Haagkonvention om behörighet, tillämplig lag, erkännande, verkställighet och samarbete i frågor om föräldraansvar och åtgärder till skydd för barn samt om bemyndigande för vissa medlemsstater att avge en förklaring om tillämpningen av gemenskapsrättens relevanta interna regler, EUT L 151, 11.6.2008, s. 36.

Det öppna offentliga samrådet²³ och inbjudan att lämna synpunkter²⁴ genomfördes i början av 2022. En majoritet av uppgiftslämnarna, däribland medlemsstaterna och yrkesorganisationer som företräder advokater och notarier, stödde ett EU-initiativ som skulle tvinga medlemsstaterna att ratificera 2000 års Haagkonvention. De efterlyste också ett EU-instrument som kompletterar konventionen. En icke-statlig organisation – en paraplyorganisation för skydd av rättigheter för personer med funktionsnedsättning – uttryckte oro över de grundläggande rättigheterna för vuxna med funktionsnedsättning, om ett EU-instrument skulle främja rörligheten för beslut som fattas i strid med UNCRPD-konventionen och de grundläggande rättigheterna för vuxna med funktionsnedsättning. Denna återkommande fråga om förhållandet mellan UNCRPD-konventionen och 2000 års Haagkonvention har behandlats i den studie och det gemensamma uttalande som nämns i fotnoterna 14 och 15.

Som en del av samrådsstrategin anordnades ett **informellt onlinemöte med intressenter** den 29 september 2022. Den 27 oktober 2022 anordnade kommissionen dessutom ett **onlinemöte med experter från medlemsstaterna** för att tillhandahålla information om initiativet om skydd för vuxna och för att utbyta inledande synpunkter.

Vid mötet den 7–8 november 2022 hördes slutligen det **europiska rättsliga nätverket på privaträttens område** om dess möjliga roll i ett framtida initiativ.

Sammanfattningsvis kunde starkt stöd för och övergripande positiv respons på 2000 års Haagkonvention identifieras i all samrådsverksamhet. Samråden visade dessutom på ett praktiskt behov av ytterligare åtgärder på EU-nivå, som även stöddes av de flesta intressenter.

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

En **rättslig studie**²⁵ genomfördes 2021. Författarna till studien kom fram till följande slutsatser: i) Det finns betydande luckor och inkonsekvenser i det gränsöverskridande skyddet för utsatta vuxna (regler om behörighet, erkännande av företrädarbefogenheter, avsaknad av rättssäkerhet och praktiska problem för myndigheter). ii) Den allmänna ratificeringen av 2000 års Haagkonvention i EU skulle direkt åtgärda några av dessa problem, både mellan medlemsstater och med tredjeländer. iii) Ett EU-instrument skulle ytterligare stärka skyddet för utsatta vuxna och göra deras liv och de ansvariga myndigheternas arbete lättare.

Ytterligare sakkunskap om gränsöverskridande skydd för vuxna samlades också in i den studie som åtföljde Europaparlamentets betänkande om lagstiftningsinitiativ²⁶ (2016) och i Europeiska rättsinstitutets rapport²⁷ (2020).

- **Konsekvensbedömning**

En konsekvensbedömning genomfördes 2022 för att undersöka de olika alternativ som finns tillgängliga inom EU för att förbättra det gränsöverskridande skyddet för vuxna och bedöma deras inverkan.

²³ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12965-Civil-judicial-cooperation-EU-wide-protection-for-vulnerable-adults_sv.

²⁴ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12965-Civil-judicial-cooperation-EU-wide-protection-for-vulnerable-adults/public-consultation_sv.

²⁵ [Study on the cross-border legal protection of vulnerable adults in the Union, Europeiska unionens publikationsbyrå \(europa.eu\).](https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12965-Civil-judicial-cooperation-EU-wide-protection-for-vulnerable-adults/public-consultation_sv)

²⁶ [Protection of Vulnerable Adults – European Added Value Assessment.](https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12965-Civil-judicial-cooperation-EU-wide-protection-for-vulnerable-adults/public-consultation_sv)

²⁷ [The Protection of Adults in International Situations, rapport från Europeiska rättsinstitutet.](https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12965-Civil-judicial-cooperation-EU-wide-protection-for-vulnerable-adults/public-consultation_sv)

Eftersom detta förslag endast gäller vissa medlemsstaters ratificering av och anslutning till 2000 års Haagkonvention kommer en mer detaljerad förklaring av slutsatserna av konsekvensbedömningen att ges i det åtföljande förslaget till förordning. Det är lämpligt att begränsa den aktuella analysen till angivandet av det slutliga valet.

Detta inbegriper en förordning som kompletterar konventionen samt ratificering av och anslutning till konventionen av de medlemsstater som ännu inte är parter i den. Det skulle säkerställa att lämpliga internationella privaträttsliga regler för skyddet av vuxna i gränsöverskridande situationer inte bara är tillämpliga på EU-nivå utan även mellan medlemsstater och tredjeländer. Det förväntas också att ratificeringen av alla medlemsstater uppmuntrar fler tredjeländer att ansluta sig till konventionen.

- **Grundläggande rättigheter**

Det allmänna målet med den föreslagna åtgärden är att skydda vuxnas grundläggande rättigheter i enlighet med artikel 6 i EUF-fördraget, Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och UNCRPD-konventionen.

I gränsöverskridande situationer skulle detta särskilt innebära att man förhindrar berövande eller nekande av tillgång till den vuxnes egendom utomlands, säkerställer tillgången till rättslig prövning och säkerställer vuxnas självbestämmande och oberoende.

Genom att harmonisera internationella privaträttsliga regler kopplar 2000 års Haagkonvention samman olika rättssystem för att, inom konventionens tillämpningsområde, underlätta icke-diskriminerande respekt för vuxnas rättigheter, skyddet av deras intressen och utövandet av deras rättsliga handlingsförmåga.

Dessa värden återspeglas i konventionens ingress, som bekräftar att den vuxnes värdighet och oberoende i första hand ska beaktas. Sådana prioriteringar fastställs också i ingressen till UNCRPD-konventionen.

Om en behörig myndighet vidtar en skyddsåtgärd i en konventionsstat bör enligt konventionen denna åtgärd fortsätta att gälla i en annan konventionsstat, till exempel om den vuxne flyttar från en konventionsstat till en annan. Konventionen innehåller också garantier som gör det möjligt att inte erkänna eller verkställa åtgärderna om åtgärden till exempel har vidtagits av en myndighet vars behörighet inte grundades på, eller inte uppfyllde, någon av de omständigheter som anges i konventionen, eller om erkännandet av åtgärden skulle strida mot allmän ordning i den anmodade staten²⁸. I detta sammanhang kan bristande respekt för de grundläggande rättigheterna för den vuxne som berörs av åtgärden motivera vägran av erkännande.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Det föreslagna beslutet har inga budgetkonsekvenser för Europeiska unionen.

²⁸ Se artikel 22 i 2000 års Haagkonvention för en förteckning över de omständigheter under vilka en behörig myndighet på skönsmässig grund kan vägra erkännande och verkställighet av en åtgärd.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Eftersom förslaget gäller bemyndigandet för vissa av EU:s medlemsstater att ratificera eller ansluta sig till 2000 års Haagkonvention syftar övervakningen av dess genomförande främst till att säkerställa att dessa medlemsstater respekterar tidsfristen för att ratificera eller ansluta sig till konventionen, i enlighet med rådets beslut.

När alla medlemsstater har blivit parter i konventionen planeras dock flera åtgärder för att öka medvetenheten om konventionen och säkerställa att den tillämpas korrekt. Dessutom kommer samordnade EU-ståndpunkter att antas som en del av förberedelserna inför framtida specialkommissioner för konventionens tillämpning. Detta kommer att göra det möjligt för EU att övervaka medlemsstaternas genomförande av detta instrument.

2023/0170 (NLE)

Förslag till

RÅDETS BESLUT**om bemyndigande för medlemsstater att i Europeiska unionens intresse bli eller förbli parter i konventionen av den 13 januari 2000 om internationellt skydd för vuxna**

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 81.2 jämförd med artikel 218.6 a,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande¹, och

av följande skäl:

- (1) Europeiska unionen har satt som mål för sig själv att upprätta, upprätthålla och utveckla ett område med frihet, säkerhet och rättvisa med fullständig respekt för de grundläggande rättigheterna, där den fria rörligheten för personer och tillgången till rättslig prövning säkerställs.
- (2) För att uppnå detta mål har EU antagit ett antal rättsakter på området rättsligt samarbete i civilrättsliga frågor som har gränsöverskridande konsekvenser. Unionen är också, självständigt eller genom sina medlemsstater som agerar i unionens intresse, part i flera internationella konventioner på samma område.
- (3) Det finns dock ingen unionslagstiftning om gränsöverskridande skydd för vuxna som på grund av nedsatt eller bristande personlig förmåga inte kan försvara sina intressen, eller som kan behöva att det stöd som ges till dem för att de ska kunna utöva sin rättsliga handlingsförmåga i en medlemsstat ges i hela unionen.
- (4) Olika svårigheter kan uppstå för vuxna i gränsöverskridande situationer, bland annat när de flyttar till en annan medlemsstat eller när de äger egendom eller tillgångar i en annan medlemsstat. Svårigheter kan till exempel uppstå om åtgärder som vidtagits i en medlemsstat för att skydda en vuxen behöver åberopas i en annan medlemsstat, eller om företrädarbefogenheter som tilldelats av en vuxen och som ska utövas av den vuxnes företrädare när den vuxne inte kan försvara sina intressen senare behöver åberopas utomlands. Dessa svårigheter kan få allvarliga negativa konsekvenser för rättssäkerheten vid gränsöverskridande ärenden, för den vuxnes rättigheter och välbefinnande och för respekten för den vuxnes värdighet. I synnerhet kan vuxnas grundläggande rättigheter, såsom tillgång till rättslig prövning, rätt till självbestämmande och oberoende samt rätt till egendom och fri rörlighet, påverkas negativt.
- (5) Enhetliga internationella privaträttsliga regler för gränsöverskridande situationer är därför nödvändiga för att stärka skyddet av de grundläggande rättigheterna för vuxna med nedsatt eller bristande personlig förmåga. På internationell nivå innehåller konventionen av den 13 januari 2000 om internationellt skydd för vuxna (2000 års

¹ EUT C , , s . .

Haagkonvention) sådana regler. Konventionen innehåller regler om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av åtgärder till skydd för dessa vuxna, om tillämplig lag för företrädarbefogenheter samt regler om samarbete mellan konventionsparternas myndigheter.

- (6) Enligt 2000 års Haagkonvention får endast suveräna stater vara parter i den. Därför får inte unionen ansluta sig till konventionen.
- (7) Europeiska unionen har redan under en längre tid eftersträvat målet att alla medlemsstater ska ratificera och ansluta sig till 2000 års Haagkonvention.
- (8) Hittills har Belgien, Tjeckien, Tyskland, Estland, Grekland, Frankrike, Cypern, Lettland, Malta, Österrike, Portugal och Finland blivit parter i 2000 års Haagkonvention. Irland, Italien, Luxemburg, Nederländerna och Polen har endast undertecknat den.
- (9) Den [...] lade kommissionen fram ett lagstiftningsförslag om en förordning om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av åtgärder, officiella handlingar och företrädarbefogenheter samt samarbete i civilrättsliga frågor som rör skydd för vuxna (*den föreslagna förordningen*). I förslaget föreskrivs det att vissa av reglerna i 2000 års Haagkonvention ska tillämpas i medlemsstaterna och det fastställs kompletterande regler för att underlätta ett ännu närmare samarbete inom EU på detta område. Bestämmelserna i den föreslagna förordningen överlappar med och ligger nära 2000 års Haagkonvention.
- (10) Det finns därför en risk för att 2000 års Haagkonvention kan påverka eller ändra den föreslagna förordningens tillämpningsområde. Av detta skäl omfattas 2000 års Haagkonvention av unionens exklusiva befogenhet i enlighet med artikel 3.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.
- (11) Rådet bör därför bemyndiga de medlemsstater som ännu inte är parter i 2000 års Haagkonvention att i unionens intresse underteckna, ratificera eller ansluta sig till konventionen på de villkor som anges i detta beslut. Rådet bör också bemyndiga de medlemsstater som är parter i 2000 års Haagkonvention att förbli parter i konventionen.
- (12) EU och medlemsstaterna är parter i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (*UNCRPD-konventionen*).
- (13) Enligt fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är det medlemsstaterna som har befogenhet att fastställa materiella regler och förfaranderegler på området skydd av vuxna. Som parter i UNCRPD-konventionen måste medlemsstaterna säkerställa att deras nationella materiella och processrättsliga lagar om behandling av vuxna är förenliga med de skyldigheter avseende mänskliga rättigheter som föreskrivs i UNCRPD-konventionen, inbegripet åtgärder för ”förvaltarskap”, ”godmanskap” och ”intressebevakning” samt den nedsatta eller bristande personliga förmåga som avses i artikel 3 i 2000 års Haagkonvention.
- (14) Bestämmelserna i 2000 års Haagkonvention bör tillämpas i överensstämmelse med skyldigheterna avseende mänskliga rättigheter enligt UNCRPD-konventionen.
- (15) Om denna skyldighet inte fullgörs bör det också påverka medlemsstaternas erkännande och verkställighet av åtgärder som vidtagits av tredjeländer.
- (16) [I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till

fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i det protokollet, deltar Irland inte i antagandet av detta beslut, som inte är bindande för eller tillämpligt på Irland.] ELLER

- (17) I enlighet med artikel 3 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, har Irland [genom en skrivelse av ...] meddelat att det önskar delta i antagandet och tillämpningen av detta beslut.
- (18) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, deltar Danmark inte i antagandet av detta beslut, som inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Rådet bemyndigar härmed medlemsstaterna att i unionens intresse bli eller förbli parter i konventionen av den 13 januari 2000 om internationellt skydd för vuxna (*konventionen*), på de villkor som anges i artikel 2.
2. Texten till konventionen åtföljer detta beslut.

Artikel 2

Bulgarien, [Irland], Spanien, Kroatien, Italien, Litauen, Luxemburg, Ungern, Nederländerna, Polen, Rumänien, Slovenien, Slovakien och Sverige ska vidta de åtgärder som behövs för att deponera sina ratifikations- eller anslutningsinstrument hos Konungariket Nederländernas utrikesministerium i egenskap av depositarie för konventionen, senast [24 månader efter dagen för antagandet av detta beslut].

Artikel 3

Detta beslut riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den

*På rådets vägnar
Ordförande*

Förslag om revidering av boendeplan – prioriteringsordning av renovering av särskilda boenden för äldre

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till beslut

- Vård- och omsorgsnämnden antar förvaltningens förslag till reviderad boendeplan med prioriteringsordning.
- Redovisning av den pågående utredningen gällande omvandling av Igelkotten hus 1-3, servicehus, till biståndsbedömt trygghetsboende skall redovisas till vård- och omsorgsnämnden senast i januari 2024.
- Den reviderade boendeplanen överlämnas till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Vård- och omsorgsnämnden beslutade den 25 februari 2021, § 29, att anta förslag till boendeplan med prioriteringsordning. Boendeplanen ger en översiktlig bild över de steg som skall tas för att uppfylla målen om utveckling, renovering och modernisering av boendeplatser, som finns i Kommunplan 2019 – 2022. Boendeplanen har fokus på *särskilda boendeplatser för äldre* och förslaget sträcker sig till 2028.

Planen återrappporterar det särskilda uppdraget från kommunstyrelsen om planering för utveckling av boendeplatser för vård- och omsorgsnämndens brukare i samråd med KFAB (KS 2020-05-27 § 86). Utbyggnaden av platser för gruppboendestäder LSS och socialpsykiatri tas upp i den mån den påverkar boendeplaneringen för särskilt boende för äldre.

Revidering av boendeplan

På grund av händelser i omvärlden med påverkan på verksamheten, efterföljande förseningar samt ändrat kostnadsläge har en revidering av boendeplanen varit nödvändig.

Revideringen avser främst årtal och innehåll i de olika stegen 1-4. Revideringen redovisar förändringar mot plan för det som redan genomförts och förändringar samt förtydliganden i planering i de steg som ligger framåt i tid. I de inledande delarna med bakgrund och förutsättningar har tillägg gjorts där det anses vara av betydande karaktär. I handlingen framgår vad som tagits bort och lagts till i jämförelse med den ursprungliga planen. Mindre förändringar av redaktionell karaktär redovisas inte.

Vid varje delmoment i processen för renovering och flyttar kommer det att finnas behov av ytterligare ställningstaganden och beslut inför budget- och detaljplanering. Boendeplanens förslag till planering bör därför ses som ett övergripande inriktningsbeslut.

Ärendets handlingar

- Förslag till reviderad boendeplan - prioriteringsordning av renovering av särskilda boenden för äldre med flyttkedja.

Anna-Lena Ramstedt
Förvaltningschef

Jeanette Dahlin
Processledare

Beslutet skickas till: Förvaltningsledning, processledare, KFAB, akten

Förslag till revidering av

Boendeplan

Prioriteringsordning av renovering av
särskilda boenden för äldre, med flyttkedja

Framtagen av vård- och omsorgsförvaltningen i samarbete med KFAB

Handläggare: utredare Lars Carlberg, processledare Jeanette Dahlin,

Datum: 2023-09-11

Dnr: VON/2018:43-710

Antagen av vård- och omsorgsnämnden: 2021-02-25, § 29

Reviderad 2023-09-28, § xx

[Tillägg i blå eller röd text med understrykning](#)

[Borttagen text är blå eller röd med överstrykning](#)

Inledning	3
Bakgrund och förutsättningar	54
Särskilt uppdrag i Övergripande Plan med budget 2020 - 2022.....	54
Planera för utveckling av boendeplatser för personer med behov av omsorg och stöd.....	54
Faktaunderlag till Boendeplan 2018 - 2030 (deluppdrag II)	54
KS 2020-05-27 § 86	54
Inriktningsbeslut – vidare beslut.....	54
Renoveringar och ombyggnationer.....	54
Renoveringsbehov	54
Större renoveringar/ombyggnationer.....	54
Mindre renoveringar (ytskikt, sprinkler, kylanläggningar mm).....	65
Tomställande av boenden och/eller avdelningar	65
Brandskydd.....	65
Hygienbestämmelser och smittskydd.....	65
Andra hänsyn	75
Biståndsbedömt trygghetsboende för äldre.....	76
Medboendeprincipen.....	76
Kö till särskilt boende äldre och servicehus	87
Alternativa användningsområden	87
Att flytta tillbaka efter renovering.....	87
Steg 1 (2019 - 2021)	98
Steg 2 (2021 - 2024)	109
Renovering av Strandgården under 2021 - 2022.....	109
Renovering av Pantern SÄBO till Socialpsykiatri.....	109
Renovering/ombyggnad av Furuliden under 2022 - 2024.....	1140
Renovering av Norrgläntan, Kommunens demenscentrum 2023 - 2024.....	1244
Steg 3 (2024 - 2026)	1412
Renovering/utbyggnad av Vallgården, 2024 - 2025.....	1412
Planering för Igelkotten Hus 4 (omvårdnads- och demensboende samt socialpsykiatri) 2024 - 2025	1412
Planering för omvandling/renovering av Igelkotten hus 1-3 (Servicehuset) 2024 - 2026.....	1513
Projektering för nybyggnation av Särskilt boende för äldre	1613
Steg 4 (2026 - 2028)	1715
Planering för renovering/omvandling av Pantern Servicehus Fel! Bokmärket är inte definierat. ¹⁵	
Planering för renovering av Almgården, 2026.....	1715
Planering för renovering/ombyggnad av Yngaregården 2027	1715

Inledning

På grund av omvärldshändelser med påverkan på verksamheten och följande förseningar samt ändrat kostnadsläge har en revidering av boendeplanen varit nödvändig. För att bättre kunna förutse behovet av och tillgången på boendeplatser under renoveringsprocessen har vård- och omsorgsförvaltningen sett det viktigt att uppdatera samt justera den beslutade boendeplanen.

Revideringen avser främst årtal och innehåll i de olika stegen 1–4. Den redovisar förändringar mot plan för det som redan genomförts och förändringar samt förtydliganden i planering i de steg som ligger framåt i tid. I de inledande delarna med bakgrund och förutsättningar har tillägg gjorts där det anses vara av betydande karaktär. I handlingen framgår vad som tagits bort och lagts till i jämförelse med den ursprungliga planen. Mindre förändringar av redaktionell karaktär redovisas inte.

Vid varje delmoment i processen för renovering och flyttar kommer det att finnas behov av ytterligare ställningstaganden och beslut inför budget- och detaljplanering. Utredningens förslag till planering bör därför ses som ett övergripande inriktningsbeslut.

Detta dokument syftar till att ge en översiktlig bild över de steg som skall tas för att uppfylla målen i Kommunplan 2019 - 2022, vad gäller utveckling, modernisering och renovering av *särskilda boendeplatser för äldre* i Katrineholm. Boendeplanens förslag sträcker sig dock längre än 2022. Dokumentet är en del i åiterrapporteringen av det särskilda uppdraget från kommunstyrelsen, om planering för utveckling av boendeplatser för vård- och omsorgsnämndens brukare (KS 2020-05-27 § 86). Utbyggnaden och renoveringen av platser för gruppboendestäder LSS och socialpsykiatri behandlas inte i denna skrivelse, men nämns i den mån det påverkar boendeplaneringen för särskilt boende för äldre (SÄBO).

Utredningen har skett i samråd med arbetsgrupper från vård- och omsorgsförvaltningen, bestående av enhetschefer från de olika verksamhetsområdena och andra funktioner som förste handläggare, boendesamordnare, utredare med fastighetsansvar och projektledare för flytt till Dufvegården. Arbetet stämts av med förvaltningsledning vid ett flertal tillfällen. Arbetet har skett i samråd med fastighetsansvarig och projektledare från KFAB, samt med representant för Räddningstjänsten.

Planeringen som presenteras i utredningen visar en av flera möjliga vägar att genomföra denna process. Förslaget är noga övervägt utifrån många olika faktorer, till exempel vikten av att under processens gång bibehålla så många omvårdnads- och demensplatser som är möjligt, utifrån nuvarande brandskyddslagstiftning, hänsyn till budgetprocesserna som krävs för renoveringarna, samt hygienbestämmelser och krav kring smittskydd.

Vård- och omsorgsförvaltningen har sett över alternativa lösningar i befintliga fastigheter. Förvaltningen gör bedömningen att det är lämpligt att verksamhet inom socialpsykiatri i ett fall helt skall ersätta verksamhet som idag är ett litet särskilt boende för äldre, samt att en gruppboestad LSS med inriktning äldre brukare skall skapas på en avdelning på ett annat särskilt boende.

För att om möjligt öka översiktligheten har processen delats in i ett antal steg utifrån tvåårsperioder. I vissa fall löper flera delar ändå parallellt utifrån när olika delar startas upp. Det är inte praktiskt möjligt eller önskvärt att hålla samma höga grad av detaljplanering i processens senare steg, då förutsättningarna kan förändras.

I steg 2, som beräknas vara ungefär 2021 - ~~2022~~2024, ligger fokus framför allt på Strandgården och Furuliden, men även Pantern SÄBO och Norrglantan.

I steg 3, som beräknas vara ungefär ~~2023 - 2025~~2024 - 2026 ligger fokus framför allt på Igelkotten hus 1-3 (servicehuset) och Igelkotten hus 4 (SÄBO och socialpsykiatri), samt Vallgården.

I steg 4, beräknat till ~~2026–2028~~2027 - 2029, ligger fokus på kvarvarande boenden Pantern Servicehus, Almgården i Julita och Yngaregården i Björkvik.

I och med Furulidens renovering och ombyggnad, som beräknas vara klar ~~senast i början av 2023~~ i slutet på år 2024, tillskapas ett större antal nyrenoverade platser. Det är först då som processen öppnar upp för större omflyttningar igen, efter steg 1 som innebar att Dufvegården ~~öppnar~~öppnade.

Bakgrund och förutsättningar

Särskilt uppdrag i Övergripande Plan med budget 2020 - 2022

Planera för utveckling av boendeplatser för personer med behov av omsorg och stöd

Ur övergripande plan med budget 2020 - 2022: "Uppdrag till vård- och omsorgsnämnden att i samråd med KFAB planera för utveckling av boendeplatser för personer med behov av omsorg och stöd. Utgångspunkten är att det finns behov av att ta ett helhetsgrepp utifrån kommande behov av boendeplatser samt de möjligheter som skapas genom Dufvegården, ett nytt särskilt boende för äldre med 96 platser som öppnar vid årsskiftet 2020/2021. I uppdraget ingår både att göra löpande anpassningar utifrån aktuella behov och att planera långsiktigt för modernisering och effektivisering av strukturen när det gäller boendeformer utifrån kommande behov. I de fall det bedöms motiverat ska alternativa användningsområden för hela eller delar av befintliga boenden belysas. Uppdraget ska återrapporteras senast i september 2020 inför beredningen av övergripande plan med budget 2021 - 2023."

Faktaunderlag till Boendepplan 2018 - 2030 (deluppdrag II)

Under 2018 tog utredare och dåvarande brand- och säkerhetssamordnare på vård- och omsorgsförvaltningen fram ett omfattande internt faktaunderlag med omvärldsbevakning, demografi samt fastighets- och verksamhetsinformation ur bland annat brand- och säkerhets-synpunkt. Det faktaunderlaget ligger till grund för många av de ställningstaganden som görs i denna utredning.

KS 2020-05-27 § 86

Beslut i kommunstyrelsen: "Redovisningen av det särskilda uppdraget om planering för utveckling av boendeplatser för vård- och omsorgsnämndens brukare flyttas fram till mars år 2021."

Inriktningsbeslut - vidare beslut

Vid varje delmoment i processen för renovering och flyttar kommer det att finnas behov av ytterligare ställningstaganden och beslut inför budget- och detaljplanering. Utredningens förslag till planering bör därför ses som ett övergripande inriktningsbeslut. I utredningen lyfts också fram behovet av förberedande markplanering och byggnation för ett nytt särskilt boende för äldre, med beräknad start av färdig verksamhet omkring 2030.

Renoveringar och ombyggnationer

Renoveringsbehov

Alla förvaltningens särskilda boenden för äldre förutom Lövåsgården och Dufvegården är i olika grad i behov av renovering och anpassning. Detta gäller till exempel renovering av ytskikt, [tillkommande funktioner utifrån byggenskap och vårdhygienisk standard](#), [tillgänglighetsanpassning, funktioner utifrån arbetsmiljölagen](#), installation av sprinkler eller andra förändringar utifrån brandskydds krav. Enligt KFAB kan framförallt mindre renoveringar pågå samtidigt. Hänsyn behöver tas till kostnader och budgetprocesser och till att antalet platser som vård- och omsorgsförvaltningen har tillgång till hålls uppe.

Större renoveringar/ombyggnationer

Större renoveringar/ombyggnationer kräver lång tid för utredning, planering och beslut, i vissa fall upp till två år, och utredningsresurserna bör tillhandahållas av KFAB. Det krävs i vissa fall stora kostnader för att få fastigheter i skick att hålla över tid, utifrån dagens och framtidens krav och förutsättningar. Inför varje renovering skall även vidare utredning ske kring om det går att tillskapa fler platser, genom förtätning eller tillbyggnad.

Mindre renoveringar (yttskikt, sprinkler, kylanläggningar mm)

Vid mindre renoveringar bör KFAB ha beslut färdiga i början av året innan det år då renoveringsprocessen skall starta, för att kunna upphandla och planera. KFAB framför dock möjligheten att kunna göra omfördelningar utifrån särskilda beslut.

Tomställande av boenden och/eller avdelningar

Att helt tomställa boenden där det är möjligt, gör att processen med renoveringar, ombyggnader och anpassningar kan göras snabbare med mindre störningar för de boende under pågående renovering. Beroende på den aktuella kön till platser kan det göras genom frysning av platser, det vill säga att ingen ny boende flyttar in när lägenheter blir tomma. I varje enskilt fall är det en avvägning mellan värdet i tomställande och den stora process en flytt innebär för brukarna och verksamheten, eller processen med att frysa platser. ~~I något fall, som till exempel när det gäller installation av kylanläggning på Norrgläntans demensboende, kan det göras utan tomställande.~~ I de flesta andra fall kräver renoveringar minst tomställande av avdelningar eller huskroppar.

Brandskydd

En central förutsättning för processen med boendeplanering är att alla lokaler där vård- och omsorgsförvaltningen bedriver verksamhet skall anpassas för dagens brandskyddsbestämmelser. För särskilt boende för äldre, oavsett om det rör omvårdnads- eller demensplatser eller trygghetsboende med bistånd, kräver man idag vid nybyggnation eller renovering att brandskyddet skall vara enligt klassificeringen 5B, enligt boverkets byggregler, BBR. Den tar bland annat hänsyn till att personerna som befinner sig i fastigheten har svårigheter att på egen hand utrymma vid brand.

Utifrån bedömningen som förvaltningens brand- och säkerhetssamordnare gjorde 2018 innebär detta att nästan samtliga fastigheters brandskydd behöver förbättras. Omfattningen på åtgärderna som behöver vidtas varierar. Grundkraven som behöver säkerställas är sådant som utrymningsvägar, brandavskiljning i form av brandcellsgränser samt åtgärder i ventilation och installation av sprinkleranläggning. Räddningstjänsten, som i slutändan godkänner brandskyddet, kräver att det skall finnas en plan för att göra dessa åtgärder. Innan åtgärderna är genomförda säkerställer vård- och omsorgsförvaltningen brandskyddet med till exempel högre standardbemanning nattetid.

Brand- och säkerhetssamordnaren gjorde 2018 kostnadsberäkningar tillsammans med KFAB. I två fall av de verksamheter som tas upp i denna planering blev bedömningarna 2018 att kostnaderna för åtgärder kring brandskydd skulle vara mycket stora, samtidigt som lösningarna inte blir tillräckligt bra. Därför föreslogs det då att det var bättre att flytta verksamheten som bedrivs och ersätta den med annan som lokalerna bättre lämpar sig för, alternativt säga upp avtal och avsluta användningen av fastigheten.

Hygienbestämmelser och smittskydd

Medicinskt ansvarig sjuksköterska tillsammans med hygiensköterska från Regionen följer kontinuerligt upp hygienarbetet i vård- och omsorgsförvaltningens verksamheter. Hälso- och sjukvårdslagens bestämmelser och intentioner har förändrats och skärpts över tid. Coronapandemin under 2020 - 2022 har gjort det än mer tydligt hur centralt hygienarbete och smittskydd är i vård- och omsorgsförvaltningens arbete. Befintliga lokalerna är inte alltid planerade och byggda i en tid då kraven innefattade dagens bestämmelser och behov kring hygien och smittskydd, och detta behöver tas hänsyn till i processen. Det finns exempel på fastigheter där hygienutrymmena är otillräckliga eller svår använda utifrån dagens krav, och ombyggnationer behöver göras för att förändra lokalerna så att de blir mer ändamålsenliga. Planering för både hur renoveringar och flyttar skall ske, och hur lokalerna bäst skall utformas för att förbättra smittskyddet, behöver tas hänsyn till i samband med alla renoveringar och ombyggnader.

Andra hänsyn

Under processens gång, med renoveringar och moderniseringar, behöver ett antal ytterligare hänsyn tas. Framför allt rör det att antalet boendeplatser som vård- och omsorgsförvaltningen vid varje givet tillfälle har tillgång till, behöver hållas uppe, samt att brukare skall bo i boenden med brandskydd enligt gällande brandskyddsbestämmelser.

Biståndsbedömt trygghetsboende för äldre

Boendeformen trygghetsboende är avsedd för äldre som är för friska för särskilt boende för äldre, men som vill ha mer trygghet och social samvaro än vad de kan få i sitt nuvarande hem. Termen trygghetsboende kom 2008. Sedan 2018 finns också möjligheten, efter en ändring i socialtjänstlagen, att öppna biståndsbedömda trygghetsboenden. I utredningen finns förslag att i samband med renovering omvandla det som idag benämns *servicehus*, det vill säga Igelkotten hus 1 - 3 samt Pantern Servicehus till biståndsbedömda trygghetsboenden. Detta då den verksamhet som idag bedrivs där överensstämmer bättre med den driftsformen, trots att de som bor där har beslut om särskilt boende för äldre. Fastigheterna lämpar sig också väl för detta [förutom vad gäller brandkraven och tillgänglighet](#).

Grundtanken med införandet av trygghetsboenden är att säkerställa att det finns bostäder för äldre med möjlighet till social samvaro. I trygghetsboenden skall det finnas lokaler för gemensamma aktiviteter, utrymmen för gemensamma måltider och social samvaro, möjlighet till hobby och rekreation. Det skall också finnas personal vissa schemalagda tider varje vardag, som ska hjälpa till att ordna aktiviteter och social samvaro.

Om hyresgästen behöver hjälp med hemsysslor får denne ansöka om till exempel hemtjänst eller trygghetslarm som i ordinärt boende, eller köpa hushållsnära tjänster. Till skillnad från särskilda boenden för äldre ingår inte mat, service, omvårdnad eller sjukvård. Utöver någon form av aktivitetsvärd finns det inga krav att trygghetsboenden ska tillhandahålla någon service. Däremot är det ett krav att bostäderna ska vara funktionellt utformade.

Medboendepincipen

Medboendepincipen handlar om rätten att fortsätta bo tillsammans när man blir äldre. Under processens gång och som slutmål bör förvaltningen beakta denna, för att säkerställa att dessa former av boende kan erbjudas.

”Rätten till parboende för äldre gäller i alla former av särskilda boenden, det vill säga även boenden inriktade på personer med demenssjukdom eller andra speciella inriktningar. Parboende kan verkställas i samma rum eller samma lägenhet eller olika rum eller lägenheter under förutsättning att makarna upplever sig sammanbo. Vidare kan parboende enligt 4 kap. 1 c § Sol även verkställas så att den ene maken bor i särskilt boende och den andra i ett trygghetsboende under förutsättning att båda boendeformerna är belägna i samma byggnad.”

I dagsläget (tidig 2021) erbjuds medboende på:

- Lövåsgården (omvårdnadsboende + demensboende, parboende)
- Igelkotten (servicehus som sammanboende, eller servicehus + demens-/omvårdnadsboende)
- ~~Pantern (servicehus + demensboende)~~
- Dufvegården (parboende på omvårdnadsboende)
- Furuliden (parboende på omvårdnadsboende)

¹ Rätten att fortsätta bo tillsammans i ett äldreboende - Vägledning för tillämpning av socialtjänst- och hyreslagstiftningen, Socialstyrelsen (2013)

Kö till särskilt boende äldre och servicehus

Kön till vård- och omsorgsförvaltningens boenden med platser för äldre skiftar och under processens gång bevakas den av utredare och boendesamordnare. Under en period under 2010-talet var det kö till servicehusen, och under en längre period 2015 - 2019 har det funnits kö till demensplatser. Efter att hela Strandgården omvandlats till demensplatser 2018 har kön minskat, men det finns i dagsläget tecken på att denna kö återigen ökar. Nationell och regional statistik pekar mot att det största behovet fortsatt kommer att vara av platser med demensinriktning.

[Sedan oktober 2022, då Strandgårdens demensboende återöppnade efter renovering, har köerna till vård- och demensboende varit stabilt låga. Vård- och omsorgsförvaltningen gör kontinuerliga bedömningar med utgångspunkt i nuvarande behov av platser i relation till den demografiska utvecklingen för åren framåt. Utifrån dessa bedömningar ökar behovet av antalet platser in vård- och demensboende med mellan fem och tio platser årligen under perioden för denna boendeplanering.](#)

Alternativa användningsområden

Alternativa användningsområden för fastigheterna har belysts under utredningen kring boendeplanen, i arbetsgrupper, ledningsgrupper och i samråd med KFAB. Behovet av platser för särskilt boende under processens gång och i framtiden har oftast vägt tyngre än de förslag som framkommit. Där alternativa användningsområden är aktuella tas de upp i utredningen.

Att flytta tillbaka efter renovering

I de fall brukare flyttar till ett annat boende i samband med renovering eller omvandling av verksamhet, föreslår utredningen att dessa brukare sedan bor kvar där. Flyttkedjan innebär att brukare alltid flyttar till nyrenoverade verksamheter. Om enskilda brukare ändå önskar flytta tillbaka efter renovering så kan detta ordnas utifrån individuella önskemål.

Steg 1 (2019 - ~~2020~~2021)

Steg 1 i renoveringskedjan möjliggjordes i och med Dufvegårdens öppnande i januari 2021, med 96 platser. Under 2020 togs ett inriktningsbeslut (KS/2020:183) kring att samtliga 56 brukare från Strandgården SÄBO skulle flytta till Dufvegården i samband med Dufvegårdens öppnande vid årsskiftet 2020 - 2021. Sedan följs dessa av samtliga brukare på Furuliden senare under 2021. Detta har krävt frysning av ett mindre antal platser på Furuliden.

Dufvegården är inte tänkt att vara enbart demensboende. Möjligheter finns att anpassa avdelningarna för att bättre kunna arbeta med äldre med demensproblematik. Sett framåt kommer Dufvegårdens inriktning ändå att vara vårdboende.

Brukare och personal på det särskilda boende för äldre på Malmgården i Sköldinge, med ursprungligen 14 platser, har under 2019 - 2020 flyttats till andra verksamheter. Lokalerna kan därmed omvandlas till trygghetsboende för äldre i KFAB:s regi enligt beslut i kommunstyrelsen (KS-2020:183). Hyreskontraktet för Malmgården har sagts upp av vård- och omsorgsförvaltningen på grund av svårigheten att driva verksamhet i lokalerna.

Steg 2 (2021 - ~~2022~~2024)

Renovering av Strandgården under 2021 - 2022

Tidigare fanns 56 platser med demensinriktning fördelat på sju avdelningar. I dag är det 48 platser med demensinriktning på sex avdelningar samt sex platser gruppbostad LSS med inriktning äldre [enligt förslag](#).

Lokalerna lämpar sig för att brukare med kognitiv svikt skall kunna få god omvårdnad där, och hela boendet har redan omvandlats till boende med demensinriktning under 2018. Saker som behöver åtgärdas är installation av sprinkleranläggning, eventuell förbättring av utrymningsvägar, att man ser över hygienkraven, samt installerar kylanläggning.

- [KFAB](#) utförde upphandling, för att kunna påbörja arbetet 2021-03-01.
- Vård- och omsorgsförvaltningens förslag var att en gruppbostad LSS för äldre brukare planeras in på bottenvåningen på den del av huskroppen som har egen entré. En avdelning blev alltså äldreboende LSS med sex platser. Ett stort behov fanns av denna typ av boende. Ansvarig på verksamhetsområde Funktionsstöd gavs i uppdrag att ansöka om tillstånd för att bedriva gruppbostad i denna form snarast. Projektledare från KFAB samt utredare med fastighetsansvar från VOF utredde för att få tydligare underlag.
- Övriga kvarvarande 48 platser återgick till att bli demensplatser igen. Buffertplatser för andra renoveringar kan dock vara vårdboendeplatser kortare perioder.
- Cafédelen anpassades till dagverksamhet och Furukällans dagverksamhet har flyttat dit [under tiden som Furuliden renoveras. När Furuliden är färdigrenoverat flyttar dagverksamheten tillbaka](#).
- Pantern SÄBO med 16 platser demensinriktning har flyttat till Strandgården [Q3 2022](#).
- Norrgläntan SÄBO, två av husen (16 platser med demensinriktning) flyttar till Strandgården [våning två och tre i oktober 2023](#).
- Kvarvarande 16 platser användes för att hantera befintlig kö till demensplatser.

Renovering av Pantern SÄBO [till Socialpsykiatri](#)

Tidigare fanns 16 platser med demensinriktning, fördelat på två våningar på det särskilda boendet för äldre [på](#) Pantern. I samma huskropp finns även Pantern- [Servicehus som ej kommer att innefatta renoveringen vid detta tillfälleservicehus, och på bottenvåningen finns ett antal lägenheter som används bland annat av extern personlig assistans och andra hyresgäster](#).

[Renoveringen bestod av installation av sprinkler, installation av kyla i ventilation, ytskikt för de två avdelningarna med personalrum som tillskapas av en lägenhet på varje våning. Det har även byggts nya omklädningsrum till personal i huset på plan fyra då befintligt omklädningsrum omvandlades till fläktrum.](#)

I utredningen kring brandskydd och andra faktorer som gjordes 2018 ~~20~~ framhölls att den del som användes till demensboende i framtiden endast "går att använda som boende för *personer som har egen förmåga* att sätta sig i säkerhet, förutsatt att sprinkler installeras och att brandcellsindelningen förbättras". Man bedömde då att det inte är rimligt att genomföra ombyggnad och förändring i den omfattning som krävs för att uppfylla brandskyddslagstiftningen för omvårdnads- eller demensboende (5B). Utifrån diskussioner med KFAB skulle detta dessutom antagligen innebära att minst en lägenhet upptas av nya utrymningsvägar. Under utredningen har alternativa förslag framkommit, som innebär att lokalerna för Pantern SÄBO istället skall användas som särskilt boende inom socialpsykiatri för att möta behovet av platser inom den verksamheten. [Detta eftersom de kan utrymma själva och då bedöms det att installation av sprinkler är tillräckligt skydd för de boende.](#)

- Utredningen föreslog att de två demensavdelningarna på Pantern flyttar till Strandgården. Eftersom Strandgården är avsett som demensboende är detta en lämplig lösning.
- Pantern SÄBO omvandlades till särskilt boende inom vård- och omsorgsförvaltningens verksamhet Socialpsykiatri.
- KFAB påbörjade renoveringen så snart det gick efter att avdelningarna tomstälts. Renoveringen blev klar i juni 2023. Något försenat på grund av förseningar i leveranser för fläktaggregat.
- Inflyttningen av Socialpsykiatri från Skogsbrynet på Furuliden skedde i juni 2023.

Renovering/ombyggnad av Furuliden under 2021–2022 - 2024

I dagsläget har Innan renoveringen hade Furuliden 4952 lägenheter varav fyra med rum för medboende. Efter renovering kommer det att finnas 52 lägenheter samt som tidigare fyra dubblettrum för medboende och ytterligare åtta platser från Skogsbrynets verksamhet Socialpsykiatri. En preliminär översyn beräknar till ca 70 platser efter renovering och ombyggnad i befintlig fastighet.

Brukarna på Furuliden flyttade till Dufvegården i september 2021. Det särskilda boendet Furuliden kan åtgärdas utifrån brandskyddssynpunkt enligt brandskyddsinventeringen, men det finns ett stort allmänt renoveringsbehov. Det finns också stora utvecklingsmöjligheter utifrån hur Furuliden är byggt, att tillskapa fler platser och skapa bättre förutsättningar för god omvårdnad. I dag har boendet till exempel långa korridorer där brukarna inte ser personalen. De gemensamhetsutrymmen som finns tjänar även som entré och används för att ta emot leveranser till boendet. Besökare kliver rakt in på avdelningarna vilket är en nackdel ur smittskyddssynpunkt. Furuliden är naturskönt beläget, det ligger dock vid en riksväg och det är värt att beakta säkerhetsaspekten för personer med kognitiv svikt som behöver ha möjlighet att kunna vistas utomhus. När Furuliden är färdigställt öppnar detta upp för fortsatta steg i flyttkedjan och 19 nya platser.

- Furuliden kvarstår som SÄBO. Vård- och omsorgsförvaltningens utredning i samråd med KFAB föreslår att en förhållandevis omfattande renovering/ombyggnad görs för att bättre svara mot dagens behov på särskilt boende för äldre. Detta kräver förändringar i byggnaden till exempel flytt och tillskapande av väggar.
- KFAB tog fram budgetunderlag till februari-2024/mars 2022 för att kunna påbörja processen.
- KFAB påbörjade ombyggnad/renovering från det att Furuliden tomställs i november 2024/oktober 2022. Projektledare från KFAB fanns från och med december 2020. KFAB har tagit in arkitekt/konsult som gett tydligare underlag för detaljplanering och förslag.
- Vid renovering tillskapas ytterligare platser där till exempel demensavdelning(ar) byggs i markplan. Ett första underlag som tagits fram av enhetschef och fastighetsansvarig pekar mot att det går att utöka med ca 20 platser. Man beräknas kunna tillskapa tre nya lägenheter inom befintligt hus utöver bättre funktion för avdelningarna som omnämns ovan.
- Ombyggnad/renovering beräknas pågå under hela 2022, med nyinflyttning under början av 2023.
- Ett inriktningsbeslut kan tas till om ytterligare platser skall skapas via någon form av tillbyggnad (nu eller senare). Detta till exempel utifrån alternativet som rör tomten där "Gamla Skogsbrynet" är beläget i anslutning till Furuliden.
- Socialpsykiatriens verksamhet Skogsbrynet med åtta platser i bottenplan på Furuliden kommer att behöva alternativa lokaler under hela eller delar av byggtiden på grund av stora störningar som påverkar de boende, samt att byggprocessen kan förkortas/förenklas om Furuliden tomställs helt. De boende på Skogsbrynet har flyttat till avdelningarna på dåvarande Pantern SÄBO som blivit tillgängliga efter renovering i juni 2023. Detta blir deras permanenta boende och de kommer ej att flytta tillbaka till Furuliden.

- Furukällans dagverksamhet flyttar till Strandgården under renoveringen men flyttar sedan tillbaka till Furuliden.-
- Ombyggnad/renovering beräknas pågå under 2022, hela 2023 samt 2024 med inflyttning ca. 2024-08-31.
- Igelkottens hus 4 Säbo flyttar in på Furuliden med 18 platser samt 15 platser från Vallgården Säbo och därutöver finns 19 nya platser för kö
- Socialpsykiatrins avdelning Viljan på Igelkotten kommer att flytta till Skogsbrynets gamla lokaler i Furuliden med 8 platser en blir ledig för kö

Renovering av Norrgläntan, (Kommunens demenscentrum) slutet av 2021 och början av 2022/2023 - 2024

I dagsläget finns 32 demensplatser och åtta korttidsplatser med inriktning demens, fördelat på fem hus. Ingen förändring av antal platser planeras.

Norrgläntan SÄBO är kommunens demenscentrum och lokalerna lämpar sig väl för detta. Renovering som behövs är installation av kylanläggning, ändringar i ventilation, installation av sprinkler, renovering utifrån funktioner för god vårdhygien som saknas samt renovering av ytskikt/golv mm. Även personalutrymmen behöver ses över då de är trånga samt saknar några funktioner. Då det är en mindre renovering finns det fördelar att komma igång med denna, och göra installation av kylanläggning samtidigt.

Inför renoveringsprocessen uppmärksammade förvaltningen behov av förändringar i lokalerna utifrån arbetsmiljömässiga och vårdhygieniska aspekter. För att lokalerna skall uppfylla krav enligt Hälso- och sjukvårdslagen behöver lokalerna kompletteras med ett läkemedelsrum och ett rum för diskdesinfektor i anslutning till sjuksköterskornas lokaler. Med utgångspunkt i föreskriften Arbetsplatsens utformning (AFS 2020:1) behövde lokalerna kompletteras med utökade matutrymmen för personal. Verksamheten behövde också iordningställa en yta för godsmottagning. Detta saknas idag och får till följd att gods riskerar att hindra utrymningsvägar. Förändringarna innebär att det utrymme som idag används till Nävergårdens dagverksamhet behöver nyttjas till detta. Enligt plan skulle Nävergårdens dagverksamhet tillfälligt flyttas till Strandgården under tiden för renovering av avdelningen. Detta beräknas ske under det fjärde kvartalet 2024. Utifrån de förändrade förutsättningarna beslutade vård- och omsorgsnämnden i juni 2023 om att de lokaler som idag används för Nävergårdens dagverksamhet istället ska användas för att tillskapa nödvändiga utrymmen utifrån arbetsmiljö och vårdhygien och att vård- och omsorgsförvaltningen i samråd med samhällsbyggnadsförvaltningen ska hitta alternativa lokaler till Nävergårdens dagverksamhet.

- Budget och planering för att utföra installation av kylanläggning finns. Projektering har pågått av KFAB sedan våren 2023. Ritningar har granskats av vårdhygien och arbetsgrupp inom vård- och omsorgsförvaltningen ett flertal gånger.
- Installation av kylanläggning/ventilation kan klara sig utan tomställande av avdelningar, däremot inte vid renovering av ytskikt, anpassning av vårdhygien, tillgänglighetsanpassning eller sprinklerinstallation.
- Utredningen föreslår att två hus tomställs i taget i tre etapper. I första etappen blir det de två första husen som tomställs genom att brukarna flyttar till Strandgården.
- Planerad tid för renovering av en etapp uppskattas av KFAB till 2-3 månader.
- Alternativt, beroende på aktuell kö till demensplatser, fryses platser på endast en avdelning, till exempel korttidsavdelningen, i ett tidigt skede. Nya brukare erbjuds istället boende på Strandgården från och med november 2021-2022 (eller Lövåsgården), för att säkerställa att renovering kan påbörjas till början av 2022/2023.
- Övrig renovering sker genom att brukare flyttas internt på Norrgläntan vartefter avdelningar är färdigrenoverade. Vid slutförd renovering finns då 16 nyrenoverade platser för tomställande av Vallgården, Igelkottens demensavdelningar till slutet av år 2024 samt en köplats.

- KFAB behöver beslut för att kunna upphandla inför renovering 2023~~2~~.
- Planerad start för renovering är Q4, 2023
- Planerad flytt till Strandgården första avdelningen är oktober 2023.

Steg 3 (2024 - 2025)

Renovering/utbyggnad av Vallgården, 2024 - 2025

I dagsläget 22 platser, 15 med inriktning omvårdnad och sju med demensinriktning. Efter ombyggnad ca 26 platser. Hemtjänsten har lokaler i botten på Vallgården.

Detta boende i Valla har behov av montering av sprinklersystem för att uppnå fullgott brandskydd, samt renovering av ytskikt och installation av kyla. För Vallgårdens del bedöms det preliminärt att det även finns möjlighet att skapa fler lägenheter utifrån att planera om och förtäta befintlig byggnad. Det går att uppfylla hygienkraven utan större ombyggnader, och det finns redan spoldesinfektorer installerade på boendet. Att prioritera Vallgården i detta skede betyder att kommunplanens mål kring ytterområdena säkerställs.

- Utifrån en första bedömning: Lokaler, kontor och förråd där man kan tillskapa ca fyra nya platser genom förtätning.
- 2023 utreder KFAB möjligheterna för tillskapande av nya platser.
- KFAB behöver beslut och inriktning för budgetplanering och upphandling. Renovering påbörjas 2025.
- Vallgården beräknas tomställas 2024 Q4
- Vid större ombyggnad kan Vallgården behöva tomställas helt, vid mindre renovering tomställande av avdelningar. Vallgården kommer tomställas helt. Platser på Furuliden och Norrglantan kan då användas för tomställning.
- En utredning behöver utföras om vilka lokaler hemtjänsten i Valla ska placeras under tiden som renoveringen pågår.
- När Vallgården öppnar 2026 kommer det att öppnas upp 19 platser på vårdboende och sju platser på demensavdelning för kö.

Planering för Igelkotten Hus 4 (omvårdnads- och demensboende samt socialpsykiatri) 2024 - 2025

I dagsläget Innan renovering finns 27 platser fördelat på tre avdelningar, 18 omvårdnadsplatser och nio demensplatser. I huset finns även socialpsykiatriens särskilda boende Viljan med åtta platser. Efter renoveringen blir samtliga 36 platser för SÄBO.

Hus 4 uppfyller enligt tidigare utredning 2018 inte grundläggande krav på byggnadstekniskt brandskydd för vård- och demensboende vilket gör att alternativa användningsområden behöver beaktas. Det Efter en utredning av brandkonsult 2022 bedömdes då heller inte rimligt att kunna genomföra ombyggnad och förändring i den omfattning som krävs för att uppfylla nuvarande brandskyddslagstiftning. Hus 4 går att använda som boende för personer som har egen förmåga att sätta sig i säkerhet under förutsättning att sprinkler installeras och att brandcellsindelningen förbättras. Verksamheter som avdelningen för socialpsykiatri skulle därför kunna bedrivas under förutsättning att de som bor där kan gå i spiraltrappan. Förslag på lösningar som finns måste godkännas av räddningstjänsten. att det är möjligt att fortsätta bedriva äldreboende om man vidtar åtgärder för att höja brandskyddet som exempelvis, byta utvändigt utrymningstrapp från spiral till en rak trappa, installera sprinkler, anpassa ventilation m.m.

Igelkotten Hus 4 kommer enligt plan vara det enda kvarvarande möjliga medboendet enligt medboendepincipen för både demensboende och SÄBO, därav borde det eftersträvas att behålla verksamheterna vårdboende och demens.

Ett tydligare underlag behövs för att driva Hus 4 vidare som särskilt boende för äldre, och klargöra vilka större förändringar som krävs. Utredningen föreslår att uppdrag ges till KFAB att ta

fram en brandutredning för att beräkna kostnaderna för att förändra fastigheten så att brandskyddsbestämmelser uppfylls (sprinkler mm), samt övrig renovering. I detta behöver även hygienutrymmena beaktas för att kunna uppfylla högre krav, såsom större och lättillgängligare utrymmen och diskdesinfektorer i lokalerna.

- • Beslut kring fortsatt användning som SÄBO utifrån tydligare brandskyddsutredning krävs.
- • [KFAB behöver beslut och inriktning för budgetplanering och upphandling inför renovering 2024](#)
- • [Brukarna från SÄBO flyttar inför renoveringen till Furuliden som är färdigställt hösten 2024](#)
- • [Beräknad flytt och tömning någon gång under 2024 Q3-Q4](#)
- • [Avdelningen Viljan med åtta platser flyttar till "gamla" Skogsbrynet på Furuliden](#)
- • [När Igelkotten Hus 4 är färdigställt flyttar Almgården i Julita över till huset och det blir ytterligare nio platser öppna för kö](#)
- • [Brukarna flyttar till Furuliden, som då är färdigställt, inför inledning av renovering.](#)

Planering för omvandling/renovering av Igelkotten hus 1-3 (Servicehuset) 2025 - 2027

I dagsläget [Innan renovering](#) finns 84 servicelägenheter fördelat på tre hus med 28 lägenheter. En lägenhet används för närvarande som avlastningslägenhet av verksamhetsområdet funktionsstöd. Brukarna som bor i lägenheterna har beslut om särskilt boende för äldre, men omvårdnaden utförs som hemtjänst med omvårdnads- och serviceinsatser.

Vård- och omsorgsförvaltningen föreslår omvandling av Igelkotten hus 1-3 till *biståndsbedömt trygghetsboende för äldre*, i samband med renovering av fastigheterna. Detta behöver utredas vidare för hur det praktiska förfarandet skall gå till. Detta både utifrån myndighetsperspektiv och med en tydligare brandutredning se hur detta överensstämmer med brandskyddsbestämmelserna samt exakt vilka förändringar som behöver göras. Installation av sprinkler behövs, [extra utrymningsväg och tillgänglighetsanpassning av badrum samt lägenheter](#). Det finns skäl att inte omvandla hela Igelkotten hus 1-3 till omvårdnads- eller demensboende enligt särskilt boende för äldre. Stora förändringar skulle krävas [som exempelvis personal- och gemensamhetsytor på avdelningarna samt nedtagning och flyttning av väggar för att få plats med tillräckligt många lägenheter för att kunna driva en avdelning på ett plan](#). Samma frågor kring brandskydd och utrymningsvägar uppstår som i Hus 4 [för att uppnå verksamhetsklass 5B som gäller både för äldreboende och trygghetsboende med bistånd](#).

De nuvarande boendes beslut (särskilt boende för äldre) kan inte ändras, och många av de som bor på Igelkotten hus [1-3](#) idag skulle inte heller vara aktuella för beslut om trygghetsboende. Individuellt val för brukare kan dock ske om man önskar och klarar kvarboende på trygghetsboende. Utredningen föreslår att brukarna [som har behov](#) på Igelkotten hus [1-3](#) flyttas till Furuliden när det är färdigställt. Detta kommer att behöva göras stegvis, till exempel hus för hus, under en längre period, för att kunna göra en övergång till biståndsbedömt trygghetsboende med beslut.

Omvandlingsprocessen skulle innebära att antalet platser för särskilt boende äldre skulle se ut att minska i statistiken. I praktiken skulle det dock innebära en mer rättvisande bild utifrån den verksamhet som bedrivs på Igelkotten Hus [1-3](#). Vård- och omsorgsförvaltningen ser behovet av biståndsbedömt trygghetsboende som en tydlig form av [mellanboende](#). Boende på biståndsbedömt trygghetsboende kan sedan flytta vidare till särskilt boende för äldre när behoven ökar, utifrån ny individuell behovsbedömning. [Det behöver inför omvandlingen till biståndsbedömt trygghetsboende antas tydliga riktlinjer med kriterier för behovsprövning. Nationella rekommenderade utgångspunkter för biståndsbedömt trygghetsboende att ta i beaktande är ålder, stödbehov och önskemål om att bryta social isolering och ensamhet.](#)

- Pågående utredning om Igelkotten servicehus 1-3 redovisas till nämnd senast januari 2024.
- Igelkotten servicehus påbörjar tömning och renovering 2025. Ett hus i taget renoveras under ca en ett års period. Nästa hus töms och renoveras 2026 och det tredje och sista 2027.
- År 2025 kommer det att finnas 19 platser på Furuliden för dem som behöver flytta till SÄBO.
- År 2026 kommer det att finnas nio nya platser på igelkotten SÄBO samt 27 nya platser på Vallgården för inflyttning av boende som behöver flytta till SÄBO
- År 2027 kommer det att finnas 28 nya platser på Almgården för inflyttning av boende som behöver flytta till SÄBO
- KFAB behöver beslut och inriktning för budgetplanering och upphandling inför renovering 2025

Projektering för nybyggnation av Särskilt boende för äldre

Projektering för nytt Särskilt boende för äldre med planerad inflyttning omkring ~~2030-2034~~ bör starta under steg 3, och detta bör finnas med i kommunens markplanering även tidigare.

Steg 4 (2026 - 2028)

Planering för renovering av Almgården, 2026

27 platser, fördelat på 19 vårdboendeplatser och åtta demensplatser samt en korttidsplats.

Almgårdens särskilda boende i Julita kvarstår som särskilt boende för äldre. Utredning visar på att brister finns hos Almgårdens äldreboende vad avser brandskydd, vårdhygien, arbetsmiljö och att dem har äldre slitet ytskikt. Till exempel så behöver fortsatt utbyggnad av taklyftar ske, installation av sprinkler, -kyla, -reservkraft. Fastigheten erbjuder flexibilitet avseende vilken verksamhet som kan bedrivas. Åtgärder bedöms som möjliga och rimliga. Fastigheten bedöms vara tillgänglig och frångänglig. Under 2016 renoverades delar av Almgården.

- Utredning av brandskydd samt behov av renovering utifrån byggenskap och vårdhygien, arbetsmiljöverket och boverkets föreskrifter
- Almgårdens boende flyttar till Igelkotten SÄBO 2026
- Utredning om vilka lokaler hemtjänsten ska utgå ifrån under tiden för renovering.

Planering för renovering/ombyggnad av Yngaregården 2027

I dagsläget Innan renovering finns 15 platser på Yngaregården, fördelat på 7-sju demensplatser och sju7 omvårdnadsplatser samt en korttidsplats.

Fem platser frystes på Yngaregården under 2019 utifrån brandsäkerhetsbestämmelserna och brister i utrymningsvägar som fanns på avdelningen. En avdelning omvandlades till demensplatser. Renoveringsbehovet på enheten rör sig om ytskikt, sprinkler, kyla, vårdhygien och arbetsmiljö. Även här bör göras översyn för möjlighet att tillskapa fler platser.

- KFAB utreder möjlig utökning av antalet platser under 2024
- Utreda möjlighet att öppna upp de frysta platserna igen
- Utredning om vilka lokaler hemtjänsten ska utgå ifrån under tiden för renovering

Renovering/omvandling av Panterns sServicehus 2028

Innan renovering finns 26 servicelägenheter i huset som också inrymmer Socialpsykiatri och neuropsykiatri samt hemtjänst city. Brukarna som bor i lägenheterna har beslut om särskilt boende för äldre, men omvårdnaden utförs som hemtjänst med omvårdnads- och serviceinsatser.

Utredningen från 2018 bedömer att "lägenheterna i dagsläget inte lämpar sig för behovsprövat boende utan uppfyller endast kraven från Boverket motsvarande verksamhetsklass 3 (ordinärt boende). För att kunna ha ett samlat boende för äldre så behöver brandskyddet stärkas upp till verksamhetsklass 5B.

Vård- och omsorgsförvaltningen föreslår vidare utredning kring alternativet att även Pantern Servicehus omvandlas till biståndsbedömt trygghetsboende för äldre i samband med renovering, och att samma förändringar kring brand och tillgänglighet görs som för Igelkotten hus 1 - 3 ovan.

- För boende som har behov kommer nyrenoverade SÄBO platser finnas på Yngaregården. Om personer önskar och kan fortsatt bo i någon form av trygghetsboende kan platser på Igelkotten Trygghetsboende erbjudas när de är färdigrenoverade.

Förslag till synpunkter över samråd Framtidsplan 2050 - Översiktsplan för Katrineholms kommun

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden ställer sig bakom vård- och omsorgsförvaltningens synpunkter och översänder dem till framtidspan2050@katrineholm.se.

Ärendebeskrivning

Framtidsplan 2050 - Översiktsplan för Katrineholms kommun är ute på samråd. Synpunkter på förslaget ska vara skriftliga och inlämnade senast den 30 oktober 2023.

Vård- och omsorgsförvaltningens synpunkter

I temaområdena *grönområden, parker och lek* samt *fritid, idrott och kultur* saknas till viss del begreppet tillgänglighet i meningen att göra dessa områden tillgängliga för alla medborgare. Detta framgår tydligare i övriga temaområden där det är aktuellt och ett gott exempel är temaområdet *natur och friluftsliv* där det bland annat skrivs att "*De gröna upplevelserna ska vara tillgängliga och mångfunktionella och spegla den mångfald av invånare kommunen har.*"

I temaområdet *omsorgsboenden* används begreppet funktionsvariation. En mer korrekt benämning utifrån Socialstyrelsens begreppsdefinition skulle vara personer med funktionsnedsättning. Begreppet funktionsvariation används mer och mer och är ett fungerande begrepp för att belysa att alla medborgare har funktionsvariationer. I framtidsplanen används begreppet funktionsvariation nu om den målgrupp som har beslutade insatser utifrån en funktionsnedsättning och i det sammanhanget bedöms just person med funktionsnedsättning vara ett mer korrekt och precist begrepp.

Ärendets handlingar

- [Framtidsplan 2050 | Katrineholms kommun](#)

Anna-Lena Ramstedt
Förvaltningschef

Lars Hernevid
Verksamhetsstrateg

Beslutet skickas till: framtidspan2050@katrineholm.se, akten

Vård- och omsorgsnämndens delårsrapport 2023

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden antar upprättat förslag till delårsrapport för 2023 och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Vård- och omsorgsförvaltningen har upprättat ett förslag till delårsrapport för 2023.

I enlighet med anvisningarna innehåller delårsrapporten en översiktlig och sammanfattande redogörelse för perioden 1 januari till och med 31 augusti 2023. I delårsrapporten redovisas och analyseras läge och förväntad utveckling gällande vård- och omsorgsnämndens verksamhet och ekonomi i förhållande till de beslutade målen och de ekonomiska ramarna. Syftet med delårsrapporten är att ge underlag för att kunna vidta åtgärder om utvecklingen inte följer det som planerats. Åtgärderna redovisas i rapporten.

Sammanfattningsvis kan sägas att arbetet med planerade aktiviteter utifrån de mål och uppdrag som anges i vård- och omsorgsnämndens plan med budget gått enligt plan. Planerat arbete beräknas kunna genomföras under året. Flera av de indikatorer som kommer att användas för att mäta måloppfyllelsen, som exempelvis brukar- och enhetsundersökningar finns inte tillgängliga vid delåret utan kommer senare under hösten. Detta gör att det i flera fall är svårt att sätta en prognos för om målen kommer uppfyllas helt eller delvis.

För perioden visas en positiv avvikelse mot budget på 14 411 tkr.

Prognosen för helåret är en positiv avvikelse mot budget på 9 500 tkr.

Ärendets handlingar

- Delårsrapport vård- och omsorgsnämnden 2023

Anna-Lena Ramstedt
Förvaltningschef

Lars Hernevid
Verksamhetsstrateg

Beslutet skickas till: Kommunstyrelsen, akten

Förslag

Delårsrapport

Vård- och omsorgsnämnden

Delår 2023

Datum: 2023-09-18

Dnr: VON/2023:40-1.4.1

Innehållsförteckning

Inledning	3
Ansvarsområde och organisation	4
Ansvarsområde.....	4
Väsentliga organisationsförändringar	4
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	5
Verksamhetsrapport	5
Volymutveckling.....	7
God ekonomisk hushållning och måluppfyllelse	8
Samlad bedömning av förväntad utveckling	8
Förväntad måluppfyllelse resultatmål	8
Ekonomisk ställning	13
Driftredovisning.....	13
Investeringsredovisning	14
Väsentliga personalförhållanden	15
Personalkostnader & personalstyrka	15
Medarbetarskap & ledarskap	15
Kompetensförsörjning & kompetensutveckling.....	16
Hållbart arbetsliv & arbetsmiljö.....	17
Förväntad utveckling	18
Åtgärdsplan	19
Planerade åtgärder	19

Inledning

Delårsrapporten ska innehålla en översiktlig och sammanfattande redogörelse för perioden den 1 januari till och med den 31 augusti 2023.

Strukturen på delårsrapporten utgår från styrsystemet, kommunplanen och övergripande plan med budget. Det är vad som beslutats i Kommunplan 2023-2026 och Övergripande plan med budget 2023-2025 som delårsrapporten ska svara upp gentemot.

I delårsrapporten redovisas och analyseras läge och förväntad utveckling gällande kommunens verksamhet och ekonomi, i förhållande till de beslutade målen och de ekonomiska ramarna. Syftet med delårsrapporten är att ge underlag för att kunna vidta åtgärder om utvecklingen inte följer det som planerats.

Ansvarsområde och organisation

Ansvarsområde

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för att fullgöra kommunens uppgifter enligt socialtjänstlagen (2001:453) beträffande omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning, samt insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387).

Till vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde hör även ansvar för hälso- och sjukvård i ordinärt boende från 18 år samt ansvar för hälso- och sjukvård i särskilt boende, dagverksamhet och daglig verksamhet. Till vård- och omsorgsnämndens ansvar hör även betalningsansvar enligt lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Nämnden ansvarar även för verksamhet enligt lagen om valfrihetssystem (2008:962) för fritt val av utförare inom äldreomsorgens hemtjänst.

I nämndens ansvar ingår myndighetsutövning utifrån ett antal lagar, bland annat av bidrag enligt lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag och prövning av tillstånd till resor enligt lag (1997:736) om färdtjänst och lag (1997:735) om riksfärdtjänst.

Väsentliga organisationsförändringar

En viss förändring av hemtjänstens områden genomfördes under årets första månader. Det som tidigare varit område Gjuterigatan har delats upp i områdena City och Öster.

Från början av juni månad är hälso- och sjukvård ett nytt verksamhetsområde inom vård- och omsorgsförvaltningen. Verksamheterna inom området har tidigare varit en del av verksamhetsområdet förvaltningskontoret. Förändringen görs utifrån att området växer samt för att ge verksamheten bättre möjligheter att driva utvecklingsarbetet med nära vård gentemot både interna och externa parter.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Verksamhetsrapport

Boendeplanering

Lokalerna för en ny gruppboende och ny daglig verksamhet i Hämplingen på Fortunagatan färdigställdes i maj, senare än planerat. Verksamheterna har nu startat upp. Eftersom medel i budget fanns för verksamhet hela året innebär förseningen en positiv avvikelse mot budget. Detsamma gäller för det nya boendet inom socialpsykiatri, Villagatan, där renoveringen också försenades. I juni kunde boende från Skogsbrynet flytta in och den utökning av platser som är planerad kommer att ske successivt under hösten.

Renoveringen av Furulidens särskilda boende för äldre har påbörjats. Planering inför renoveringen av Norrgläntans särskilda boende för äldre går enligt plan där renoveringen beräknas starta i november 2023.

Statsbidrag

Vid tidpunkten för budgetbeslutet fanns fortfarande oklarheter gällande utformningen av flera statsbidrag. För 2023 har vård- och omsorgsförvaltningen ansökt om och erhållit statsbidrag för att *främja ett hållbart arbetsliv inom vård och omsorg*. Vård- och omsorgsförvaltningen har sökt medel för att arbeta med kunskapshöjning och implementering av friskfaktorer som en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Socialstyrelsen reducerade det beviljade beloppet till följd av att ett stort antal ansökningar inkom.

Gällande *äldreomsorgslyftet* har en planering gjorts för årets medel. Planeringen innebär en fortsatt utbildning för 18 medarbetare till undersköterska och sju medarbetare till specialistundersköterska. Det innebär också satsningar på utbildning inom personcentrerat bemötande, förflyttningsteknik och handledarutbildning. Ett större utbildningspaket som riktar sig till samtlig omsorgspersonal inom hela förvaltningen och som innefattar kommunikation, dokumentation, värdegrund, måltiden och hälsan, omsorg i livets slutskede och psykisk ohälsa/suicidprevention delfinansieras med statsbidraget. Även externa utförare av hemtjänst har erbjudits platser till utbildningen.

Kommunen har rekviderat medel för insatser enligt *överenskommelsen psykisk hälsa och suicidprevention*. För vård- och omsorgsförvaltningens verksamheter nyttjas medel bland annat till kurser gällande första hjälpen till psykisk hälsa, temamånad för psykisk hälsa och suicidprevention, föreläsning om suicidprevention för kommunens chefer, inspirationsföreläsning om återhämtning från psykisk ohälsa, metodstödjarutbildning i ESL (ett självständigt liv), samt samordning av kommunens insatser för psykisk hälsa och suicidprevention.

Vård- och omsorgsförvaltningen har också rekviderat statsbidrag för år 2023, som syftar till att *stärka det civila försvaret inom socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård*. Ett arbete utifrån statsbidraget har påbörjats i samverkan med kommunledningsförvaltningen.

Nära vård

Överenskommelse om samverkansrutiner vid patientsäkerhetsdialoger inom särskilt boende antogs den 31 mars. Överenskommelsen reglerar hur primärvården i Sörmland och länets kommuner ska samverka för gemensamma patientsäkerhetsdialoger mellan vårdcentral och särskilt boende (SÄBO).

Patientsäkerhetsdialogerna syftar till att främja en personcentrerad och patientsäker hälso- och sjukvård för personer som bor på SÄBO. Målet är att de olika aktörerna genom gemensam patientsäkerhetsdialog kan identifiera såväl brister, risker och framgångsfaktorer i verksamheten och därigenom kunna initiera verksamhetsförbättringar i samverkan och inom berörda aktörers verksamheter. Dialogerna kommer genomföras årligen på varje SÄBO.

Fast omsorgskontakt

Fast omsorgskontakt är införd i hemtjänsten. Rutiner och uppdragsbeskrivningar är framtagna för att förtydliga ansvarsområdet fast omsorgskontakt för både medarbetare och för brukare. Utveckling av fast omsorgskontakt är pågående och ska följas upp kontinuerligt. Socialstyrelsens vägledning om fast omsorgskontakt i hemtjänsten publicerades den 28 april. Vård- och omsorgsförvaltningen fortsätter arbetet med utgångspunkt i denna.

Covid -19

Den 8 mars 2023 avslutades det munskyddskrav som under en längre tid funnits inom förvaltningens verksamheter. Under mars månad har också den specifika rutin för hantering av covid-19 tagits bort och istället har en *rutin vid smitta av covid-19, influensa och vinterkräksjuka/calici inom vård- och omsorgsförvaltningen* tagits fram.

Digitaliseringsstrategi

Den *länsgemensamma digitaliseringsstrategin för socialtjänst med angränsande hälso- och sjukvård i Sörmland* är antagen av länsstyrgruppen. Syftet med digitaliseringsstrategin är att driva på samverkan genom att lyfta fram viktiga fokusområden för digitaliseringsarbetet i länet. Detta för att Sörmland ska nå såväl de regionala målen som de nationella mål som regeringen och SKR påvisar i Vision e-hälsa 2025 för den digitala omställningen av socialtjänst, vård och omsorg. Strategin ska betraktas som styrande för länsgemensam verksamhetsutveckling med digitalt stöd, samt stödjande vid framtagande av lokala styrdokument hos respektive huvudman.

Volymutveckling

Volymmått	Utfall jan- aug 2023	Prognos 2023	Utfall jan- aug 2022	Utfall 2022
Planerade hemtjänsttimmar per månad, intern regi	19 057	19 000	17 675	17 700
Planerade hemtjänsttimmar per månad, extern regi	5 485	5 700	5 543	5 500
Belagda platser på särskilt boende för äldre	304	308	289	308
Personlig assistans beviljad enligt socialförsäkringsbalken, internt utförd	4 858	4 985	5 598	5 470
Personlig assistans beviljad enligt socialförsäkringsbalken, externt utförd	25 391	26 500	28 059	28 096
Personlig assistans enligt LSS, internt utförd	365	380	400	395
Personlig assistans enligt LSS, externt utförd	4 046	4 400	3 882	3 840
Belagda platser på LSS-boende	147	156	141	142
Belagda platser på särskilt boende socialpsykiatri	15	21	16	15
Externa placeringar LSS	5	6	5	6
Externa placeringar SoL	7	8	6	6
Brukare med daglig verksamhet inom LSS per månad	272	277	267	267
Brukare med arbete/sysselsättning inom SoL per månad	43	44	42	43
Beviljade timmar boendestöd per månad	1 525	1 650	1 381	1 383

Kommentar till volymutveckling

Volymmått som anges i timmar är ett snitt per månad under angiven period. Volymmått som anger belagda platser eller externa placeringar anger antalet i den sista månaden i angiven period.

Antalet planerade timmar inom hemtjänsten har ökat kontinuerligt över tid och detta beräknas fortsätta de kommande åren till följd av en äldre befolkning.

Den ökning av belagda platser inom särskilt boende för äldre som skett sedan föregående år beror på att fler platser har öppnats i samband med återöppningen av Strandgården i september 2022. Inga förändringar i antal platser planeras under återstoden av 2023.

Gällande personlig assistans har ett fel upptäckts i tidigare rapportering av volymmåttet. Detta gör att det inte går att jämföra med tidigare hel- och delårsrapporter. Felet är rättat bakåt i tiden och jämförande mått från 2022 i denna rapport är korrekta. Antalet ärenden inom personlig assistans varierar naturligt mellan åren och totalt sett har det varit färre antal ärenden jämfört med föregående år. Detta gör att även antalet timmar totalt sett har minskat. Minskningen gäller såväl internt som externa utförd personlig assistans. Det är för tidigt att se om den nya lagstiftningen som rör personlig assistans har en påverkan på utfallet.

Inom daglig verksamhet, LSS, har det skett en viss minskning under årets början men flera brukare har kommit in i verksamheten under och efter sommaren och totalt är det nu en ökning inom verksamheterna. Prognosen för helåret har också justerats uppåt då fler förväntas komma till verksamheten.

Efter en tid av minskningar gällande beviljade timmar i boendestöd har det nu åter skett en ökning. Utifrån tidigare undersökningar av målgruppen framgår det att det kan finnas en grupp som har behov av insatsen men som inte sökt insatsen. Efter pandemin har det kommit in fler ansökningar.

God ekonomisk hushållning och måluppfyllelse

Samlad bedömning av förväntad utveckling

Arbetet med planerade aktiviteter utifrån de mål och uppdrag som anges i vård- och omsorgsnämndens plan med budget går i stort enligt plan och planerat arbete beräknas kunna genomföras under året. Flera av de indikatorer som kommer att användas för att mäta måluppfyllelsen, som exempelvis brukar- och enhetsundersökningar finns dock inte tillgängliga vid delåret utan kommer senare under hösten. Detta gör att det i flera fall är svårt att avgöra om målen kommer uppfyllas helt eller delvis.

I de fall resultatmålen berör fler nämnder än vård- och omsorgsförvaltningen är bedömningen av måluppfyllelse avgränsad till den egna verksamhetens bidrag till respektive mål.

Prognosen för det ekonomiska resultatet på helåret är en positiv avvikelse mot budget på 9 500 tkr. Den positiva prognosen för helåret består till största del av senare öppning av verksamheter inom funktionsstöd där budget tilldelats för hela året. Andra orsaker är retroaktiv intäkt inom personlig assistans samt lägre övriga kostnader än budgeterat. Trots den positiva avvikelsen finns det områden som har en negativ avvikelse. Volymökningar inom hemtjänst, kostnad för inhyrd bemanningspersonal och externa placeringar är exempel på detta.

Förväntad måluppfyllelse resultatmål

Kommunplanen 2023-2026 innehåller sju övergripande mål samt 40 resultatmål som kommer följas upp varje år under mandatperioden. I delårsrapporten ska nämnden göra en prognos gällande den förväntade måluppfyllelsen per helår 2023 för de resultatmål som nämnden berörs av. I delårsrapporten redovisas ingen bedömning av status/nuläge när det gäller måluppfyllelsen för resultatmålen, detta görs endast i årsredovisningen. Det är också först i årsredovisningen som de indikatorer med riktvärden som tagits fram som stöd för bedömning av resultatmålen kommer redovisas.

Flertalet resultatmål berör mer än en nämnd/bolag. Nämnden redovisar en prognos för samtliga resultatmål som nämnden har huvudansvar för. Nämnden får även lämna en prognos gällande de resultatmål som nämnden är medansvarig för. Varje nämnd bedömer endast den egna verksamhetens bidrag till resultatmålet. Bedömningen ska vara genusmedveten, vilket bland annat innebär att en positiv utveckling måste förväntas oavsett kön för att målet ska anses nås.

Prognosen för måluppfyllelse per helår 2023 anges med en färgsymbol:

- Grön cirkel visar att målet förväntas nås eller överträffas
- Gul romb visar att målet förväntas nås delvis
- Röd kvadrat visar att målet inte förväntas nås
- Svart streck visar att målet inte kan bedömas

För varje resultatmål visas även till vilket eller vilka hållbarhetsmål enligt Agenda 2030 som målet har en koppling.

Tillväxt, bostäder & fler jobb

Resultatmål	Prognos 2023	Kommentar
Ökad sysselsättning och egen försörjning Huvudansvar: VIAN Medansvariga: KS/KLF, KS/SBF, BIN, KULN, STN, SOCN, VON, KFAB, KVAAB, VSR 1. Ingen fattigdom 5. Jämställdhet 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	●	<ul style="list-style-type: none"> • Elever tas emot löpande på praktik vilket har lett till sommarvikariat och timanställningar. • Delaktiga i projekt Framtidssteget. • Praktikanter från högskolor/universitet samt utbildningstjänster.

Ökad trygghet & säkerhet

Resultatmål	Prognos 2023	Kommentar
Ökad beredskap för samhällsstörningar Huvudansvar: KS/KLF Medansvariga: KS/SBF, BIN, BMN, STN, SOCN, VON, KFAB, KVAAB, VSR 3. Hälsa och välbefinnande 11. Hållbara städer och samhällen 13. Bekämpa klimatförändringen	●	<ul style="list-style-type: none"> • Vård- och omsorgsförvaltningen har rekviderat statsbidrag för år 2023, som syftar till att stärka det civila försvaret inom socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård. Arbetet med att revidera krisledningsplan pågår med hjälp av kommunledningsförvaltningen.

Skola & utbildning för framtiden

Trygg omsorg & vård

Resultatmål	Prognos 2023	Kommentar
Ökad nöjdhet med hemtjänsten Huvudansvar: VON Medansvar: STN 3. Hälsa och välbefinnande	◆	<ul style="list-style-type: none"> • Fast omsorgskontakt inom hemtjänsten är införd • Hemtjänstcafé med underhållning • Fortsatt arbete med värdegrund och bemötande.
Ökad nöjdhet med särskilt boende för äldre Huvudansvar: VON Medansvar: STN 3. Hälsa och välbefinnande	◆	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivt arbete med kontaktmannaskap • Aktiviteter utifrån brukares förmåga och önskemål • Fortsatt arbete med värdegrund och bemötande.
Ökad nöjdhet med verksamheterna inom området funktionsstöd Huvudansvar: VON 3. Hälsa och välbefinnande	◆	<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuerliga kvalitetsråd • Utveckling av introduktionen för nya vikarier med tidigare inskolning och introduktionsdagar med utbildning • Arbete med etiska dilemman i samband med APT • Genomfört brukardialoger inom såväl boende-verksamhet som inom daglig verksamhet.

Resultatmål	Prognos 2023	Kommentar
<p>Ökade förutsättningar för aktiviteter för brukare inom vård och omsorg Huvudansvar: VON Medansvar: KULN</p> <p> 3. Hälsa och välbefinnande 10. Minskad ojämlikhet</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Hemtjänstcafé med underhållning • Träffpunkt Igelkotten - mötesplats för medborgare med hemtjänstinsats, där möjlighet till att lära sig hantera lpads samt lpads för utlåning • Funkisyran genomfördes under Augusti med god uppslutning. Aktiviteten genomfördes i samarbete med Studieförbundet och kulturförvaltningen. • Framtagande av detaljerade planeringar för aktiviteter på grupp och individnivå. Aktiviteter planeras utifrån brukares förmåga och önskemål. • Särskilt sommarprogram med aktiviteter har genomförts inom funktionsstöds verksamheter.
<p>God patientsäkerhet inom vård och omsorg Huvudansvar: VON</p> <p> 2. Ingen hunger 3. Hälsa och välbefinnande</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Utveckling av arbetet med att sammanställa skador och vårdskador i hemsjukvården i samverkan med närvården och vårdcentral • Arbeta med att säkra rutiner för att säkerställa god och säker vård i det interna vårdplaneringsarbetet kopplat till reviderad länsgemensam riktlinje • Revidering av och arbete med handlingsplan utifrån IVO:s tillsyn av medicinsk vård- och behandling vid särskilda boenden för äldre. • Revidering av samtliga samverkansdokument mellan kommunerna i Sörmland och Region sörmland pågår.
<p>Förebyggande och tidiga insatser för barn och unga ska prioriteras så att antalet placeringar minskar Huvudansvar: SOCN Medansvariga: KS/KLF, BIN, KULN, VON</p> <p> 3. Hälsa och välbefinnande 16. Fredliga och inkluderande samhällen</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Kännedom om modellen kommunal samverkan för barn i behov av komplexa insatser har inte varit tillräcklig. Insatser för att göra den känd planeras inför hösten.

Attraktiva & hälsofrämjande livsmiljöer

Resultatmål	Prognos 2023	Kommentar
Jämställda och jämlika kultur-, idrotts- och fritidsverksamheter Huvudansvar: STN Medansvariga: KS/KLF, BIN, KULN, SOCN, VON 5. Jämställdhet 10. Minskad ojämlikhet		<ul style="list-style-type: none"> Funkisyran genomfördes under augusti med god upplutning. Aktiviteten genomfördes i samarbete med Studieförbundet och kulturförvaltningen. Genomfört detaljerade planeringar för aktiviteter på grupp- och individnivå. Brukare inom funktionsstöd som har svårighet med att bryta rutiner har erbjudits sysselsättning även under semesterveckorna.
Ökad nöjdhet med måltiderna och minskad risk för undernäring i äldreomsorgen Huvudansvar: STN Medansvarig: VON 2. Ingen hunger 3. Hälsa och välbefinnande		<ul style="list-style-type: none"> Kommungemensam rutin för att förebygga, upptäcka och behandla undernäring har reviderats utifrån Socialstyrelsens nya föreskrifter. Sjuksköterskor och rehabpersonal har fått utbildning i rutinen och om nutrition för äldre Måltidsombud från alla avdelningar på kommunens särskilda boenden för äldre har fått fördjupad utbildning i måltidsmiljö.

Klimatsmart & hållbar kommun

Resultatmål	Prognos 2023	Kommentar
Minskad klimatpåverkan från kommunens fordon och transporter Huvudansvar: STN Medansvariga: KS/KLF, KS/SBF, BIN, BMN, KULN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR 13. Bekämpa klimatförändringen		<ul style="list-style-type: none"> Samverkar med service- och teknikförvaltningen inför upphandling av nya bilar och ser i samband med det över antal.
Minskad energi- och elförbrukning i de kommunala verksamheterna Huvudansvar: KS/SBF Medansvariga: KS/KLF, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR 7. Hållbar energi för alla 12. Hållbar konsumtion och produktion 13. Bekämpa klimatförändringen		<ul style="list-style-type: none"> Utbyte av fönster till nya energifönster på Upplandsgatan Översyn elavtal i verksamheterna.
Minskat avfall och ökad återanvändning och återbruk Huvudansvar: KS/SBF Medansvariga: KS/KLF, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR 6. Rent vatten och sanitet för alla 11. Hållbara städer och samhällen 12. Hållbar konsumtion och produktion		<ul style="list-style-type: none"> I samband med renoveringar och nybyggnationer sker återbruk av inventarier i den mån det är möjligt.

Hållbart arbetsliv & effektiv organisation

Resultatmål	Prognos 2023	Kommentar
<p>Högt medarbetarengagemang Huvudansvar: KS/KLF Medansvariga: KS/SBF, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR</p> <p> 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Handlingsplaner utifrån medarbetarenkät tas fram för att få relevanta åtgärder per enhet. För enheter som har något sämre resultat deltar HR i arbetet som ett särskilt stöd. • Fortsatt värdegrundsarbete • Utbildning bemanningsakademin för att ge förutsättningar för chefer och nyckelpersoner att bättre bemanna utifrån, bland annat, nytt regelverk gällande arbetsstidsregler samt politiskt uppdrag gällande minskade delade turer.
<p>Halverad sjukfrånvaro för kommunens medarbetare Huvudansvar: KS/KLF Medansvariga: KS/SBF, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR</p> <p> 3. Hälsa och välbefinnande</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Minskad korttidssjukfrånvaro i jämförelse med samma period föregående år • Fortsatt arbete med metoden tjänstedesign inom verksamhetsområdet funktionsstöd • Aktivt fortsatt arbete utifrån den satsning som gjorts tillsammans med Feelgood inom äldreomsorgen • Handlingsplaner utifrån medarbetarundersökning • Chefsforum tillsammans med HR med inriktning halverad sjukfrånvaro där erfarenheter delades och åtgärder på individ- och gruppnivå togs fram. Insatser på individ- och gruppnivå som påbörjats skiljer sig mellan enheter utifrån behov. • Start av nytt arbetssätt för systematiskt återkommande uppföljning och analys av sjuktal, rehabilitering samt arbetsskador- och tillbud på enhetsnivå.
<p>God tillgänglighet till service och bra bemötande i kontakt med kommunen Huvudansvar: KS/KLF Medansvariga: KS/SBF, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KVAAB, VSR</p> <p> 5. Jämställdhet</p> <p> 10. Minskad ojämlikhet</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Planerad utbildning för all personal i personcentrerat förhållningsätt och värdegrund.

Ekonomisk ställning

Driftredovisning

Driftsredovisning, nettoresultat (tkr)					
	Utfall per 31/8 2023	Utfall per 31/8 2022	Budget per 31/8 2023	Avvikelse per 31/8 2023	Prognos avvikelse helår 2023
Förvaltningsgemensamt	-9 604	-15 106	-23 292	13 688	17 500
Förvaltningskontor	-153 198	-140 338	-146 459	-6 740	-10 200
Hälso- och sjukvård	-55 715	-49 492	-51 315	-4 400	-6 800
Äldreomsorg	-208 126	-191 411	-210 744	2 618	1 000
Funktionsstöd	-154 862	-136 975	-164 106	9 244	8 000
Summa	-581 505	-533 331	-595 916	14 411	9 500

Kommentar

I delårsrapporten redovisas hur det ekonomiska utfallet för perioden förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten. I redovisningen av såväl budgetavvikelsen för perioden som helårsprognosen har dessutom hänsyn tagits till ett antal budgetjusteringar som kommer föreslås beslutas av kommunfullmäktige i samband med den övergripande delårsrapporten. Budgetjusteringarna avser fördelning av reserverade medel för löneökningar och justerade arvoden för förtroendevalda.

Under förutsättning att dessa budgetjusteringar fastställs av kommunfullmäktige redovisar vård- och omsorgsnämndens verksamheter för perioden en positiv avvikelse mot budget på 14 411 tkr.

Positiva avvikelser mot budget som bidrar till det ackumulerade positiva resultatet:

- Gemensamt för alla verksamheter är att budgeten för vikarier är felperiodiserad. Ligger med för hög budget under sommaren vilket bidrar till en positiv avvikelse.
- Den nya gruppboenden och dagliga verksamheten i Hämplingen på Fortunagatan öppnades senare än planerat.
- Nya boendet inom socialpsykiatri på Pantern, Villagatan, öppnades även det senare än planerat. Planen är full personalstyrka och alla brukare inflyttade till mitten av oktober.
- Funktionsstöd har under året haft tomma platser inom grupp- och serviceboenden som påverkar avvikelsen positivt.
- Inom personlig assistans har retroaktiv intäkt inkommit som inte avser innevarande år utan 2020 och 2021.
- Vakanta chefstjänster, budget för hela året men anställningarna har startat senare.
- Avvikelsen inom särskilt boende avser till största del personalkostnader.
- Övriga kostnader lägre än budget, samt senare start med digital tillsyn.

Negativa avvikelser mot budget som påverkat resultatet negativt:

- Volymökning inom hemtjänst, nyttjat fler LOV-timmar än vad som har budgeterats.
- Negativ avvikelse på externa placeringar.
- Kostnad för inhyrd bemanningspersonal, framförallt sjuksköterskor.
- Kommunalt utförd hemtjänst, avviker mot budget. Flera enheter är på rätt väg, men fortfarande stora problem med sjukfrånvaron.

Prognosen för helåret är en positiv budgetavvikelse på 9 500 tkr. Den förklaras av ovan beskrivna positiva och negativa avvikelser, samt att budgeten för timvikarier kommer att vara lägre under årets sista fyra månader.

Investeringsredovisning

Investeringsredovisning, nettoresultat (tkr)					
Huvudprojekt	Utfall per 31/8 2023	Budget helår 2023	Kvar av årets budget	Prognos avvikelse helår 2023	Färdigställs år/mån
Inventarier Säbo, Strandgården	0	100	100	0	2023/12
Inventarier Säbo, Norrgläntan	0	1 953	1 953	1 953	2024/12
Inventarier Hämplingen, grupp- bostad LSS	0	800	800	500	2023/12
Inventarier Hämplingen, dagverk- samhet	36	900	864	600	2023/12
Renoveringsbehov LSS-bostad Jägaregatan	143	500	357	0	2023/12
Inventarier i brukarmiljö	730	1 300	570	0	2023/12
Summa	910	5 553	4 644	3 053	

Kommentar

Lågt ackumulerat utfall på investeringar. Det förklaras av att inventarier till Norrgläntans särskilda boende för äldre kommer att ombudgeteras till 2024. En annan förklaring till avvikelsen är att Hämplingens nya grupp- och dagligverksamhet inte kommer behöva nyttja hela årets budget.

Väsentliga personalförhållanden

Personalkostnader & personalstyrka

Antalet årsarbetare har ökat i jämförelse med samma period föregående år. En del av ökningen kan förklaras av ökat antal platser inom särskilt boende äldre och inom Gruppboestad LSS i samband med att renoveringen av Strandgården färdigställdes. Innan sommaren öppnades även en ny gruppboestad på Fortunagatan. Andelen timvikarier har totalt sett varit högre än tidigare år. Till viss del kan det förklaras utifrån flera utbildningsinsatser under våren, något som kommer fortsätta även under hösten. Det kan också ha funnits en viss försiktighet hos cheferna utifrån de nya arbetstidsreglerna och vad det kommer innebära som gjort att de inte vågat anställa i tillräckligt hög grad. Det pågående arbetet med att ta fram en bemanningshandbok kan bidra till att vända trenden under hösten. Kostnaden för inhyrd personal gäller främst sjuksköterskor och där har antalet inhyrda sjuksköterskor varit högt under vår och sommar men förväntas sjunka under hösten.

Nyckeltal	Mätdatum/ - period	Totalt 2023	Kvinnor 2023	Män 2023	Totalt 2022	Kvinnor 2022	Män 2022
Lönekostnader totalt, tkr	1/1-31/8	452 265			411 339		
Kostnad inhyrd personal, tkr	1/1-31/8	14 290 t kr			10 368 tkr		
Årsarbetare, antal omräknade heltider	1/1-31/7	1 275,3	1 029,6	245,8	1 235,7	1 007,5	228,2
Timanställda, andel av totalt antal årsarbetare (%)	1/1-31/7	16,4%	15,2%	21,3%	14,6%	12,9%	22,3%
Månadsanställda, antal	31/8	1 180	970	210	1 155	963	192
Tillsvidareanställda, andel av månadsanställda (%)	31/8	97,8%	97,7%	98,1%	98%	98%	97,4%
Visstidsanställda, andel av månadsanställda (%)	31/8	2,2%	2,3%	1,9%	2,1%	2%	2,6%

Medarbetarskap & ledarskap

Under våren har verksamheterna arbetat med de handlingsplaner som tagits fram utifrån resultaten i den medarbetarundersökning hösten från 2022. Samtidigt har även en undersökning för 2023 genomförts. I analys på övergripande nivå framkommer att insatser som gjorts för att förbättra medarbetares kännedom om mål har gett effekt. Totalt svarar nu 90 % av medarbetarna att det stämmer ganska eller mycket bra på frågan om de är väl insatta i arbetsplatsens mål. Gällande frågan om jag vet vad som förväntas av mig i mitt arbete är den siffran 95,5%. Dessa båda frågor ligger till grund för höjningen av delindexet styrning. Delindex motivation och ledarskap har sjunkit 0,1. En av frågorna att arbeta vidare med är om min chef visar uppskattning för mig som medarbetare. Den har minskat från 4,0 till 3,9. Totalt 13,5% svarar att det stämmer ganska eller mycket dåligt. Analys utifrån 2023 års undersökning görs på respektive enhet och handlingsplaner tas fram.

Nyckeltal	Totalt 2023	Kvinnor 2023	Män 2023	Totalt 2022	Kvinnor 2022	Män 2022
Hållbart medarbetarengagemang, HME totalt	4,1	4,1	4,2	4,1	4,1	4,2
HME delindex motivation	4,1	4,1	4,2	4,2	4,2	4,2
HME delindex ledarskap	4,1	4,1	4,2	4,2	4,2	4,2
HME delindex styrning	4,2	4,1	4,2	4,1	4,1	4,2

Kompetensförsörjning & kompetensutveckling

Andelen månadsanställda som väljer att arbeta heltid har ökat kontinuerligt sedan införandet av heltid som norm och utvecklingen fortsätter i samma riktning. Skillnaden i andel som arbetar heltiden är fortsatt stor mellan män och kvinnor.

Under året har ett utvecklingsarbete gjorts för att förbättra processerna kring sommarrekrytering inom både verksamhetsområdet funktionsstöd och äldreomsorg. De nya processerna har fungerat väl.

Gällande legitimerad personal har det under en längre tid varit nödvändigt med hyrsjuksköterskor. Under slutet av förra året och under våren har verksamheten arbetat med nya sätta att rekrytera och attrahera medarbetare vilket gett resultat. Under sommaren har det fortsatt varit nödvändigt med ett flertal hyrsjuksköterskor men efter sommaren är det klart med ett flertal nya sjuksköterskor. Antalet hyrsjuksköterskor inför hösten är tre stycken.

Antalet tillsvidareanställda som slutat på egen begäran eller som gått i pension har varit lägre än normalt i perioden men det är också en siffra som kan variera stort och det går inte att se ett mönster över tid i denna minskning.

Nyckeltal	Mätdatum/ - period	Totalt 2023	Kvinnor 2023	Män 2023	Totalt 2022	Kvinnor 2022	Män 2022
Månadsanställda som arbetar heltid, andel (%)	31/8	73,6%	70,6%	87,6%	71%	67,5%	88,5%
Månadsanställda med heltidsanställning som har valt att arbeta deltid, andel (%)	31/8	25,2%	28,2%	11,1%	25,9%	29,5%	7,6%
Genomsnittlig sysselsättningsgrad månadsanställda som arbetar deltid (%)	31/8	77,1%	77,7%	70,9%	76,6%	77,1%	70%
Tillsvidareanställda som slutat på egen begäran, antal	1/12-31/7	37	30	7	42	36	6
Tillsvidareanställda som gått i pension, antal	1/12-31/7	9	9	0	29	29	0

Hållbart arbetsliv & arbetsmiljö

Sjukfrånvaron har legat på en något lägre nivå jämfört med samma period under föregående år. Den minskning som ses beror främst på en minskad korttidssjukfrånvaro. Sjuktalet varierar mellan verksamheterna varför också åtgärderna för att minska densamma varierar och sker på både individ- och gruppnivå. I månadsrapporteringen framgår att flera av de extra insatser som gjorts på enhetsnivå har varit med inriktning på korttidsfrånvaron, med exempelvis tätare uppföljning tillsammans med medarbetare.

Ett chefsforum med tema utifrån målet *halverad sjukfrånvaro för kommunens medarbetare* har genomförts tillsammans med representanter från HR. Förslag på arbetssätt och metoder togs fram och arbetet kommer att fortsätta inom förvaltningen.

Vård- och omsorgsförvaltningen har också sökt statsbidrag för arbete med att *främja ett hållbart arbetsliv inom vård och omsorg*. En planering inför arbetet har gjorts. Arbetet förväntas bidra till att höja kunskapen om friskfaktorer samt arbeta främjande med dessa för att stärka arbetsmiljön och bidra till verksamhetens mål.

Nyckeltal	Mätdatum/ - period	Totalt 2023	Kvinnor 2023	Män 2023	Totalt 2022	Kvinnor 2022	Män 2022
Sjuklönekostnader, andel av löne- kostnader totalt (%)	1/1-31/8	2,5%			3,1%		
Sjukfrånvaro totalt (%)	1/12-30/6	10,4%	11%	7,8%	10,7%	11,1%	8,6%
Sjukfrånvaro totalt, varav <15 dagar (%)	1/12-30/6	4,9%	5,1%	4,2%	5,7%	5,9%	5%
Sjukfrånvaro totalt, varav 15-90 dagar (%)	1/12-30/6	1,8%	2,1%	0,9%	1,7%	1,9%	0,8%
Sjukfrånvaro totalt, varav >90 dagar (%)	1/12-30/6	3,7%	4%	2,7%	3,3%	3,4%	2,9%
Sjukfrånvaro tillsvidareanställda (%)	1/12-30/6	11,6%	12,1%	9%	11,8%	12,2%	9,9%
Tillsvidareanställda med upprepad sjukfrånvaro (mer än 5 tillfällen under de senaste 12 månaderna), antal	1/7-30/6	233	194	39	238	203	35

Förväntad utveckling

Nya bestämmelser gällande dygnsvila

Från 1 oktober 2023 gäller som huvudregel att alla medarbetare i kommuner och regioner ska ha minst 11 timmars sammanhängande dygnsvila under varje 24-timmarsperiod, och att arbetspass ska följas av dygnsvila. Då vård- och omsorgsförvaltningen har verksamhet som bedrivs dygnets alla timmar påverkas verksamheterna i hög grad. Som en åtgärd för att bemöta detta och för att ge bättre förutsättningar gällande schemaläggning och bemanningsplanering har en utbildningsinsats, bemanningsakademin, genomförts under våren. Utbildningen riktade sig till chefer och andra nyckelfunktioner inom schema och bemanning. Utbildningen är också en viktig del för det fortsatta arbetet med heltid som norm, minskade delade turer och minskning av andelen timvikarier i verksamheterna. Parallellt med utbildningsinsatsen pågår arbete med att ta fram en bemanningshandbok utifrån de nya bestämmelserna i kombination med de politiska målen och gällande avtal. Effekterna av förändringarna kan vara en minskad möjlighet till flexibilitet och delaktighet i schemaläggningen för medarbetarna. De ekonomiska effekterna av förändringarna är svåra att förutsäga men det är troligt med en kostnadsökning i ett inledande skede.

Åtgärdsplan

Planerade åtgärder

Avvikelse	Åtgärd	Förväntade ekonomiska effekter av åtgärden	Förväntade verksamhets-effekter av åtgärden
Hemtjänsten underskott	Förändring av planerar-organisation	Ekonomi i balans	Effektivare planering
	Utbildningsinsats be-manningsakademi för chefer och andra nyckel-personer	Ekonomi i balans	Effektivare planering
Hög sjukfrånvaro	Genomförande av projektet för arbete med friskfaktorer	Minskade sjuklönekost-nader	Lägre sjukfrånvaro / Bättre kontinuitet för brukare
	Utbildningsinsats be-manningsakademin för chefer och andra nyckel-personer	Minskade sjuklönekost-nader	Lägre sjukfrånvaro / Bättre kontinuitet för brukare
	Nytt arbetssätt för stöd till chefer i arbetet med rehab-processen	Minskade sjuklönekost-nader	Lägre sjukfrånvaro / Bättre kontinuitet för brukare
Hög andel timvikarier	Utbildningsinsats be-manningsakademin för chefer och andra nyckel-personer	Minskade kostnader för timvikarier	Bättre kontinuitet för brukare
	Framtagande av be-manningshandbok	Minskade kostnader för timvikarier	Bättre kontinuitet för brukare
Otillräcklig redovisning till IVO gällande tillsyn av medicinsk vård och behandling vid särskilda boende för äldre	Uppdaterad och förtydligad åtgärdsplan samt utsedd processledare för arbetet med handlingsplan och uppföljning av densamma		Säkerställa god patient-säkerhet i verksamheterna

Förslag om ändring av hyressättningsmodell och hyressättning av särskilda boendeformer inom grupp- och servicebostäder LSS och SoL-boende funktionsstöd

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att ändra tidigare beslutad hyressättningsmodell och hyressättning av särskilda boendeformer inom grupp- och servicebostäder LSS och SoL-boende funktionsstöd gällande texten om avvikande standard i a-prislistan (sidan 7) så att specialsäng inte längre ingår i hyran.

Sammanfattning av ärendet

Vård- och omsorgsnämnden beslutade den 24 september 2020, § 58, att hyressättningen för de särskilda boendeformerna i Katrineholms kommun skulle förändras i enlighet med framtaget förslag till hyressättningsmodell och hyressättning av särskilda boendeformer.

Hyressättningen gäller:

- lägenheter inom grupp- och servicebostäder enligt LSS,
- boende enligt SoL inom funktionsstöd
- Dufvegården (det nya särskilda boendet för äldre) att gälla från och med den 1 januari 2021.

Del av gemensamma utrymmen på gruppboendestäder enligt LSS skulle dock inte ingå som en del av hyressättningsmodellen.

Den beslutade hyressättningsmodellen och hyressättning av särskilda boendeformer redovisades som bilaga till protokollet med beteckningen **vård- och omsorgsnämndens handling nr 11/2020**.

Behov av ändring

Lägenheter inom grupp- och servicebostäder LSS och SoL-boende funktionsstöd hyrs ut omöblerade. Vård- och omsorgsförvaltningen har uppmärksammat behov av ändring i modellen gällande texten i hyressättningsmodell om avvikande standard i a-prislistan (sidan 7). Där står följande text:

”--- Som exempel på avvikande standard som är prissatta i hyressättningsmodellen finns längre standard än ’normalt kokskåp’ i hyreslägenhet, nyligen renoverat kök eller våtrum, avsaknad av balkong eller uteplats, kakel/klinker/plastmatta i våtrum,

tvättmaskin och torktumlare, kombimaskin, brandlarm, sprinkler, specialsäng, fri hushållsel, fiber indraget i lägenheter med mera.---"

När det gäller hyra för specialsäng föreslår förvaltningen att det inte längre ska ingå i hyran. Orsaken är att specialsängar ofta förskrivs som hjälpmedel eller behövs utifrån arbetsmiljöbehov. Den boende ska då inte betala för specialsäng.

Ärendets handlingar

- Förslag till ändring av hyressättningsmodell och hyressättning av särskilda boendeformer inom grupp- och servicebostäder LSS och SoL-boende funktionsstöd (vård- och omsorgsnämndens handling nr 11/2020).

Ärendebeskrivning

I övergripande plan med budget 2020-2023 fick vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att se över hyrorna inom området funktionsstöd samt det nya särskilda boendet för äldre Dufvegården. I uppdraget ingick att se över hyresstrukturen för de berörda boendeformerna.

Vård- och omsorgsförvaltningen hade upphandlat en konsult som har tagit fram förslag på ny enhetlig hyressättningsmodell och ny hyressättning för grupp- och servicebostäder enligt LSS, boenden enligt SoL inom funktionsstöd och Dufvegården, det nya särskilda boendet för äldre. Syftet var att skapa en modell där kommunens samtliga särskilda boendeformer, förutom korttidsboenden, hyressätts utifrån ett antal kriterier som respektive lägenheter uppfyller och på ett sätt som ger en rättvis hyra som följer rättspraxis. Hyran beräknas utifrån den nya hyressättningsmodellen som bygger på marknadsmässig hyra, lägenhetens yta, modernitetsgrad, läge, boendemiljö samt del i gemensamhetsutrymmen.

Anna-Lena Ramstedt
Förvaltningschef

Petra Kruse
Verksamhetschef förvaltningskontoret

Beslutet skickas till: *Förvaltningschef, VC förvaltningskontoret, VC funktionsstöd, VC äldreomsorg, controller, ekonom, avgiftshandläggare, kommunstyrelsen, akten*

Kopia för kännedom: IT-samordnare

Godkänd av vård- och omsorgsnämnden 2020-09-24, § 58.
förutom att gemensamhetsutrymmen på gruppboendestäder
enligt LSS inte ska ingå som en del i hyressättnings-
modellen.

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till ändring:
Specialsäng ska inte ingå i hyran från 2023-XX-XX (sidan 7)

Hyressättningsmodell och förslag till hyressättning av särskilda boendeformer i Katrineholms kommun

Alnitec AB, 7 september 2020

Harold Nilsson

Utredare

Innehållsförteckning

Förslag till fortsatt handläggning och beslut	3
Sammanfattning	4
Bakgrund.....	4
Uppdraget	5
Nuvarande hyressättning av lägenheter i särskilda boendeformer i Katrineholms kommun.....	5
Nuvarande hyressättning av lägenheter hos allmännyttan i Katrineholm	5
Hyressättningsmodellen	6
Formerna för hyressättningen.....	13
Extern förhyrning och förvaltning av kommunens egna bostadsrättslägenheter....	14
Ekonomi i förslaget.....	14
Övrigt	15

Alnitec AB

Datum
2020-09-07

Vår beteckning

Ert datum

Ert beteckning

Handläggare

Harold Nilsson

Katrineholms kommun
Biträdande förvaltningschef
Susanna Kullman
641 80 Katrineholm

Upprättande av hyressättningsmodell och förslag till hyressättning av särskilda boendeformer i Katrineholms kommun

Förslag till fortsatt handläggning och beslut

Den fortsatta handläggningen föreslås ske enligt följande.

1. Vård- och omsorgsnämnden uttalar en avsiktsförklaring att gå vidare med framlagt förslag för Dufvegården (det nya särskilda boendet för äldre), gruppboendena, stödboendena och serviceboendena eller ett förslag som är justerat i något avseende. Motsvarande utredning om de befintliga särskilda boendena för äldre planeras i en nästa etapp.
2. Vård- och omsorgsnämnden beslutar om hyressättningsmodell med nya hyror för särskilda boendeformer i Katrineholms kommun med trappningsregel och årliga hyresjusteringar i enlighet med allmännyttans hyresjusteringar på orten samt att vård- och omsorgsförvaltningen genomför förslaget.
3. Vård- och omsorgsförvaltningen genomför förslaget i enlighet med de regler som gäller för förhandling om ny hyra.

Ett förslag till beslut om genomförande kan se ut enligt följande.

Vård- och omsorgsnämnden beslutar

1. Hyressättningen för de särskilda boendeformerna i Katrineholms kommun förändras i enlighet med föreliggande förslag till hyressättningsmodell och hyressättning av lägenheterna i Dufvegården (det nya särskilda boendet för äldre), gruppboendena och serviceboendena med föreslagen trappningsregel och årliga hyresjusteringar att gälla från

och med den XXXXXX. Hyressättningen av lägenheterna i befintliga särskilda boenden för äldre ändras enligt samma hyresmodell så snart som möjligt efter det att nya hyror för dessa beräknats.

2. Den nya hyran gäller för ny hyresgäst till berört boende från den XXXXXX (samma datum som under punkt 1) och för befintlig hyresgäst i berört boende så snart avtal träffats med berörd hyresgäst eller från den tidpunkt efter meddelande om villkorsändring hyreslagen medger.
3. Lägenheter i kommunens egna och inhyrda nya särskilda boendeformer samt i befintliga sådana efter standardhöjande åtgärder, ska löpande hyressättas enligt samma principer som för lägenheter i befintliga.
4. Vård- och omsorgsförvaltningen ges i uppdrag att genomföra förslaget och fortsättningsvis göra årliga hyresjusteringar motsvarande det allmännyttiga bostadsföretaget KFABs (Katrineholms Fastighets AB) genomsnittliga hyresjusteringar i sina hyreslägenheter med bruksvärdeshyra respektive presumtionshyra i enlighet med gällande regelverk för förhandling om hyra.

Sammanfattning

Alnitec AB har på uppdrag av Katrineholms kommun, kontaktperson i första hand biträdande förvaltningschefen Susanna Kullman, tagit fram ett förslag till en enhetlig modell för hyressättning av Katrineholms kommuns särskilda boendeformer och beräknat hyror enligt hyresmodellen för Dufvegården (det nya särskilda boendet för äldre), befintliga gruppbo-städer och servicebostäder. Hyressättningen baseras på bruksvärdesprincipen och den rättspraxis som vuxit fram enligt hyreslagen samt likhetsprincipen enligt hyresförhandlingslagen. Förslaget föreslås fasas in genom en trappningsmodell (en tidsbegränsad hyresrabatt som minskar över tid) för befintliga hyresgäster. För nya hyresgäster föreslås den nya hyran gälla direkt. Som framgår nedan under rubriken "Ekonomi i förslaget" bedöms det som möjligt att netto höja hyrorna i de befintliga särskilda boendena som omfattas av uppdraget med ca 2,1 miljoner kronor per år i 2020 års hyresnivå när trappningsregeln har fasat in hyrorna fullt ut om som mest sex år. Förändringen kommer i de flesta fall att innebära en ökad hyra för hyresgästerna.

Bakgrund

Vid all hyressättning i särskilt boende med skriftliga hyreskontrakt är utgångspunkten bestämmelserna i hyreslagen, alltså 12 kapitlet 55 § Jordabalken. Där klargörs att hyran skall vara *skälig*, samt att den inte är skälig om den är påtagligt högre än hyran för lägenheter som *med hänsyn till bruksvärdet är likvärdiga*, den så kallade bruksvärdesprincipen. För att lägenheterna skall anses likvärdiga krävs att de i grova drag motsvarar varandra med hänsyn till bland annat storlek, modernitetsgrad, planlösning, läge och boendemiljö i stort. Vid variationer i hyresnivån för jämförbara objekt gäller i princip att den högre nivån blir utslagsgivande. Om jämförelsematerial saknas får hyran bestämmas efter allmän skälighet.

Bruksvärdet är det praktiska värdet som lägenheten har för hyresgäster i allmänhet. Bruksvärdeshyra är det lagstadgade hyressättningsystem som används idag och som innebär att lika lägenheter har lika hyra, vilket oftast likställs med den hyra som bestämts genom kollektivt förhandlade överenskommelser mellan hyresvärderna och en lokal organisation av hyresgäster, i de allra flesta fall ansluten till hyresgästföreningen. Produktionskostnaden eller

den hyra kommunen träffat i sitt hyresavtal med fastighetsägaren saknar således betydelse i sammanhanget.

Uppdraget

Uppdraget omfattar

- att ta fram en grundmodell för hyressättning av samtliga särskilda boendeformer i Katrineholms kommun baserad på bruksvärdesprincipen och rättspraxis samt
- förslag till hyressättning och hyresjustering av respektive lägenhet inom samtliga befintliga grupp- och servicebostäder för brukare inom LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) och socialpsykiatri,
- förslag till informationsbrev till nuvarande hyresgäster,
- förslag till hyressättning av respektive lägenhet inom den nya gruppboendestaden enligt LSS, med sex platser, som är under uppförande,
- förslag till hyressättning av respektive lägenhet inom det nya särskilda boendet för äldre, med 96 lägenheter, som är under uppförande,
- beslutsunderlag för politiskt ställningstagande.

Uppdraget är att ta fram en hyressättningsmodell för särskilda boenden i Katrineholms kommun enligt hyreslagens bruksvärdesprincip och gällande rättspraxis som tillgodoser likhetsprincipen i hyresförhandlingslagen med enhetliga principer för hyressättningen samtidigt som den ska visa kommunens möjligheter att höja hyran.

Nuvarande hyressättning av lägenheter i särskilda boendeformer i Katrineholms kommun

Hyrorna i de särskilda boendeformerna är inte kollektivt förhandlade genom kommunen. Gruppboendestäderna i trapphusboenden hos privata hyresvärdar är genom fastighetsägarna hyresförhandlade som bruksvärdeshyra. Detsamma gäller några lägenheter i gruppboendestäder hos KFAB. Alla servicebostäderna är hyresförhandlade genom respektive fastighetsägare, på relativt nybyggda Linnevägen 31 A och Eriksbergsvägen 4 A-D dock med presumtionshyra.

Grunderna för den nuvarande hyressättningen av kommunens särskilda boendeformer är för utredaren inte kända. Hyrorna i vård- och demensboenden för äldre är indelade i sex kategorier med bestämda hyror för varje kategori och bestäms årligen av kommunfullmäktige. Hyrorna i dessa och servicehusen ändrades senast 2020-01-01. Sättet på vilka hyrorna bestäms uppfyller enligt utredarens uppfattning inte hyreslagens regler. Enligt uppgift justeras hyrorna inom LSS och socialpsykiatri sedan några år tillbaka endast när någon ny hyresgäst flyttar in. Detta uppfyller enligt utredarens uppfattning inte likhetsprincipen.

Nuvarande hyressättning av lägenheter hos allmännyttan i Katrineholm

KFAB äger och förvaltar nästan 2000 hyreslägenheter och ett stort antal lokaler (främst verksamhetslokaler för den kommunala verksamheten) och är således en dominerande hyresvärd på orten på samma sätt som i många andra kommuner.

KFAB saknar idag en systematisk hyressättning av sina hyreslägenheter. Bolaget saknar lämpliga jämförelseobjekt med bruksvärdeshyra byggda efter 1994. Inga nya hyreslägenheter byggdes under perioden 1995-2014 och de som byggts därefter har samtliga

presumtionshyra och får inte ingå i bruksvärdessystemet förrän efter 15 år. Bolaget har påbörjat ett projekt kallat "Rätt hyra" som är ett system för systematisk hyressättning där avsikten är att efter inventering och ett antal bedömningskriterier införa en systematisk hyressättning av bostadsbeståndet. Detta projekt kan i förlängningen skapa förutsättningar för att kunna sätta en högre hyra i yngre särskilda boendeformer. Rätt hyra används av både offentliga och privata hyresvärdar i flera kommuner. Hyresbostäder i Norrköping AB är det bolag som främst utvecklat systemet.

Utredaren har i utredningen haft tillgång till uppgifterna i KFABs hyresdatabas, förutom namnuppgifter och med hjälp från KFAB analyserat lägenheter inför urval av lämpliga bakgrunds- och jämförelselägenheter. Det har härvid noterats att det är mycket små skillnader i hyra i olika lägen i Katrineholms tätort, om ens några. Lägenheter med bruksvärdeshyra som byggts om eller renoverats har efter åtgärd hyressatts med bruksvärdeshyra, även vid omfattande renoveringar. KFAB saknar små lägenheter för långa tidsperioder och nyare fastigheter med bruksvärdeshyra. KFAB tillämpar grundhyra och tillval vid sin hyressättning.

Hyressättningsmodellen

Utgångspunkter

För att prövningslägenheten och jämförelselägenheterna ska vara likvärdiga krävs att de i grova drag motsvarar varandra enligt uppgift på hyresnämndens hemsida. Det innebär kortfattat att de ska ha ungefär samma storlek, samma rumsantal och ungefär samma modernitetsgrad. De ska ligga ungefär lika i förhållande till ortens centrala delar och boendemiljön i stort ska vara någorlunda likvärdig. En relativt stor tolerans krävs för att jämförelsematerialet ska bli tillräckligt stort och därmed mera rättvisande, men skillnaderna får inte vara avsevärda. Byggnadsåret saknar självständig betydelse, men hus som är byggda vid samma tid har i praktiken ofta likvärdig standard och modernitetsgrad. Det är inte ovanligt att det jämförelsematerial som parterna åberopar inte innehåller några likvärdiga lägenheter och det händer också att parterna inte åberopar något jämförelsematerial alls. Hyresnämnden kan då inte bestämma hyran med hjälp av direktjämförelse utan får göra en allmän skälighetsbedömning med hjälp av sin kännedom om hyresläget på orten. Det material som parterna eventuellt har åberopat kan nämnden då ofta använda som bakgrundsmaterial när den gör sin bedömning.

I nedan redovisat förslag till hyressättningsmodell har mot beaktande av hyreslagen med dess bruksvärdesprincip och rättspraxis samt likhetsprincipen i hyresförhandlingslagen tagits fram *en* modell för hyressättning av Katrineholms kommuns lägenheter och enkelrum i särskilt boende varefter lägenheterna hyressatts, förutom de i befintliga särskilda boenden för äldre och korttidsboenden, som inte ingår i uppdraget. Hyressättningen har skett utifrån gällande bruksvärdeshyra för en åberopad bakgrunds- eller jämförelselägenhet beroende på om det är ett särskilt boende för äldre, gruppboende eller serviceboende, i första hand i allmännyttans bostadsbestånd i Katrineholms kommun. Vid trapphusboenden med privata hyresvärdar har istället valts som jämförelselägenhet en hyresförhandlad lägenhet med bruksvärdeshyra i samma byggnad som prövningslägenheten.

Mot bakgrund av hur lägenhetsbeståndet och hyressättningen av lägenheterna hos allmännyttan i Katrineholm ser ut har utredaren bedömt det som mest rättvisande och därför valt att använda normhyra 91 (normhyra enligt 1991 års metod) vid jämförelse av olika

lägenhetstyper och lägenhetsstorlekar och i första hand utgå ifrån den hyresförhandlade grundhyran, i andra hand om sådan inte finns hyran i bakgrunds- eller jämförelselägenheten.

Normhyra är en slags beräkningsmodell där man utifrån hyran för en lägenhet med hjälp av lägenhetspoäng som beror på lägenhetstypen (antal rum och kök/kokvrå/kokskåp) och poäng för varje kvm beräknar hyran för en tänkt lägenhet på 3 rum och kök på 77 kvm (kvadratmeter) boarea. Den beräkningsmetod som Boverket förordar för att räkna om normhyran till lägenheter av olika storlek är 1991 års metod. Normhyran har under senare år fått allt större användning vid hyresförhandlingar och även för att villkora den högsta hyra som medges för statligt investeringsstöd för hyresbostäder.

Normhyran i dess grundmodell som används tar inte hänsyn till läget eller lägenhetens modernitet. Därför har en bedömning gjorts av dessa i förhållande till provningsobjektets läge och modernitet. Skillnad i läge har prissatts med maximalt 150 kr per kvm och år (50 kr per kvm och år inom Katrineholms tätort) på grundhyrans normhyra. På motsvarande sätt har skillnad i modernitet prissatts med maximalt 200 kr per kvm och år, oftast beroende på när provningslägenheten är byggd i förhållande till jämförelselägenheten. Utgående från den sålunda justerade grundhyran/hyran för bakgrunds- eller jämförelselägenheten har grundhyran för provningslägenheten beräknats som faktisk hyra genom omvänd beräkning med formeln för normhyra. Hyran för den enskilda lägenheten har i nästa steg beräknats genom att utgående från grundhyran komplettera hyressättningen med värdering av avvikande standard mot i bakgrunds- eller jämförelselägenheten för de faktorer som inte ingått vid beräkningen av grundhyran, enligt principer och en à-prislista som ingår i hyresmodellen i en särskild handling *Hyressättning av särskilda boendeformer i Katrineholms kommun 2020, Grundhyra och värdering av annan standard än i jämförelselägenhet*. Härefter är prissättningen av den enskilda lägenheten klar.

I vissa fall har det varit naturligt att ange kostnad per kvadratmeter och år, i andra fall en kostnad per månad. Målsättningen har varit att eftersträva att inte skapa en egen hyresmodell utan följa de grundprinciper som prövats rättsligt, tillämpa så lite schabloniseringar som möjligt för att istället ange kriterier och prissättningar som i flertalet fall tillämpats och prövats i andra kommuner, för att minimera risken för bakslag vid eventuella hyrestvister.

Priserna i à-prislistan har i första hand hämtats från överprövning av hyressättningar och KFABs tillvalslista men för att täcka upp för de skillnader som i övrigt kan förekomma även från andra allmännyttors hyresförhandlade tillvalslistor och mot skälighetsbedömningar gjorda mot upprättade kalkyler. Som exempel på avvikande standard som är prissatta i hyressättningsmodellen finns lägre standard än ”normalt kokskåp” i hyreslägenhet, nyligen renoverat kök eller våtrum, avsaknad av balkong eller uteplats, kakel/klinker/ plastmatta i våtrum, tvättmaskin och torktumlare, kombimaskin, brandlarm, sprinkler, ~~specialsäng, fri hushållsel, fiber indraget i lägenheten med mera.~~

Förslaget innebär även att brandlarm och sprinkler som är standardhöjande funktioner är prissatta i hyressättningsmodellen fastän det inte finns för utredaren någon känd överprövning av sådan prissättning, dock finns det domar som anger brandlarm som exempel på hyreshöjande faktor. Utredaren har tagit fram kalkyler och prissatt dessa nyttigheter försiktigt i hyresmodellen. Under i vart fall den senaste tioårsperioden har staten gjort kostnadsnyttoanalyser inför ändrade statliga nybyggnadsregler till exempel för sprinkler. Utredaren har i sina utredningar normalt med stationär taklyft som ytterligare en sådan hyreshöjande

OBS! Specialsäng ingår inte i hyran från 2023-XX-XX

faktor men kommunen har meddelat att det är en faktor som inte ska ingå i hyressättningen i Katrineholms kommun.

Förslaget innehåller ingen prissättning av trygghetslarm, då sådana idag inte är fastighetsniska (typ sådana som är fast installerade i byggnaden) och därför inte ska ingå i hyran. Dagens trygghetslarm är mobila. Kommunen kan istället ta betalt för detta i omvårdnadsavgiften.

Vid hyressättning av servicebostäder hyressätts enbart den enskilda lägenheten.

Vid hyressättning av särskilt boende för äldre och gruppboende utgår ifrån tre delar

- Den enskilda lägenheten
- Gemensamma utrymmen
- Övriga kvaliteter; tillgång till allmänna utrymmen, service, närhet, trygghet med mera

på samma sätt som rättspraxis utformats.

Hyran sätts sedan till summan av vad som beräknats för respektive del. Hyressättningen har skett i 2020 års hyresnivå.

Den enskilda lägenheten

Stegen i hyressättningen av den enskilda lägenheten kan sammanfattas enligt följande.

1. Utredaren tar fram och åberopar minst en bakgrunds- eller jämförelselägenhet för varje prövningslägenhet.
2. En skälig grundhyra för prövningslägenheten beräknas på så sätt att grundhyran för bakgrunds- eller jämförelselägenheten räknas om till normhyra enligt 1991 års metod.
3. Normhyran för bakgrunds- eller jämförelselägenheten justeras för skillnad i läge och modernitet i förhållande till prövningsfastigheten genom en allmän skälighetsbedömning som i hyressättningsdokumentet kommenteras och motiveras för varje prövningsfastighet.
4. Den justerade normhyran för bakgrunds- eller jämförelselägenheten ligger till grund för en omvänd beräkning av grundhyran för varje prövningslägenhet utifrån dess lägenhetstyp och yta.
5. Härfter justeras grundhyran för prövningslägenheten med hänsyn till avvikande standard i förhållande till bakgrunds- eller jämförelselägenheten för sådana faktorer som inte beaktats i grundhyran för prövningslägenheten, enligt dokumentet om grundhyra och värdering av annan standard i Katrineholm med principer och en à-prislista.

Gemensamma utrymmen

Gemensamma utrymmen är till exempel kök, samvarorum, besökstoiletter och för verksamheten gemensamma förråd (dock inte lägenhetsförråd, förråd för arbetskläder, kontorsmaterial eller livsmedel).

De gemensamma utrymmena har fördelats på de boende som gemensamhetsytorna är till för. Värdet av de gemensamma utrymmena skiljer sig beroende på om den enskilda lägenheten är fullvärdig bostad eller ej. I det första fallet är de gemensamma ytorna inte en förutsättning för bostaden, varför värdet av de gemensamma ytorna per kvadratmeter måste

ligga klart under nivån för lägenhetens bruksvärde per kvadratmeter. I det senare fallet är de gemensamma ytorna en förutsättning för bostaden och då det ”sparas egen lägenhetsyta” kan ett värderat kvadratmeterpris till och med ligga i nivå med lägenhetens bruksvärde per kvadratmeter. Att de gemensamma utrymmena i förekommande fall är möblerade och att städning av dessa ingår samt i förekommande fall tillgång till gemensam möblerad uteplats är faktorer som höjer bruksvärdet på de gemensamma ytorna.

I hyressättningsmodellen föreslås i samråd med beställaren att den debiterbara gemensamma ytan som berör alla boende på en avdelning i ett särskilt boende för äldre eller i en gruppboestad maximeras till 15 kvadratmeter per boende. Detta berör de som är under pågående nybyggnad, dvs. Dufvegården (särskilt boende för äldre) och Humlen (gruppboestad).

Övriga kvaliteter (närhets- och trygghetsfaktorer)

I hyresmodellen har inte prissatts någon annan faktor än tillgång till personal dygnet runt, med stöd av ett rättsfall i Svea Hovrätt, mål ÖH 5557-11, i vilket närhet till personal och service värderats. Beloppet har i hyresmodellen räknats upp med hyreshöjningarna hos KFAB för tiden 2012-2020.

Lägenhetsytor

I uppdraget har inte ingått att mäta upp lägenhetsytorna. I de fall det av någon anledning funnits skäl att mäta lägenhetsytan har den av utredaren uppmätta ytan legat till grund för hyresberäkningen, vilket framgår av anteckning i hyresberäkningen. Nytt hyreskontrakt måste tecknas för dessa. I de fall kommunen tagit ut för hög hyra kan det komma anspråk på återbetalning.

Ytor som inte ingår i lägenhetsytan eller gemensamma utrymmen enligt ovan

För samtliga särskilda boenden för äldre och gruppboestäder gäller att bostadskomplement såsom tvättstuga, utom lägenheten beläget lägenhetsförråd och kommunikationsytor (trapphus och korridorer) inte ingår i lägenhetsytan eller i gemensamma utrymmen som får läggas på hyran. Detsamma gäller personalutrymmen, expeditioner och teknikutrymmen.

Gruppboestäder i trapphusboenden med blandade första- och andrahandskontrakt

Kommunen har flera så kallade trapphusboenden med vissa bostadslägenheter i direkt eller nära anslutning till en gemensamhetslokal i samma trapphus. I något fall finns en satellitlägenhet längre ifrån. I flera trapphusboenden, som kommunen definierar som gruppboestäder, ingår lägenheter med förstahandskontrakt hos fastighetsägaren och lägenheter med andrahandskontrakt hos kommunen. Lägenhet med förstahandskontrakt kan enligt utredarens uppfattning per definition inte vara en stadigvarande bostad anordnad i en bostad med särskild service antingen med stöd av 9 § 8 och 9 punkten LSS eller med stöd av 5 kapitlet 7 § socialtjänstlagen och kommunen kan inte i någon hyra ta betalt varken för gemensamma utrymmen eller närhets- och trygghetsfaktorer, då kommunen inte är hyresvärd för lägenheten. Utredaren förordar att kommunen verkar för att lägenhet med förstahandskontrakt frikopplas från gruppboestaden så att lägenheten inte längre ingår i denna för att få en hyressättning av alla lägenheter i gruppboestaden som uppfyller likhetsprincipen. Lägenheten kan dock per definition vara en servicebostad, knuten till gruppboestaden i vart fall

om den inte ligger i direkt anslutning till gruppbestadens gemensamhetsutrymmen och ges en servicenivå motsvarande andra boende i servicebostäder.

I hyresberäkningen har hyran beräknats för de lägenheter i gruppbestad som har andrahandskontrakt. Vid beräkningen av bidraget till hyran från gruppbestadens gemensamma utrymmen har dock ytan fördelats på samtliga lägenheter som kommunen uppgett ingår i gruppbestaden. Exkluderas lägenheter med förstahandskontrakt blir således den gemensamma ytan per lägenhet större och hyran högre. Hyresberäkningen måste då justeras mot detta.

Parboendelägenheter

Vid uthyrning av parboendelägenheter

- a) för parboende beräknas hyran för själva lägenheten som för annan motsvarande lägenhet med samma yta. Tillskottet för gemensam yta blir dock gånger två mot andra på avdelningen eftersom båda får nyttja gemensamhetsytorna. För Dufvegården, med sin speciella planlösning redovisas olika möjligheter till hyressättning och uthyrning.
- b) till en boende beräknas hyran som för annan motsvarande lägenhet med samma yta. Tillskottet för gemensam yta blir som för andra ensamboende på avdelningen.

För Dufvegården har studerats flera olika alternativ till hyressättning av två enrumslägenheter per avdelning med ett mellanliggande rum med dörr till båda lägenheterna, som kan hyras ut för parboende. Lägenheterna kan hyras ut som

- 1) två separata lägenheter på 1 roksk (1 rum och kokskåp), med trinett på vardera 35 kvm, en till brukaren med biståndsbeslut för särskilt boende för äldre och en till den medflyttande, där det i den medflyttandes hyreskontrakt finns reglerat att hyresavtalet upphör om den i hyresavtalet namngivna brukaren i lägenheten intill flyttar eller avlider och den medflyttande då inte är berättigad till en bostad i särskilt boende för äldre genom ett biståndsbeslut. Hyresgästerna får disponera rummet mellan lägenheterna utan att detta påverkar hyran. Hyran 2020 uppgår till 7 462 kr per månad för varje lägenhet, samma hyra som för övriga lägenheter på avdelningen.
- 2) två separata lägenheter på 1 roksk, med trinett, på vardera 35 kvm, en till brukaren med biståndsbeslut för särskilt boende för äldre och en till den medflyttande, där det i den medflyttandes hyreskontrakt finns reglerat att hyresavtalet upphör om den i hyresavtalet namngivna brukaren i lägenheten intill flyttar eller avlider och den medflyttande då inte är berättigad till en bostad i särskilt boende för äldre genom ett biståndsbeslut. Till respektive lägenhet hör dessutom ett gemensamt rum på 13,6 kvm. Hyran 2020 uppgår till 8 289 kr per lägenhet.
- 3) en parboendelägenhet på 3 roksk, med trinett, på 86 kvm för en hyra 2020 på 13 979 kr per månad.

Utredaren föreslår i samråd med vård- och omsorgsförvaltningen att lägenheterna i förekommande fall hyrs ut och hyressätts enligt alternativ 1 ovan.

Det alternativ som normalt används ligger som grundförslag i hyressättningsmodellen, men hyran har beräknats för olika alternativ.

Trappningsregel (hyresrabatt) vid väsentlig hyreshöjning

Hyresnämnden kan vid prövning av hyran införa en trappningsregel vid infasning av hyran om hyreshöjningen är betydande och hyresgästen yrkar det.

En trappningsregel innebär att en väsentlig hyreshöjning kan delas upp och infasas i etapper för befintliga hyresgäster. Normalt kan hyran då höjas en gång per år under några års tid (hyresgästen får då i praktiken en rabatt på den nya hyran under några år, där rabatten minskar etappvis). Hyresnämnden kan inte vid prövning av skälig hyra självmant besluta om en trappningsregel för infasning av nya hyror. Hyreshöjningen måste vara betydande och hyresgästen måste själv begära att hyresnämnden ska tillämpa sådan vid hyresprövningen.

För att lättare fasa in de nya hyrorna och för att frågan ska komma upp på agendan i de fall ärenden hamnar i hyresnämnden och tillämpningen inte ska behöva bygga på att hyresgästen själv tar initiativ i frågan föreslår utredaren i samråd med vård- och omsorgsförvaltningen att kommunen på eget initiativ beslutar att införandet av hyressättningsmodellen kompletteras med en likadan trappningsregel för samtliga boenden, utformad enligt följande.

Om skillnaden mellan den nya och den gamla hyran är mer än 700 kr per månad gäller vid införandet en trappningsregel utformad enligt följande. Om höjningen är mer än 700 kr per månad begränsas hyreshöjningen år 1 till 700 kr per månad, år 2 till resterande del dock maximalt 700 kr per månad och så vidare tills lägenheten är uppe i full hyra.

Tillämpningen av trappningsregeln kan leda till att befintliga hyresgäster och nya hyresgäster i samma hus under en övergångsperiod får olika hyror trots att deras lägenheter är likvärdiga. Detta har inte bedömts strida mot likhetsprincipen i 21 § hyresförhandlingslagen.

Eventuellt hyrestak eller införande av ett kommunalt bostadstillägg

Om kommunen vill eller inte vill ta ut maximalt möjliga hyror är främst en politisk fråga.

Flertalet kommuner har inget hyrestak eller kommunalt bostadstillägg (KBF). Detta kan bero på flera orsaker såsom

- att frågan inte aktualiserats,
- att kommunen inte anser att bostadstillägg är en kommunal uppgift, eller
- att man anser att ekonomiskt bistånd reglerat i 4 kapitlet 1 § socialtjänstlagen (försörjningsstöd och bistånd till livsföringen i övrigt) är tillräckligt.

Ett hyrestak innebär att kommunen subventioner alla över hyrestaket, oavsett egen ekonomisk förmåga.

Om kommunen vill införa ett hyrestak eller inte är främst en politisk fråga. Ett hyrestak är svårare för kommunen att ändra än ett KBF, eftersom kommunen måste komma överens om de nya hyrorna med hyresgästerna. Ett upphävande av KBF eller ändrade regler för ett sådant kräver enbart ett beslut i kommunfullmäktige.

Flertalet kommuner väljer varken hyrestak eller kommunalt bostadstillägg utan hanterar ekonomiskt stöd för de med svagast ekonomi efter ansökan om ekonomiskt bistånd (försörjningsstöd och bistånd till livsföringen i övrigt) enligt regler i socialtjänstlagen.

Utredaren föreslår mot bakgrund av ovan i samråd med vård- och omsorgsförvaltningen att kommunen inte beslutar om något hyrestak utan tar ut den maximala hyra som hyreslagstiftningen medger och om kommunen bedömer det som lämpligt i annan ordning tar fram och beslutar om kommunalt bostadstillägg för till exempel personer med funktionsnedsättning och biståndsbeslut om bostad med stöd av SoL (socialtjänstlagen) eller LSS, som är vanligast i de kommuner som infört någon form av kommunalt bostadstillägg. Utredaren tycker att det kan vara lämpligt att i den delen invänta resultatet av Regeringens kommittédirektiv *Översyn av LSS-regler när det gäller bostad med särskild service*, en utredning som enligt direktiven senast ska redovisas den 23 mars 2021.

Hyressättningsmodellen är flexibel för olika typer av särskilda boenden, stabil över tid och stödjer likhetsprincipen

Hyresmodellen kan användas för hyressättning av samtliga typer av särskilda boendeformer, för-utom korttidsboenden.

En hyressättningsmodell

- a) med enhetliga principer och à-priser som enkelt justeras över tid,
- b) som tar hänsyn till många olika faktorer och som kan användas för alla typer av särskilda boendeformer, förutom korttidsboenden, stödjer likhetsprincipen.

Förslaget till hyressättning enligt hyressättningsmodellen av respektive lägenhet

I hyresberäkningen har det teoretiskt möjliga hyresuttaget utan något hyrestak eller maximalt debiterad gemensam yta räknats fram. Utredaren föreslår i samråd med beställaren att takskena respektive komplett taklyft inte prissätts i hyressättningsmodellen, att i hyran debiterad gemensam yta för alla boende på en avdelning i särskilt boende för äldre eller i en gruppboende baseras på maximalt 15 kvadratmeter per boende samt att en trappningsregel införs enligt ovan. Detta har beaktats i redovisningen av ekonomin i förslaget.

Förslaget till hyressättning av respektive lägenhet utifrån hyressättningsmodellen

- med lägenhetsytor och gemensamma ytor,
- med grundhyror baserade på åberopade jämförelseobjekt (bakgrundslägenhet eller jämförelselägenhet) och à-priser vid avvikande standard mot respektive jämförelseobjektet,
- med summeringar och sammanställningar per lägenhet och boende, samt
- jämförda med nu gällande hyror lägenhet för lägenhet, samt
- trappningsregelns effekt på hyran för den enskilda lägenheten

framgår av en excelfil *Hyressättning särskilda boendeformer Katrineholms kommun 2020.xls*, i vilken också kommentarer lämnats till många uppgifter på fastighets- och lägenhetsnivå.

Utöver höjningen enligt trappningsregeln föreslås hyrorna årligen justeras motsvarande Katrineholms Fastighets ABs förhandlade genomsnittliga hyresändring i det allmännyttiga bostadsbeståndet med bruksvärdeshyra respektive hyresändring motsvarande hyresändringen för åberopad bakgrunds- eller jämförelselägenhet med presumtionshyra.

Formerna för hyressättningen

Huvudregeln vid hyressättning är att hyresvärden och hyresgästen själva skall försöka enas om en hyra som båda parter kan godta. Hyresförhandlingar kan bedrivas antingen individuellt mellan hyresvärden och hyresgästen med tillämpning av hyreslagens regler eller kollektivt med hyresgästföreningen enligt hyresförhandlingslagen. Hyresgästföreningen har i flera regioner tackat nej till att hyresförhandla särskilda boenden, ibland med motiveringen att de har få medlemmar bland dessa hyresgäster. I Stockholmsområdet förhandlas en del särskilda boenden i vissa kommuner, i andra inte.

Det finns både för- och nackdelar med att hyresförhandla lägenheter i särskilda boendeformer kollektivt med hyresgästföreningen.

Fördelar

- Kollektiv hyresförhandling går normalt fortare och kräver mindre administrativ tid än att hantera hyresjusteringar individuellt med varje hyresgäst.
- Färre ärenden hamnar normalt i hyresnämnden vilket tar mindre administrativ tid i anspråk under genomförandefasen,
- Hyresnämnden ändrar mer sällan hyrorna i de fall dessa är kollektivt förhandlade.

Nackdelar

- Avtal om förhandlingsordning måste träffas med hyresgästföreningen, som bland annat reglerar hur eventuell hyrestvist ska prövas. Utredarens erfarenhet är att hyresgästföreningen vid hyresvärd som tillhör kommunkoncern förordar ett partsammansatt organ som tvisteforum. Många förhandlingsordningar är utformade på det sättet.
- Hyresavtal tecknade enligt den av kommunens hyresmallar som saknar traditionell förhandlingsklausul med stöd av avtal om förhandlingsordning med Hyresgästföreningen, bör kompletteras med ett tillägg om detta.
- Kommunen riskerar att inte komma överens utan prutning på prutning som redan är gjord för bakgrunds- och jämförelselägenheterna.
- Hyrestvist som ska lösas i partsammansatt organ, innebär att kommunen ofta inte får någon prövning av sin bedömning om skälig hyresnivå i sak, utan resultatet blir en jämkning mellan parternas yrkanden.

Hyrorna i lägenheterna i särskilda boenden för äldre och gruppbestäderna, förutom gruppbestäderna i vissa trapphusboenden, är idag inte kollektivt förhandlade. I linje härmed har kommunen inte träffat avtal om någon förhandlingsordning för dessa boenden. Utredaren anser att fördelarna med att hyresförhandla lägenheterna individuellt i särskilt boende för äldre och gruppbestäder överväger nackdelarna i syfte att få till en rättvis hyressättning oaktat att genomförandet är mer arbetskrävande, varför dessa hyror även fortsättningsvis föreslås förhandlas individuellt. Rutinerna för det individuella förfarandet bör ses över.

Kommunen bör vidare tillse att lägenheter i gruppbestäder i trapphusboenden undantas i fastighetsägarnas förhandlingsordningar så att kommunen i hyran för dessa inte enbart kan ta betalt för den enskilda lägenheten utan även för gemensamma utrymmen samt närhets- och trygghetsfaktorer enligt gällande rättspraxis. Detta är även en likhets- och rättvisefråga för boende i olika gruppbestäder.

Hyrorna i servicebestäder och stödboenden bör som idag förhandlas kollektivt genom fastighetsägaren.

Extern förhyrning och förvaltning av kommunens egna bostadsrättslägenheter

Under utredningen har från flera personer i verksamheten framkommit synpunkter på att det inte finns tydliga principer för hur önskemål om tillval, främst av tvättmaskin och torktumlare eller kombimaskin, ska fungera när kommunen förhyr gruppboende externt, hos annan än KFAB. Personal i verksamheten har framfört att behovet av underhållsåtgärder i kommunens egna bostadsrätter på Jägaregatan 27 dras i långbänk och det är även oklart hur önskemål om tillval i dessa ska hanteras.

Undertecknad bedömer att vård- och omsorgsförvaltningen bör ha tillgång till högre fastighetskompetens än idag både vid förhyrning av gruppboendestäder utanför kommunkoncernen och förvaltning av sina bostadsrätter. Vård- och omsorgsförvaltningens kvarvarande fastighetsfrågor bör därför lämpligen överföras till KFAB, som har erforderlig kompetens både för förhyrning och egen förvaltning. Härvid bör också diskuteras om att överlåta kommunens bostadsrätter till bolaget, då det enligt vård- och omsorgsförvaltningen budgetmässigt är svårt att prioritera fastighetsunderhåll.

Ekonomi i förslaget

Förslaget innebär en höjning av hyrorna i gruppboendestäderna och serviceboendestäderna med cirka 2,1 miljoner kronor per år i 2020 års hyresnivå när trappningsregeln har fasats in hyrorna fullt ut om cirka 5 år. I detta har inte räknats med en hyresrabatt på 400-600 kr per månad och lägenhet, totalt 28 200 kr per år, som föreslås på Jägaregatan 27 på grund av eftersatt underhåll till dess att det eftersatta underhållet åtgärdats.

Förbättringar i grundskyddet för ålderspensionärer har skett genom såväl bättre pensioner som kraftigt höjda bostadstillägg de senaste två åren.

Motsvarande förbättringar har inte skett för funktionshindrade. I mars 2020 beslutade Regeringen om ett kommittédirektiv *Översyn av LSS-regler när det gäller bostad med särskild service*. Utredaren ska redogöra för rättsläget när det gäller kommunens möjlighet att välja upplåtelseform för bostad med särskild service, hur reglerna i hyreslagen tillämpas i hyresförhållande för sådant boende, analysera och redogöra för vilka ekonomiska konsekvenser ett hyres- respektive avgiftsförhållande enligt gällande reglering får för den enskildes kostnader för sitt boende, vid behov föreslå en mer kostnadseffektiv reglering som innebär att den enskilde inte ska få merkostnader för sitt boende på grund av sin funktionsnedsättning och vid behov lämna nödvändiga författningsförslag.

Bostadstillägget vid funktionsnedsättning, som administreras av Försäkringskassan, kan 2020 som mest uppgå till 5 220 kronor per månad för den som är ensamstående respektive 2 610 kronor per månad för den som är gift/sammanboende. Storleken på bostadstillägget påverkas av boendekostnad samt inkomst.

Den som är ålderspensionär kan ha rätt till bostadstillägg från Pensionsmyndigheten. Reglerna ändrades 1 januari 2020. Taket för bostadstillägg (den bidragsgrundande hyran) höjdes 2020 från 5 600 till 7 000 kr per mån, innebärande att det maximala bostadstillägget för en pensionär samtidigt höjdes från 5 560 till 6 540 kr per månad för den som är ensamstående respektive 3 270 kr för den som är gift/sammanboende och lever ihop. Storleken på bostadstillägget påverkas av boendekostnad samt inkomst. I samband med att en person

ansöker om bostadstillägg görs automatiskt en kontroll om han/hon är berättigad till äldre-försörjningsstöd. Detta för att garantera att den som har låg pension, eller ingen pension alls, får en skälig levnadsnivå.

Mellanskillnaden mellan utgående hyra och i förekommande fall summan av bostadstillägg och äldre-försörjningsstöd bekostas av hyresgästen. Detta innebär för de ekonomiskt svagare att avgiftsutrymmet för omvårdnad minskar motsvarande. Analyser i andra kommuner av effekterna av betydligt högre hyreshöjningar än de som nu föreslås i särskilda boendeformer i Katrineholm visar att intäkten från omvårdnadsavgifterna minskar en bråkdel i förhållande till de ökade hyresintäkterna.

Utredaren föreslår sedan 2019 normalt sina uppdragsgivare i första hand att göra en motsvarande utredning inom särskilt boende för äldre, en uppfattning som även gäller för Katrineholms kommun beroende på

- att ålderspensionärernas grundskydd är avsevärt bättre än för de funktionshindrade.
- att det normalt finns en större besparingspotential för kommunen att hämta hem i den typen av boende, samtidigt som den till stor del finansieras av det statliga bostadstillägget för de med svagast ekonomi, samt
- att det inte finns någon pågående utredning som bedöms kunna leda till förändringar i lagstiftning och regelverk de närmaste åren, i vart fall inte i negativ riktning för ålderspensionärernas ekonomi.

Utredaren ser fördelar med att komplettera den nu föreliggande utredningen med att beräkna nya hyror i befintliga särskilda boenden för äldre enligt den föreslagna hyressättningsmodellen för att få en total överblick och sedan gå fram med och besluta om ett samlat förslag till hyressättning av samtliga särskilda boendeformer, förutom korttidsboenden. Av rättviseskäl för att tillgodose likhetsprincipen och för att underlätta att hyresgäster är positiva till att flytta till det nya särskilda boendet för äldre bör i en nära framtid inte bara Dufvegården utan även de nuvarande särskilda boendena för äldre hyressättas enligt samma principer.

Utredarens förslag till fortsatt handläggning och beslut bygger på kommunens direktiv i utredningsuppdraget att i ett första skede inte prioritera att beräkna nya hyror i befintliga särskilda boenden för äldre enligt den framtagna hyresmodellen och en strävan från utredaren att lägga ett förslag till beslut som förhoppningsvis ändå kan göra det möjligt att slippa lyfta ärendet till kommunfullmäktige två gånger.

Övrigt

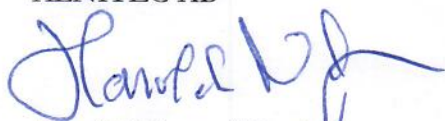
Under utredningen har framkommit uppgifter/synpunkter som utredaren anser kan vara värdefulla för beställaren att känna till, men som inte ingår i uppdraget.

Synpunkterna avser

- hyresdämpande faktorer på orten
- underlag vid förhyrning från annan fastighetsägare än KFAB (digitala ritningar, standard med mera),
- detaljer i hyresavtalen, samt
- hyresadministrationen

Dessa synpunkter redovisas inte i rapporten utan delges uppdragsgivaren på annat sätt.

Fagersta som ovan
ALNITEC AB

Harold Nilsson/Utreddare

Utlåtande över ansökan från Avancerad Omsorg Vård AB att bli extern utförare av hemtjänst enligt lagen om valfrihetssystem

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden godkänner Avancerad Omsorg Vård AB (org.nr 556977-9126) som extern utförare inom hemtjänsten enligt lagen om valfrihetssystem 8 kap 1 § från och med den 1 oktober 2023.

Vård- och omsorgsnämnden uppdrar åt verksamhetschef för förvaltningskontoret att skriva kontrakt med den godkända utföraren.

Sammanfattning av ärendet

Ansökan har inkommit från Avancerad Omsorg Vård AB (org.nr 556977-9126) om att bli extern utförare inom hemtjänsten enligt lagen om valfrihetssystem. Bolaget har sitt säte i Örebro.

Ansökan avser serviceinsatser, personlig omvårdnad och HSL-tjänster. Utföraren har fyllt i en ansökningsblankett och bifogat olika bilagor som efterfrågas i förfrågningsunderlaget.

Inspektionen för vård och omsorg har den 28 juni 2019 beslutat att bifalla ansökan från Avancerad Omsorg Vård AB om att bedriva hemtjänst enligt 7 kap. 1 § första stycket 6 socialtjänstlagen.

Utifrån den genomgång som gjorts av den inkomna ansökan samt referenstagnung så bedöms Avancerad Omsorg Vård AB uppfylla de krav som ställs i nämndens förfrågningsunderlag. De föreslås därför bli godkända som utförare.

Ärendebeskrivning

Inkommen ansökan har utvärderats enligt följande:

- Kontroll av att begärda intyg och bevis finns medsända.
- Kontroll av att sanningsförsäkran är ifylld.
- Tagit del av i ansökan bifogade företagsupplysningar.
- Tagit del av dokumentation kring företagets ekonomiska kapacitet.
- Tagit del av dokumentation kring företagets yrkesmässiga kapacitet och verksamhetsansvarigs kompetens.
- Tagit del av i ansökan bifogade beskrivningar av företagets kvalitets- och miljösystem.

- Kontroll av att utföraren accepterat de i förfrågningsunderlaget uppställda kraven på tjänsten.
- Kontrollerat med Skatteverket att anbudsgivaren har fullgjort lagstadgade skyldigheter som redovisningar och betalningar av skatter och avgifter.
- Kontrollerat med Inspektionen för vård- och omsorg att utföraren saknar registrerade klagomål eller avvikelser i övriga företag som denne driver.

Förvaltningen har även haft ett möte med Avancerad Omsorg Vård AB.

Vård- och omsorgsförvaltningens bedömning

Verksamhetschefen för förvaltningskontoret, förvaltningens controller och kvalitetscontroller har utvärderat den inkomna ansökan enligt ovanstående punkter. Referens för verksamheten har kontaktats och Avancerad Omsorg Vård AB har god kompetens för uppdraget.

Utifrån den genomgång som gjorts av den inkomna ansökan samt referenstagning så bedöms Avancerad Omsorg Vård AB uppfylla de krav som ställs i förfrågningsunderlaget och föreslås därför bli godkända som extern utförare av hemtjänst.

Förhandling enligt medbestämmandelagen

Förhandling enligt 38 § Medbestämmandelagen har förts med berörda fackliga organisationer om anlitande av extern utförare inom hemtjänsten.

Anna-Lena Ramstedt
Förvaltningschef

Petra Kruse
Verksamhetschef förvaltningskontor

Beslutet skickas till: Avancerad Omsorg Vård AB, controller, verksamhetschef förvaltningskontor, verksamhetschef hälso- och sjukvård, enhetschef medborgarfunktionen, IT-samordnare, MAS, akten

Förslag till sammanträdesdagar 2024 för vård- och omsorgsnämnden, enskilt utskott och beredning

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till beslut

- Vård- och omsorgsnämnden godkänner förslaget till sammanträdesdagar och tider för år 2024.
- Sammanträdena hålls öppna för allmänheten när det är möjligt.

Sammanfattning av ärendet

Vård- och omsorgsförvaltningen har i samråd med ordföranden upprättat förslag till sammanträdesdagar för år 2024 för vård- och omsorgsnämnden (VON), enskilda utskottet (EU) och beredningen. Planeringen baserar sig kommunstyrelsens förslag till fullmäktige den 30 augusti 2023. Det innebär att nämnderna ska anpassa sina sammanträden så att beslutsunderlag för årsredovisning, genomförd internkontroll, underlag för övergripande plan med budget och delårsrapport kan ske enligt kommunstyrelsens inlämningstider.

Förslaget innebär åtta nämndsammanträden under året. Samtliga sammanträden är förlagda till torsdagar och föreslås starta kl. 13.15. Sammanträdena föreslås vara öppna för allmänheten när det är möjligt. Intern information behandlas under en sluten del av sammanträdet.

Förslag till sammanträdesdagar 2024

Beredning 13.15-15.00 ¹	Nämnd 13.15	Ärenden	Enskilt utskott 13.15-14.30
11/1	25/1	Ej verkställda beslut	8/2
15/2	29/2	Årsredovisning, internkontrollrapport, internkontrollplan, uppföljning privata utförare, patientsäkerhetsberättelse, kvalitetsberättelse	7/3
11/4 kl. 15-16	25/4	Ej verkställda beslut	11/4
30/5	13/6	Beslut kvalitetsutmärkelse	16/5
15/8	29/8	Utdelning kvalitetsutmärkelse, underlag övergripande plan	11/6 (tis)

¹ Ordföranden kan ändra datum och tid vid behov.

Beredning 13.15-15.00¹	Nämnd 13.15	Ärenden	Enskilt utskott 13.15-14.30
		med budget, ev. förslag ändring av taxor, ej verkställda beslut	
12/9	26/9	Delårsrapport, sammanträdesdagar	5/9
30/10	14/11	Ej verkställda beslut	10/10
28/11	12/12	Fastställande av budget, föreningsbidrag	7/11
			5/12

Anna-Lena Ramstedt
Förvaltningschef

Mona Kjellström
Nämndsekreterare

Beslutet skickas till: KS, nämndsekreterare för information till berörda, sekreterare EU,
akten

Meddelanden

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden godkänner redovisningen av meddelandena.

Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag den 28 augusti 2023:

KF §142 Svar på motion om att det saknas personal i Katrineholms kommun

Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag den 30 augusti 2023, § 165: Sammanträdesdagar 2024. Hnr 2023:821.

Region Sörmland

Protokoll från sammanträde med Gemensamma patientnämnden den 31 augusti 2023.
Hnr 2023/826.

Mona Kjellström
Nämndsekreterare

Redovisning av delegationsbeslut VON 2023-09-28

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden godkänner redovisningen av delegationsbesluten.

Sammanfattning av ärendet

Nedan redovisas de beslut som fattats med stöd av gällande delegation på nämndens vägnar.

Tjänstemannabeslut

Datum	Typ av beslut	Beslutande
2023-08-01--08-31	Bostadsanpassningsbidrag	Handläggare
2023-08-01--08-31	Färdtjänst/riksfärdtjänst	Handläggare
2023-08-01--08-31	Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade	Handläggare
2023-08-01--08-31	Socialtjänstlagen (SoL)	Handläggare
2023-08-28, §§ 19 och 21	Yttrande till IVO med anledning av ej verkställt beslut. Hnr 2023:787, 788.	Johanna Karlsson, nämndordförande
2023-09-07, § 24	Godkännande av uppsägning av avtal med Städarna i Katrineholm Hemtjänst AB om utförande av hemtjänst från den 1 oktober 2023. Hnr 2023:837.	Petra Kruse, verksamhetschef förvaltningskontoret
2023-09-05, § 23	Beslut att rapporterade händelser om försvunna pengar och personliga ägodelar bedöms vara ett allvarligt missförhållande enligt 14 kap § 7 socialtjänstlagen (lex Sarah). LS 2023:5. Hnr 2023:867.	Petra Kruse, verksamhetschef förvaltningskontoret

Datum	Typ av beslut	Beslutande
2023-09-12, § 25	Beslut att rapporterad händelse om misstänkt ekonomisk förlust för enskild brukare bedöms vara en påtaglig risk för ett missförhållande enligt 14 kap § 6 socialtjänstlagen (lex Sarah). LS /2023:6. Hnr 2023:866.	Petra Kruse, verksamhetschef förvaltningskontoret

Ordförandebeslut

Datum	Typ av beslut	Beslutande
2023-08-28, §§ 19 och 21	Yttrande till IVO med anledning av ej verkställt beslut	Johanna Karlsson, nämndordförande

Redan anslagna beslut

Datum	Typ av beslut	Beslutande
2023-09-07, §§ 31-35	Individbeslut	Enskilda utskottet

Mona Kjellström
Nämndsekreterare